

UNIVERSITATEA PEDAGOGICĂ DE STAT „ION CREANGĂ” DIN CHIȘINĂU

**FACULTATEA PSIHOLOGIE ȘI PSIHOPEDAGOGIE SPECIALĂ
CATEDRA ASISTENȚĂ SOCIALĂ**

Programul de studii

**POLITICI SOCIALE DE SUSȚINERE A FAMILIEI
ȘI COPILULUI**

**CICLUL II (MASTER)
120 CREDITE
ANUL DE STUDII 2023-2025**

FIȘELE DISCIPLINELOR

**În conformitate cu planul de învățământ
aprobat în a.2021
Actualizat: proces verbal nr.2 din 20.09.2023**

Chișinău, 2023

Denumirea programului de studii	Politici sociale de susținere a familiei și copilului
Ciclul	II – studii superioare de master
Denumirea cursului	Politici familiale și bunăstarea familiei. Politici europene de susținere a familiei și copilului
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea Psihologie și Psihopedagogie Specială, catedra Asistență socială
Titular de curs	VÎRLAN MARIA, conf. univ.
Cadre didactice implicate	COJOCARU AURELIA, dr., lect.univ.
e-mail	virlan.maria@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	Studiu individual
F.01.O.001	10	I	I	300	70	230

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii
<p>Cursul <i>Politici familiale și bunăstarea familiei. Politici europene de susținere a familiei și copilului</i> se încadrează în categoria unităților de curs fundamentale, dezvoltate și adaptate domeniului de formare profesională. Are ca scop acumularea cunoștințelor și formarea abilităților și competențelor de bază, ce asigură abordarea științifică a formării profesionale din perspectiva politicilor de protecție a familiei. Se focalizează pe domeniile de competență profesională politici publice, diversitate și unicitate. Rezultatele învățării urmează a fi aplicate și dezvoltate în cadrul disciplinelor Managementul calității serviciilor sociale destinare familiilor vulnerabile, AS a familiilor monoparentale.</p>
Competențe dezvoltate în cadrul cursului
<p>Cognitive: 1. Cunoașterea caracteristicilor și a metodologiei specifice de asistare și intervenție în familiile cu copii</p> <p>De aplicare: 2. Elaborarea și implementarea programelor de protecție și re/integrare socială a familiilor în contextul politicilor europene de protecție a familiei și copiilor</p> <p>De analiză și sinteză: 3. Analiza situațiilor - problemă în vederea soluționării eficiente a acestora în contextual politicilor familiale și de bunăstare 4. Abordare complexă a problematicii familiilor cu copii</p> <p>De comunicare: 5. Utilizarea comunicării asistențiale eficiente în procesul de asistare a familiilor cu copii</p> <p>De învățare: 6. Demonstrarea capacității de informare la zi privind problemele legate de procesul de intervenție asistențială în cazul familiilor cu copii</p>
Finalități de studii
<p>F -1. Să utilizeze conceptele, principiile și metodele de bază ale asistenței sociale în domeniul Politicilor sociale de susținere a familiei și copilului.</p> <p>F -2. Să identifice și să analizeze problemele cu care se confruntă familiile la nivel local și regional, pe baza metodelor de analiză socială.</p> <p>F -3. Să proiecteze demersuri de intervenție asistențială în corespundere cu nevoile familiilor, respectând corectitudinea științifică și metodologică a domeniului și aplicând strategii centrate pe beneficiar în contextul de politicilor sociale și al legislației actuale și să evalueze impactul acestora asupra calității vieții familiei.</p> <p>F -6. Să elaboreze programe de asistență socială prin valorificarea resurselor accesate din domeniul social pentru familiile în situații de risc.</p>
Precondiții
<p>Masteranzii trebuie să posede cunoștințe și deprinderi de la cursurile <i>Metode și tehnici de intervenție în AS, Sistemul de servicii. Managementul de caz, Politici sociale, Drept în AS. Drept european, Etica și deontologia</i></p>

profesională

Repartizarea orelor de curs

Nr. d/o	Unități de conținut	Total ore	Ore de contact direct			Ore de lucru individual
			Curs	Seminar	Laborator	
1.	Întroducere în curs	17	2	2		13
2.	Istoricul familiei	34	4	4		26
3.	Restructurări în familia contemporană	26	4	2		20
4.	Normalitatea sistemului familial	30	4	4		23
5.	Ciclul familial	34	4	4		26
6.	Formarea cuplului	26	2	4		20
7.	Viața conjugală și familială	26	4	2		20
8.	Familia ca obiect și subiect al politicilor demografice	26	4	2		20
9.	Politici europene de susținere a familiei și copilului	34	2	6		26
10.	Servicii sociale de susținere a familiei cu copii în republica moldova	47	6	4		36
	TOTAL	300	36	34		230

Conținutul unităților de curs

Unitatea de învățare 1. Introducere în curs. Definirea familiei. Cuplul ca entitate sinergetică. Căsătoria.

Unitatea de învățare 2. Istoricul familiei. Preistoria – era familiei universale. Antichitatea și epoca patriarhatului. Evul mediu și apariția familiei nucleare. Industrializarea și malformarea familiei. Locuința – proiecția spațială a familiei.

Unitatea de învățare 3. Restructurări în familia contemporană. Alternative nonmaritale: concubinajul, celibatul, cuplul fără descendenți, familia monoparentală, familia mixtă. Simulacreele familiei actuale: semicăsănicia, pseudocăsănicia, uniunile homosexuale, grupul comunitar sexual, familiile comunitare, swingers. Abordarea tradițională în clasificarea organizațiilor. Abordarea funcțională în clasificarea organizațiilor. Abordarea configurațională.

Unitatea de învățare 4. Normalitatea sistemului familial. Definirea normalității familiale: Normalitatea familială asimptomatică, Normalitatea familială ca ideal, Normalitatea familială ca medie, Normalitatea proceselor tranzacționale familiale. Teorii și modele clinice și socio-umane ale normalității și patologiei vieții familiale: Teoria sistemelor familiale, Teoria structurală, Teoria funcționalistă, Teoria interacționismului simbolic, Teoria behavioristă și cea a schimbului social, Teoria dezvoltării, Teoria conflictului, Modelele psihodinamice/multigeneraționale, Teoria umanistă, Feminismul și teoriile feministe.

Unitatea de învățare 5. Ciclul familial. Alegerea partenerului în vederea căsătoriei. Căsătoria. Nașterea copiilor. Maturizarea copiilor. Bătrânețea. Moartea.

Unitatea de învățare 6. Formarea cuplului. Definiții și teorii ale atracției interpersonale. Alegerea partenerului. Modele interioare ale persoanei iubite. Intimitatea și dezvoltarea relațiilor intime.

Unitatea de învățare 7. Viața conjugală și familială. Debutul vieții în cuplul conjugal. Stadiile ciclului vieții familiale. Distribuția puterii în cuplul conjugal. Comunicarea conjugală.

Unitatea de învățare 8. Familia ca obiect și subiect al politicilor demografice. Factorii determinanți ai transformării familiei și căsătoriei. Politicile familiale în Republica Moldova.

Unitatea de învățare 9. Politici europene de susținere a familiei și copilului. Strategii integrate de suport pentru familiile cu copii. Platforma europeană de combatere a sărăciei și a excluziunii sociale. Susținerea participării părinților pe piața forței de muncă. Accesul la servicii de calitate și accesibile. Dezvoltarea continuă a aranjamentelor necesare de guvernare, implementare și monitorizare. Aplicarea unor abordări de politici bazate pe analiză și dovezi.

Unitatea de învățare 10. Servicii sociale de susținere a familiei cu copii. Serviciul familial primar.

Serviciul familial secundar
Metode și tehnici de predare și învățare
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Curs</i>: explicația, demonstrația, descrierea, dezbateră, lucrul cu suportul curricular, Știu-Vreau să știu-Învăț, exercițiul reflexiv etc.; • <i>Seminar</i>: învățare interactivă, studiul de caz; exercițiul, modelarea, simularea, eseul, Căndește-Perechi/Grup-Prezintă, Diagrama Venn, proiect etc.
Strategii de evaluare
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Evaluarea curentă nr.1</i>: probă scrisă. • <i>Evaluarea curentă nr.2</i>: analiza portofoliilor. • <i>Evaluarea finală</i>: chestionare scrisă în baza subiectelor din bilet. <p>La seminare se realizează evaluare formativă, cu notare selectivă. Se apreciază gradul și calitatea participării studenților în cadrul seminarelor: discuții, dezbateri, răspunsuri orale, lucrări practice. Se accentuează rolul activităților de autoevaluare și evaluare reciprocă în contextul formării profesionale și avansării în carieră.</p> <p><i>Condiții de admitere pentru evaluarea finală</i>: note pozitive (cel puțin nota 5) la evaluările curente; realizarea sarcinilor de studiu independent; prezența la cel puțin 30% din orele de contact direct.</p> <p><i>Nota semestrială</i> se constituie din: notele obținute la evaluări curente obligatorii; notele obținute eventual pentru răspunsuri orale și realizarea sarcinilor aplicative la orele practice, în cadrul studiului individual.</p> <p><i>Nota finală</i> se constituie din următoarele componente: 60% - nota semestrială, 40% - nota de la examen.</p>
Bibliografie

<p>Cadru normativ:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Cod Nr. 1316 din 26-10-2000 Codul familiei 2. Hotărârea de Guvern Cu privire la aprobarea Strategiei intersectoriale de dezvoltare a abilităților și competențelor parentale pentru anii 2016-2022. 3. Hotărârea nr. 1278 din 26.12.2018 pentru aprobarea „Regulamentului cu privire la tipurile, cuantumurile și condițiile specifice de acordare a indemnizațiilor pentru creșterea și îngrijirea copiilor plasați în serviciile de tutelă-curatelă, asistență parentală profesionistă și casa de copii de tip familial. In: Monitorul Oficial. 28.12.2018, nr. 513-525. 4. Regulamentul cu privire la modul de stabilire și plată a indemnizațiilor pentru unele categorii de copii și tineri. In: Monitorul Oficial. 14.03.2020, nr.84. <p>Supporturi de curs:</p> <ol style="list-style-type: none"> 5. VÎRLAN M. Aspectul istorico-cultural al familiei și politici europene de susținere a familiei și copilului : Curs universitar : Ciclul 2 / Maria Vîrlan ; Ministerul Educației, Culturii și Cercetării al Republicii Moldova, Universitatea [Pedagogică] de Stat „Ion Creangă” din Chișinău, Catedra Asistență Socială. – Chișinău : S. n., 2020 (UPS „Ion Creangă”). 115 p. ISBN 978-9975-46-499-4. 6. VÎRLAN M., DIȚA M. Educația familială și consilierea familiilor în dificultate. Suport de curs. Tipografia Univ. Ped. de Stat „Ion Creangă”, Chișinău, 2020, 117 p. ISBN 978-9975-46-490-1 <p>Literatura de specialitate (obligatorie):</p> <ol style="list-style-type: none"> 7. POP, L. coord. Dicționar de politici sociale, București: Expert. 2020. 8. ROTH-SZAMOSKOZI, M Perspective teoretice și practice ale asistenței sociale, Cluj, Presa Universitară Clujeană.p. 11-138, 2019 . 9. VÎRLAN M., DIȚA M. Securitatea psihologică a specialiștilor din sfera protecției sociale a copiilor în situații de risc, În: monografie SANDULEAC, S., LOSÎL, E., ș.a. Aspecte psihosociale ale securității psihologice. Chișinău: Pulsul Pieței 2020. 240 p. ISBN 978-9975-3342-8-0 10. VÎRLAN, M., DIȚA, M. Dezvoltarea autocontrolului și stabilității emoționale la preadolescenții cu comportament deviant : Monografie / Vîrlan Maria, Dița Maria ; Ministerul Educației și Cercetării al R. Moldova, Universitatea Pedagogică de Stat "Ion Creangă". – Chișinău : S. n., 2023 (CEP UPSC). – 143 p. ISBN 978-9975-46-691-2. 11. VÎRLAN, M., DIȚA, M. Securitatea psihologică în sfera protecției sociale în lucrul cu copiii în situații de risc. În: SANDULEAC, Sergiu. Aspecte psihosociale ale securității psihologice : monografie / Sergiu

Sanduleac, Elena Losii, Carolina Perjan [et al.] ; Universitatea Pedagogică de Stat "Ion Creangă"; Facultatea Psihologie și Psihopedagogie specială, Catedra Psihologie, Laboratorul de Psihologie aplicată. – Chișinău : S. n., 2020 (Tipogr. "Pulsul Pieței"). – 240 p. : fig. Bibliogr. la sfârșitul cap. – 350 ex. ISBN 978-9975-3342-8-0

Opțională:

12. POPESCU, C. Politici de susținere a familiilor cu copii: viziune de politici în uniunea europeană și propuneri pentru Republica Moldova . Chișinău 2014.

13. CUZNEȚOV, L. Pedagogia familiei. Suport de curs. Univ. Ped. De Stat „I. Creangă” din Chișinău. Chișinău: Primex-Com S.R.L., 2013. – 77 p.

14. DIȚA, M., Strategii și metode de lucru a asistentului social cu ex-deținuții în vederea restabilirii legăturii cu familia. În: C. Radu (coord.) Conf. șt. intern. ”Perspectivele și problemele integrării în spațiul european al cercetării și educației”, 05.06.2015/com. șt. Ioan-Aurel-Pop (et al) – Cahul: US Cahul, vol. II, 2015 (tip. Centrografic). - pg. 192-196, ISBN 978-9975-914-98-7

15. VÎRLAN, M., DIȚA M., Asistența Parentală Profesionistă – formă alternativă de protecție a copiilor în dificultate. *Revista Psihologie. Pedagogie Specială. Asistență Socială*. 2016. Nr.2 (43) . pp. 99-104. ISSN 1857 – 0224.

Denumirea programului de studii	Politici sociale de susținere a familiei și copilului
Ciclul	II – studii superioare de master
Denumirea cursului	Metodologia cercetării sociale avansată
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea Psihologie și Psihopedagogie specială, Catedra Asistență Socială
Titular de curs	CARATA DUMITRU, dr., conf.univ.
Cadre didactice implicate	PLĂMADEALĂ VICTORIA, dr., lector. univ
e-mail	plamadeala.victoria@upsc.md ,

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	Studiu individual
F.01.O.002	5	I	1	150	35	115

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Cursul *Metodologia cercetării sociale avansată* se încadrează în categoria unităților de curs fundamentale, dezvoltate și adaptate domeniului de formare profesională. Are ca scop acumularea cunoștințelor și formarea abilităților și competențelor de bază, ce asigură abordarea științifică a formării profesionale din perspectiva metodelor și tehnicilor atât pentru colectarea datelor în demersul empiric al cercetării sociale cât și pentru intervenție în asistența socială. Rezultatele învățării urmează a fi aplicate și dezvoltate în cadrul disciplinelor pe tot parcursul ulterior de studiu și integrate în stagiul de practica profesională și elaborarea tezei de master.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

Competențe cognitive

- cunoașterea teoriilor de bază în cercetarea socială, a principiilor metodologice în cercetările socioumane empirice, metodelor de colectare a datelor, caracteristicile observației științifice, definirea și caracteristicile interviului și chestionarului, nivelurile de măsurare și operarea adecvată a lor;
- cunoașterea surselor științifice de documentare privind tematica cursului;
- cunoașterea problemelor sociale cu care se confruntă beneficiarii și a metodelor de intervenție;
- cunoașterea tipurilor de anchetă.

Competențe de aplicare:

- aplicarea abilităților practice de lucru cu beneficiarii asistenței sociale;
- proiectarea intervenției de asistență socială;
- întreținerea interviului prin reunirea abilităților și principiilor specifice comunicării autentice (flexibilitatea, centrarea, autenticitatea, încrederea și respectul);
- conducerea eficientă a discuției cu beneficiarii utilizând *capacitatea de a asculta și modalitățile de exprimare*

adecvată;

- formularea anchetei corespunzător problemelor sociale cu care se confruntă beneficiarii în cotidianul actual;
- prelucrarea informației colectate utilizând metodele statistice corespunzătoare.

Competențe de analiză și sinteză:

- identificarea celor mai eficiente metode de colectare a datelor în cercetarea socială;
- identificarea formelor de rezistență a persoanei intervievate datorate *mecanismelor de apărare ale eului*;
- identificarea problemelor cu care se confruntă beneficiarii asistenței sociale;

Competențe de comunicare:

- conducerea eficientă a discuției cu persoanele în dificultate;

Competențe de învățare:

- dezvoltarea nevoii de formare profesională și identificarea resurselor de dezvoltare personală și profesională;

Finalități de studii

F-1 Să utilizeze conceptele, principiile și metodele de bază ale asistenței sociale în domeniul sănătății populației pentru promovarea schimbării sociale și rezolvarea problemelor beneficiarilor;

F-2 Să valorifice documentele de politici sociale și modalitățile de intervenție în activitatea asistentului social în domeniul sănătății populației la nivel de individ, grup și comunitate;

F-3 Să proiecteze demersuri de intervenție asistențială în corespundere cu nevoile beneficiarilor, respectând corectitudinea științifică și metodologică a domeniului și aplicand strategii centrate pe beneficiar în contextul de politici și al legislației actuale;

F-5 Să propună soluții proprii la situația beneficiarului prin valorificarea datelor sociale în corespundere cu deontologia profesiei și standardele de activitate.

F-6 Să elaboreze programe de asistență socială prin valorificarea surselor accesate din domeniul social.

Precondiții

Pentru studierea cursului *Metodologia cercetării sociale avansată* masterandul are nevoie să posede limba de instruire și cunoștințe în domeniul: *Metode și tehnici de intervenție în asistența socială, Etica și deontologia profesională, Asistența socială a persoanelor în dificultate ș.a., după cum și deprinderi de muncă intelectuală: capacitatea de a elabora un referat, un proiect, un eseu, de a căuta și rezuma sursele bibliografice, de informare și documentare, de organizare independentă a activității de învățare.*

Repartizarea orelor de curs

Nr. d/o	Unități de conținut	Total ore	Ore de contact direct		Ore de lucrul individual
			Curs	Seminar	
1.	Subiect, teorie și metodă în științele sociale	30	4	2	24
2.	Observația ca metodă de investigare calitativă în asistența socială	30	4	2	24
3.	Interviul ca metodă de investigare calitativă în asistența socială	30	4	4	22
4.	Chestionarul - metodă cantitativă de cercetare în asistența socială	30	4	4	22
5.	Studiul de caz ca metodă de investigare calitativă în asistența socială	30	4	3	23
	TOTAL	150	20	15	115

Conținutul unităților de curs

Unități de învățare nr.1. Subiect, teorie și metodă în științele sociale.

Curs:

1. Cercetarea în domeniul asistenței sociale.

2. Cerințe față de subiectul cercetării.
3. Teoriile generale pe care ne bazăm în cercetarea socială avansată.

Seminare:

1. Teorii generale și Teorii (specifice) de rang mediu (teoria atașamentului, teoria identității, teoria acțiunii sociale).

Unități de învățare nr.2. Observația ca metodă de investigare calitativă în asistența socială

Curs:

1. Observația ca metodă de investigare calitativă în asistența socială.
2. Caracteristicile observației științifice.

Seminare: 1. Tipuri de observație. Reguli de observare.

Unități de învățare nr.3 Interviuul ca metodă de investigare calitativă în asistența socială.

Curs:

1. Definierea și caracteristicile interviului.
2. Tipuri de interviu. Etapele realizării interviului: Pregătirea interviului; Derularea interviului; Redactarea raportului de interviu.

Seminare: 1. Tipuri de interviuri. Etapele. Formularea întrebărilor..

Unități de învățare nr.4. Chestionarul - metodă cantitativă de cercetare în asistența socială

Curs:

1. Structura chestionarelor.
2. Formularea întrebărilor.
3. Clasificarea chestionarelor.

Seminare: Tipuri de chestionare. Structura chestionarului. Formularea întrebărilor..

Unități de învățare nr.5 Studiul de caz ca metodă de investigare calitativă în asistența socială

Curs: Studiu de caz în domeniul asistenței sociale. Scopul studiului de caz. Forma rezumativă a studiului de caz. Etapele desfășurării.

Seminare:

1. Tehnica documentării în asistența socială. Clasificarea documentelor. Analiza documentelor sociale.

Evaluare curentă (formativă) se va realiza prin diverse metode: oral și în scris, prezentări, rapoarte, participarea la discuții, portofolii, teste etc.
Evaluarea periodică I- probă scrisă
Evaluarea periodică II – probă scrisă
Evaluarea semestrială se va executa oral, metoda de evaluare – bilete.

Bibliografie

Obligatorie:

1. PLĂMĂDEALĂ V., STRATAN V. Metodologia cercetării socio-juridice. Chișinău, Tipografia UPSC „Ion Creangă”, 2020, 64 p. ISBN 978-9975-46-487-1.
2. CHELCEA Septimiu. Metodologia cercetării sociologice. Metode cantitative și calitative. Editura Pro Universitaria. 2022, 592 p. ISBN: 978-606-26-1337-2.
3. FILIPP S. Major steps and activities of the writing process. În materialele Conferinței științifice Probleme de filologie: aspecte teoretice și practice 11.12. 2020. Bălți, 2021, P. 147-153. ISBN 978-9975-46-539-7. <http://dspace.usarb.md:8080/jspui/handle/123456789/5313>
4. ISTRATI P. Trăsături metodologice ale cercetării științifice a domeniului protecției datelor cu caracter personal. În materialele Conferinței științifice : metodologii contemporane de cercetări și evaluare. 22-23 aprilie 2021, Chișinău USM, 2021, P 194-199, ISBN 978-9975-159-16-6.
5. SECRIERU L Metodologia cercetării psihologice cu elemente de statistică aplicată. Universitatea de Stat "Alecu Russo" din Bălți, Facultatea de Științe ale Educației, Psihologie și Arte, Catedra de Psihologie. – Bălți, 2018. – 121 p.
6. MALCOLM Payne, Teoria modernă a asistenței sociale, Iași: Polirom, 2011, 398 p. ISBN 978-973-46-1873-6

Opțională:

1. [Research-Methods-for-the-Social-Sciences-An-Introduction-1660768763.pdf](#)
2. COCORADA E., CAZAN A. M., CAVACO C., ORZEA I. Metode de cercetare calitativă în psihologie și științele educației. Brașov: Editura Universității "Transilvania", 2014. 269p. ISBN 978-606-19-0444-0
3. BOZA Mihaela, Atitudinile sociale și schimbarea lor. Iași: Polirom, 2010, 212 p. ISBN: 978-973-46-1014-3
4. MOSCOVICI Serge, BUSCHINI Fabrice, Metodologia științelor socioumane. Iași: Polirom, 2007, 556 p. ISBN: 978-973-46-0596-5

5. OPARIUC-Dan C. p. 314 Statistică aplicată în științele socio-umane Analiza asocierilor și a diferențelor statistice. In: <https://www.researchgate.net/publication/215691877> (09.02.2023).

Denumirea programului de studii	Politici sociale de susținere a familiei și copilului
Ciclul	II – studii superioare de master
Denumirea cursului	Proiecte sociale și fundraising
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea Psihologie și Psihopedagogie specială, Catedra Asistență Socială
Titular de curs	FRUNZE OLESEA, dr., conf. univ.
Cadre didactice implicate	DIȚĂ MARIA, dr., lect.universitar
e-mail	frunze.alesea@upsc.md , dita.maria@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	studiu individual
F.01.O.003	150	I	1	150	35	115

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Cursul se încadrează în categoria unităților de curs fundamentale, dezvoltate și adaptate domeniului de formare profesională. Are ca scop acumularea cunoștințelor și formarea abilităților și competențelor de bază, ce asigură abordarea științifică a formării profesionale din perspectiva strategiilor de fundraising și elaborării de proiecte sociale. Se focalizează pe domeniile de competență profesională etică, justiție socială, politici publice și de dezvoltare regională și socială. Rezultatele învățării urmează a fi aplicate și dezvoltate în cadrul cursurilor: Dimensiunea de gen în domeniul politicilor sociale, Politici de incluziune socială.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

Competențe cognitive

- cunoașterea teoriilor cu privire la procesul de fundraising;
- identificarea și cunoașterea etapelor de bază în elaborarea proiectelor sociale;

Competențe de aplicare:

- aplicarea abilităților practice de lucru în colectarea fondurilor;
- proiectarea planului de acțiune și identificarea indicatorilor necesari pentru fundraising;
- inițierea și participarea la scrierea și aplicarea unui proiect spre finanțare și cofinanțare.

Competențe de analiză și sinteză:

- identificarea avantajelor și dezavantajelor procesului de fundraising;
- analiza abordărilor juste în procesul de fundraising primar;
- identificarea și conștientizarea necesităților activităților eligibile în procesul de fundraising,
- analiza corelației dintre scopuri, activități și consecințe în derularea fundraisingului.

Competențe de comunicare:

- utilizarea tehnicilor de comunicare și negociere în procesul de colectare a fondurilor

Competențe de învățare:

- dezvoltarea nevoii de formare profesională și identificarea resurselor de dezvoltare personală și profesională;
- demonstrarea capacității de informare la zi privind procesul de colectare de fonduri.

Finalități de studii

F-1 Să utilizeze conceptele, principiile și metodele de bază ale procesului de fundraising în vederea promovării schimbării sociale și dezvoltarea parteneriatelor între instituții statale și ONG.

F-2 Să valorifice proiectele sociale și modalitățile de colectare a fondurilor la nivel de comunitate.

F-7 Să susțină o comunicare și relaționare eficientă cu donatorii și alți actori sociali implicați în finanțare.

F-8 Să elaboreze proiecte sociale prin utilizarea surselor de fundraising și identificarea donatorilor externi.

Precondiții

Competențele dezvoltate din domeniul teoriei și practicii asistenței sociale, dobândite în cadrul Unităților de curs la programul de licență *Asistență socială*.

Repartizarea orelor

Nr. d/o	Unități de învățare	Total ore	Ore contact direct			Ore studiu individ
			C	S	L	
1.	Fundraising primar: noțiuni și clasificare.	12	2	1		9
2.	Sursele de Fundraising: identificarea donatorilor.	13	2	1		10
3.	Metodele de fundraising	13		3		10
4.	Criterii de evaluarea a diferitor metode de fundraising.	13	2	1		10
5.	Avantajele și dezavantajele metodelor de fundraising	13		3		10
6.	Donații corporative și fundraising	14		4		10
7.	Argumente de fundraising și strategii.	18		4		14
8.	Crearea parteneriatelor în fundraising	18		4		14
9.	Dezvoltarea parteneriatilor: cooperare, coordonare, colaborare. Planificarea unei campanii de fundraising	18	2	2		14
10.	Proiect social: elemente cheie. Procesul de scriere a unui proiect: etape, condiții, buget	18	2	2		14
	TOTAL	150	10	25		115

Unități de conținut

Unitatea de învățare nr. 1. Fundraising primar: noțiuni și clasificare.

Curs:

1. Definirea conceptului de fundraising;
2. Identificarea cauzelor ce duc la apariția colectării de fonduri;

Seminar:

1. Argumentarea necesității diverselor perspective asupra fundraising-ului.

Unitatea de învățare nr. 2. Sursele de Fundraising: identificarea donatorilor.

Curs:

1. Identificarea donatorilor.
2. Categoriile de susținere

Seminar:

1. Distribuirea donatorilor: Modelul „cercurilor de ceapă”

Unitatea de învățare nr. 3. Metodele de fundraising

Seminar:

1. Eficiența metodelor. Publicitate.
2. Evenimente. Mailing (scrisori). Phonathon (maraton telefonic).
3. Calitatea de membru. Față-n față.

Unitatea de învățare nr. 4. Criterii de evaluarea a diferitor metode de fundraising.

Curs:

1. Abordări strategice cu privire la planificarea metodelor de fundraising.
2. Utilizarea eficientă a timpului. Atragerea de fonduri.

Seminar:

1. Lucru în echipă. Evaluarea pe etape, pe conținut și pe obiective

Unitatea de învățare nr. 5. Avantajele și dezavantajele metodelor de fundraising.

Seminar:

1. Avantajele și dezavantajele fundraisingului prin evenimente/publicității/ scrierii de scrisori și a maratonului telefonic.
2. Riscurile calității de membru. Punctele forte a metodei față în față.
3. Analiza PEST și SWOT a metodelor de fundraising.

Unitatea de învățare nr. 6. Donații corporative și fundraising.

Seminar:

1. Descrierea principalelor donatori corporativi. Tipuri de susținere corporativă.
2. Motivarea donatorilor corporativi.
3. Strategia de colectare a fondurilor prin intermediul donatorilor corporativi.

4. Planificarea și crearea publicității pentru donatorii corporativi.

Unitatea de învățare nr. 7. Argumente de fundraising și strategii.

Seminar:

1. Elaborarea argumentelor dumneavoastră de fundraising.
2. Proiectarea scopurilor și obiectivelor pe termeni scurți și lungi în colectarea fondurilor.
3. Elaborarea strategiei ”azi și acum” în procesul de fundraising.

Unitatea de învățare nr. 8. Crearea parteneriatelor în fundraising.

Seminar:

1. Definierea conceptului de parteneriat. Elementele de bază și utilitatea acestuia.
2. Necesitatea parteneriatelor și rolul lor în colectarea de fonduri.
3. Mecanismul de creare a parteneriatelor.

Unitatea de învățare nr. 9. Dezvoltarea parteneriatelor: cooperare, coordonare, colaborare. Planificarea unei campanii de fundraising.

Curs:

1. Formele puterii în procesul de parteneriat, puterea de a și puterea de asupra.
2. Autoritățile publice locale și ONG.

Seminar:

1. Clarificarea scopurilor organizaționale în crearea parteneriatului.

Unitatea de învățare nr. 10. Proiect social: elemente cheie. Procesul de scriere a unui proiect: etape, condiții, buget.

Curs:

1. Elementele de bază a unui proiect social. Etapele procesului de scriere a unui proiect.
2. Condiții de eligibilitate a unui proiect social.

Seminar:

1. Proiect social ca metodă de fundraising.

Metode și tehnici de predare și învățare

Curs: prelegere (clasică, interactivă, problematizată); metode didactice: conversația, explicația, descrierea, dezbateră; tehnici didactice: Brainstorming, Harta conceptuală ș.a.

Seminar: prezentări ale documentelor naționale/internaționale, documentare, analiză comparativă, lucrul în perechi/echipă, problematizarea, studiul de caz, exercițiul, analiza SWOT, etc.

Studiu individual în baza elaborării ghidate a unor produse diferențiate/individualizate/de grup precum sistem de sarcini aplicative/practice, rezumat, proiect, studiu de caz, situație-problemă etc.

Strategii de evaluare

Strategiile de evaluare vor include: evaluarea inițială (predictivă); evaluarea curentă; evaluarea periodică și evaluarea semestrială (finală).

Evaluarea inițială este o evaluare predictivă/diagnostică și se va realiza la începutul unității de curs, va avea caracter interactiv, noninstrumental.

Evaluarea curentă (continuu) reprezintă o evaluare *formativă* și se va realiza continuu pe parcursul activităților în cadrul orelor practice, laborator și seminare în baza metodelor și tehnicilor complementare, cu accent pe autoevaluare și evaluare reciprocă.

Evaluarea periodică la unitatea de curs se realizează în baza unor probe scrise/orale/practice în perioadele reglementate.

Evaluarea studiului individual presupune evaluarea unor produse diferențiate/individualizate, specificate în curriculum unității de curs.

Evaluarea semestrială (finală) la unitatea de curs se realizează în formă de examen scris/oral/mixt cu focalizare pe evaluarea de competențe.

Bibliografie

Supporturi de curs universitar:

1. FRUNZE O. Fundraising și proiecte sociale : Curs universitar : Ciclul 2 / Frunze Olesea ; Ministerul Educației, Culturii și Cercetării al Republicii Moldova, Universitatea de Stat „Ion Creangă” din Chișinău, Catedra Asistență Socială. – Chișinău : S. n., 2020 (Tipogr. UPS „Ion Creangă”). – 67 p. ISBN 978-9975-46-500-7.

Literatură de specialitate:

1. Ghid de fundraising & comunicare pentru ONG-ri mici, Cluj-Napoca, 2022.
2. Tănase M. *Ghid*, „Colectarea de fonduri în organizații necomerciale”, Chișinău, 2020.
3. Frunze O. Noile tendințe privind comunicarea organizațională în situație de urgență epidemiologică. În:

Tradiție și inovare în cercetarea științifică. Materialele conferinței științifice naționale cu participare internațională, 8 octombrie 2021, ediția a X-a, Bălți 2021, Volumul II.

4.Frunze O. Cultura organizațională în contextul prestării serviciilor sociale în condiții pandemice. În: *Asistența psihosocială în contextul noilor realități pe timp de pandemie*", Materialele conferinței științifice naționale 16 aprilie, 2021 Chișinău : C.E.P. UPS "Ion Creangă", 2021, p.219-230. ISBN 978-9975-46-545-8.

5. Frunze O. Politici sociale în domeniul populației și familiei. În: *Probleme ale științelor socioumane și modernizării învățământului*. Materialele Conferinței de totalizare a muncii științifice și științifico – didactice a corpului profesoral – didactic pentru anul 2019. Vol.1. Chișinău: Tipografia UPS „Ion Creangă”, 2019, pp. 226-233. ISBN 978-9975-3370-2.

6. Znaceni A. ,Veveriță A *Ghid* ,, Elaborarea proiectelor,, Chișinău, 2018

7.Frunze O., Vîrlan M., Îmbunătățirea protecției și bunăstării copilului în Republica Moldova. În: Probleme ale științelor socioumane și modernizării învățământului. Vol.1. Chișinău: Tipografia UPS „Ion Creangă”, pp.202-206, 2017.

8.Veaceslav Bulat ,, Ghid de reguli și principii de bază de scriere a unui proiect,, IOM, Chișinău 2011.

Literatură de specialitate (opțional):

1.FRUNZE O. Managementul calității serviciilor sociale dezvoltate de administrația locală. În: Probleme ale științelor socioumaniste și modernizării învățământului, conferință științifică internațională. Materiale conferinței științifice internaționale, 8-9 octombrie 2020. Vol.1. Chișinău: Tipografia UPS „Ion Creangă”, 2020, pp.272-276. ISBN 978-9975-46-449-9.

2.POP, L. coord. Dicționar de politici sociale, București: Expert. 2020.

3.ROTH-SZAMOSKOZI, M Perspective teoretice și practice ale asistenței sociale,Cluj, Presa Universitară Clujeană.p. 11-138, 2019 .

4.Marian-Gabriel HÂNCEAN Rețelele Sociale. Teorie, metodologie și aplicații Colegium- Sociologie, București, 2014.

5. BUZDUCEA, D. Asistența socială a grupurilor de risc Polirom, București, pp 73-8, 2014

Denumirea programului de studii	Politici sociale de susținere a familiei și copilului
Ciclul	II – studii superioare de master
Denumirea cursului	Dreptul protecției sociale
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea Psihologie și Psihopedagogie specială, Catedra Asistență Socială
Titular de curs	FRUNZE OLESEA, dr., conf.univ.
Cadre didactice implicate	PLĂMĂDEALĂ VICTORIA, dr., lect.univ.
e-mail	frunze.alesea@upsc.md , plamadeala.victoria@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	studiu individual
F.01.O.004	5	I	1	150	35	115

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Se încadrează în categoria unităților de curs fundamentale, dezvoltate și adaptate domeniului de formare profesională. Are ca scop acumularea cunoștințelor și formarea abilităților și competențelor de bază, ce asigură abordarea științifică a formării profesionale prin prisma teoriilor și aspectelor practice din domeniul Dreptului protecției sociale. Se focalizează pe domeniile de competență profesională legislației și aspectelor metodologice ale dreptului în protecția socială, sistemului dreptului protecției sociale, corelației dreptului protecției sociale cu alte ramuri de drept, raporturilor juridice de protecție socială, aspectelor juridice privind îngrijirea rezidențială a copiilor aflați în dificultate, reglementărilor juridice și realizărilor practice în promovarea asistenței sociale a copilului și a familiei cu copii privind organizațiile internaționale guvernamentale și neguvernamentale, aspectelor juridice instituirii tutelei asupra copiilor rămași fără ocrotire părintească și reglementărilor juridice privind protecția socială a șomerilor. Rezultatele învățării urmează a fi aplicate și dezvoltate în cadrul cursurilor: Gerontologia socială; Trauma și asistența psihosocială a copilului; Protecția grupului de risc.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

Competențe cognitive:

- cunoașterea aspectelor de bază ale legislației, cadrului normativ a sistemului de drept în protecția socială;

- cunoașterea surselor științifice și a actelor normative privind tematica cursului;
- cunoașterea consecințele expunerii la situații critice de risc cu care se confruntă beneficiarii și a metodelor de intervenție;

Competențe de aplicare:

- aplicarea abilităților practice de lucru cu subiecții de dreptul protecției sociale;
- proiectarea raportului juridic a persoanelor juridice și instituțiilor de drept a copiilor expuși traumelor;
- întreținerea interviului prin reunirea abilităților și principiilor specifice comunicării autentice (flexibilitatea, centrarea, autenticitatea, încrederea și respectul);

Competențe de analiză și sinteză:

- identificarea principalelor raporturi juridice și a sistemului juridic dreptului protecției sociale;
- analiza drepturilor și obligațiilor în baza unui contract juridic a beneficiarilor de protecție socială;
- identificarea formelor de protecție juridică a persoanelor în cazul expunerii la riscuri sociale;
- analiza modalităților de asistare juridică a beneficiarilor sistemului de protecție socială.

Competențe de comunicare:

- conducerea eficientă a discuției cu beneficiarii sistemului de protecție socială;

Competențe de învățare:

- dezvoltarea nevoii de formare profesională și identificarea resurselor de dezvoltare personală și profesională;
- demonstrarea capacității de informare la zi privind normele de drept de protecție a beneficiarilor sistemului de protecție socială.

Finalități de studii

F-1. Să utilizeze conceptele, principiile și metodele de bază ale dreptului protecției sociale pentru promovarea schimbării sociale și rezolvarea problemelor beneficiarilor.

F-2. Să valorifice actele normative, legile, hotărârile de guvern documentele de politici sociale și modalitățile de intervenție în activitatea asistentului social la nivel de individ, grup și comunitate.

F-4. Să evalueze situația socială a beneficiarului asigurați și să aplice criteriile de atribuire formei de protecție socială beneficiarilor al asistenței sociale și să stabilească nivelul de vulnerabilitate socială a acestuia în sistemul de drept al protecției sociale.

F-6. Să elaboreze programe de asistență judiciară prin valorificarea surselor accesate din domeniul social pentru diferite categorii vulnerabile.

Precondiții

Competențele dezvoltate din domeniul teoriei și practicii asistenței sociale, dobândite în cadrul Unităților de curs la programul de licență *Asistență socială*.

Repartizarea orelor

Nr. d/o	Unități de învățare	Total ore	Ore contact direct			Ore studiu individ
			C	S	L	
1.	Noțiuni introductive privind dreptul protecției sociale. Sistemul dreptul protecției sociale. Corelația dreptului protecției sociale cu alte ramuri de drept.	30	4	3		23
2.	Raporturile juridice de protecție socială Clasificarea și caracterizarea raporturilor juridice de protecție socială.	30	2	2		26
3.	Reglementări juridice și realizări practice în promovarea asistenței sociale a copilului și a familiei cu copii privind organizațiile internaționale guvernamentale și neguvernamentale	30	4	4		22
4.	Aspectele juridice instituirii tutelei asupra copiilor rămași fără ocrotire părintească.	30	4	4		22
5.	Reglementări juridice privind protecția socială a șomerilor. Garanțiile sociale și compensațiile în cazul pierderii locului de lucru	30	4	4		22
	TOTAL	150	18	17		115

Unități de conținut

Unitatea de învățare nr. 1. Noțiuni introductive privind dreptul protecției sociale. Sistemul dreptul protecției sociale. Corelația dreptului protecției sociale cu alte ramuri de drept.

Curs:

3. Conceptul protecției sociale. „Protecția socială” și „Securitate socială”. Noțiunea, obiectul și metoda de reglementare ale dreptului protecției sociale. Izvoarele dreptului protecției sociale.
4. Partea generală a dreptului protecției sociale ce include normele care exprimă scopul, obiectivele și principiile reglementării juridice, drepturile și libertățile persoanelor în domeniul protecției sociale, competența organelor centrale și locale de asigurare și asistență socială, enumeră tipurile riscurilor sociale.
5. Partea specială este alcătuită din norme, care stabilesc condițiile de acordare a asigurării și asistenței sociale. Aceste norme grupate în dependență de relațiile sociale reglementate formează două instituții juridice: instituția asigurărilor sociale și instituția asistenței sociale.

Seminar:

1. Dreptul constituțional și dreptul protecției sociale. Dreptul administrativ și dreptul protecției sociale. Dreptul financiar – dreptul protecției sociale.
2. Dreptul muncii și dreptul protecției sociale. Dreptul civil – dreptul protecției sociale. Dreptul procesual civil – dreptul protecției sociale. Dreptul familiei – dreptul protecției sociale.

Unitatea de învățare nr. 2. Raporturile juridice de protecție socială Clasificarea și caracterizarea raporturilor juridice de protecție socială

Curs:

3. Noțiunea și elementele raporturilor juridice de protecție socială. Subiecții raporturilor de protecție socială.
4. Noțiunea și clasificarea subiecților dreptului protecției sociale.
5. Caracterizarea unor categorii de subiecți ai raporturilor de protecție socială.
6. Clasificarea, caracterul și scopul raporturilor juridice de protecție socială. Raporturi materiale. Raporturi procedurale. Raporturi procesuale.

Seminar:

2. Clasificarea, caracterul și scopul raporturilor juridice de protecție socială.
3. Raporturi materiale. Raporturi procedurale. Raporturi procesuale.

Unitatea de învățare nr. 3. Reglementări juridice și realizări practice în promovarea asistenței sociale a copilului și a familiei cu copii privind organizațiile internaționale guvernamentale și neguvernamentale

Curs:

4. Rolul organizațiilor internaționale guvernamentale în realizarea AS a familiei și copilului: Ligii Națiunilor, Organizației Națiunilor Unite, Comitetului ONU pentru Drepturile Copilului, Fondului Națiunilor Unite pentru Copii (UNICEF), Înalțului Comisariat al ONU pentru Refugiați (ICNUR), Organizației Internaționale pentru Migrațiune (OIM),
5. Programul Comun al Națiunilor Unite cu privire la HIV/SIDA, Organizația Internațională a Muncii (ILO).

Seminar:

1. Rolul organizațiilor internaționale neguvernamentale: Organizației Internaționale neguvernamentale „EveryChild”, Organizației „Salvați Copiii”, Centrului de Resocializare și Reintegrare a copiilor străzii și a altor copii aflați în dificultate „Așchiuță”, Organizației „AiBi” (Amici dei Bambini), Centrului de zi „Speranța”, Asociației de reabilitare a minorilor surzi „Voința”, Centrului de zi „Speranța”, Centrul național de prevenire a abuzului față de copii, Fundația „Copilărie”, Alianța ONG-urilor active în domeniul Protecției Sociale a Copilului și Familiei (APSCF).

Unitatea de învățare nr. 4. Aspectele juridice instituirii tutelei asupra copiilor rămași fără ocrotire părintească.

Curs:

3. Concepte teoretice și reglementări juridice privind „copilul aflat în dificultate”. Instituirea tutelei asupra copilului
4. Aspectele juridice ale tutelei. Autoritatea tutelară. Drepturile și obligațiile tutorelui.

Seminar:

2. Drepturile copilului minor aflat sub tutelă.
3. Autorizația autorității tutelare pentru încheierea de acte juridice. Încetarea tutelei.

Unitatea de învățare nr. 5. Reglementări juridice privind protecția socială a șomerilor. Garanțiile sociale și compensațiile în cazul pierderii locului de lucru.

Curs:

1. Noțiunea și definiția de șomaj. Legea nr. 102-XV cu privire la persoană șomeră. Clasificarea formelor de

șomaj după modul de manifestare, după sex, după cauză, sferă de cuprindere și durată, după criteriul duratei. Cauzele șomajului. Statutul juridic al șomerului.

Seminar:

1. Măsurile de protecție socială a persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă. Măsurile active de stimulare a ocupării forței de muncă. Măsurile pasive de protecție socială a șomerilor.

Metode și tehnici de predare și învățare

Curs: prelegere (clasică, interactivă, problematizată); metode didactice: conversația, explicația, descrierea, dezbateră; tehnici didactice: Brainstorming, Harta conceptuală ș.a.

Seminar: prezentări ale documentelor naționale/internaționale, documentare, analiză comparativă, lucrul în perechi/echipă, problematizarea, studiul de caz, exercițiul, analiza SWOT, etc.

Studiu individual în baza elaborării ghidate a unor produse diferențiate/individualizate/de grup precum sistem de sarcini aplicative/practice, rezumat, proiect, studiu de caz, situație-problemă etc.

Strategii de evaluare

Strategiile de evaluare vor include: evaluarea inițială (predictivă); evaluarea curentă; evaluarea periodică și evaluarea semestrială (finală).

Evaluarea inițială este o evaluare predictivă/diagnostică și se va realiza la începutul unității de curs, va avea caracter interactiv, noninstrumental.

Evaluarea curentă (continuă) reprezintă o evaluare *formativă* și se va realiza continuu pe parcursul activităților în cadrul orelor practice, laborator și seminare în baza metodelor și tehnicilor complementare, cu accent pe autoevaluare și evaluare reciprocă.

Evaluarea periodică la unitatea de curs se realizează în baza unor probe scrise/orale/practice în perioadele reglementate.

Evaluarea studiului individual presupune evaluarea unor produse diferențiate/individualizate, specificate în curriculum unității de curs.

Evaluarea semestrială (finală) la unitatea de curs se realizează în formă de examen scris/oral/mixt cu focalizare pe evaluarea de competențe.

Bibliografie

Cadrul normativ:

1. Reforma sistemului de Asistență Socială RESTART: pentru acces echitabil la servicii sociale de calitate. Martie 2023. MMPS
2. Raport consolidat al Ministerului Muncii și Protecției Sociale privind implementarea măsurilor de asistență socială și utilizarea surselor financiare alocate de UNICEF în Tranșele I-IV (perioada septembrie 2022 - octombrie 2023) [Raport-consolidat-transele-I_IV-RWP-MMPS-UNICEF.pdf \(gov.md\)](#)
3. Legea *asistenței sociale* a Republicii Moldova nr. 547-XV din 25.12.2003 // Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2004, nr. 42-44.
4. Lege Nr.140 din 14.06.2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți.
5. Legea Republicii Moldova nr. 133 din 13.06.2008 cu privire la ajutorul social. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 179 din 30.09.2008.
6. Codul familiei al Republicii Moldova, adoptat prin Legea Republicii Moldova nr. 1316-XIV din 26.10.2000 // Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2001, nr. 47-48.
7. Codul Muncii al Republicii Moldova nr. 154 din 28.03.2003. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 159-162 din 29.07.2003.
8. Constituția Republicii Moldova din 29.07.1994. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, Nr. 1 din 12.08.1994.
9. Convenția ONU cu privire la drepturile copilului din 20.11.1989.

Suport de curs:

10. Dreptul protecției sociale: (Suport de curs)/ D.Carata; Univ.Pedagogică „Ion Creangă”, Fac: Psihologie și Psihopedagogie specială, Catedra: Asistența socială. – Ch.: S. n., 2019 (Tipogr. UPS „I.Creangă”). 79 p. Bibliogr.: p.78-79 (26 tit).- 200 ex. ISBN 978-9975-46-418-5. 364.442.6 C 23

Literatură de specialitate:

11. Boișteanu E. Dreptul muncii: partea generală. – Editura Pontos, Chișinău, 2021.
12. Boișteanu E., Romandaș N. Dreptul Muncii. Manual. Chișinău: Tipografia Centrală, 2017. 736 p.
13. Călinoiu E., „Drept comunitar european”, Ed. Hiperion, București, 2020.

14. Grădinaru N., Dreptul Muncii și Securității Sociale, Pitești: Independența Economică, 2015. 182 p.

Literatură de specialitate (opțional):

15. Frunze Olesea . The need for social entrepreneurship in the socio-professional integration of young people „Știință și educație: noi abordări și perspective”, conferință științifică internațională (25; 2023; Chișinău). ISBN 978-9975-46-774-2..

16. Mărgineanu L., Mărgineanu G. „Dreptul familiei”, Chișinău, 2020.

17. Odinoakaia I., „Rolul și locul dreptului protecției sociale în sistemul de drept al Republicii Moldova”, Chișinău 2010, p.126

Denumirea programului de studii	Politici sociale de susținere a familiei și copilului
Ciclul	II – studii superioare de master
Denumirea cursului	Dimensiunea de gen în domeniul politicilor sociale
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Psihologie și Psihopedagogie specială Asistența socială
Titular de curs	STRATAN VALENTINA, dr., conf. univ.
Cadre didactice implicate	PLĂMĂDEALĂ VICTORIA, dr., lect.universitar
e-mail	stratan.valentina@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	studiu individual
F.01.O.005	5	I	I	150	35	115

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Se încadrează în categoria unităților de curs fundamentale, dezvoltate și adaptate domeniului de formare profesională. Are ca scop asigurarea achizițiilor de bază ce permit abordarea științifică a formării profesionale din perspectiva dimensiunii de gen la nivelurile de politici sociale și instituții sociale. Disciplina este continuarea logică a cursurilor de specialitate și vizează pregătirea masteranzilor pentru abordarea corectă a problemelor gender în domeniul asistenței sociale. Actualitatea cursului este incontestabilă prin obiectivul ei general și special și contribuția în realizarea competențelor, ce definesc programul de studiu, precum și corelarea acestuia cu alte cursuri din program. În acest context, cursul constituie o conexiune cu cursurile de specialitate care concură la formarea profesională a viitorilor specialiști în domeniul asistenței sociale.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

- C-1.** Valorificarea politicilor și paradigmelor de bază ale dimensiunii de gen din perspectiva asigurării egalității și echității sociale în diverse contexte profesionale;
- C-2.** Transpunerea în practică a liniilor directoare specifice politicilor sociale în domeniul egalității de șanse între femei și bărbați în vederea dezvoltării/argumentării practicilor de nondiscriminare socială;
- C-3.** Implementarea în activitatea profesională a cunoștințelor/concepțiilor filozofice și psihologice cu privire la diferențele gender și utilizarea lor corectă și cu sens;
- C-4.** Proiectarea activităților, programelor de aplicare a strategiilor legislative cu privire la egalizarea șanselor între femei și bărbați din perspectiva problematicii gender în practica asistenței sociale;
- C-5.** Desfășurarea procesului de asistență socială prin aplicarea atitudinii proactive și pozitive în implementarea teoriilor și concepțiilor gender;
- C-6.** Analiza obiectivă și argumentată a situațiilor problemă, corelată cu realizarea cercetărilor independente ale problemelor gender detectate în domeniul de activitate profesională și resursele disponibile cu scopul realizării egalității de gen;
- C-7.** Demonstrarea capacității de informare privind relațiile dintre diferențele de gen și stereotipurile sociale și relaționarea profesională cu diverse categorii de beneficiari, utilizând limbaj specific asistenței sociale, pentru a-i educa în spiritul parteneriatului de gen;
- C-8.** Autoreglarea și asumarea responsabilității pentru propria învățare și pentru un parcurs de formare profesională continuă într-o manieră ce ar putea fi în mare măsură autodirijată sau autonomă.

Finalități de studii

La finalizarea programului de studii, studentul va demonstra că este capabil:

F-1. Să utilizeze teoriile și metodologiile de cercetare adecvate explorării mediului social și familial.

F-2. Să identifice și să analizeze problemele cu care se confruntă familiile la nivel local și regional, pe baza metodelor de analiză socială.

F-4. Să stabilească costuri pentru politicile sociale în domeniul protecției familiei.

F-6. Să elaboreze programe de asistență socială prin valorificarea surselor accesate din domeniul social și din fonduri europene în vederea implementării politicilor sociale centrate pe familie.

F-8. Să elaboreze recomandări pentru eficientizarea politicilor centrate pe familie.

Precondiții

Competențele dezvoltate din domeniul teoriei și practicii asistenței sociale, dobândite în cadrul Unităților de curs la programul de licență *Asistență socială*.

Repartizarea orelor

Nr. d/o	Unități de învățare	Total ore	Ore contact direct			Ore studiu individ
			C	S	L	
1.	Gender ca o construcție socială. Abordări ale diferențelor de gen	33	4	4		25
2.	Aspectul legislativ al abordărilor gender	18	2	2		14
3.	Gen și politici educaționale. Socializarea gender.	31	3	4		24
4.	Gen în viața privată și viața publică. Parteneriatul de gen	27	2	4		21
5.	Asigurarea egalității de șanse între femei și bărbați în domeniul social - economic	41	4	6		31
	TOTAL	150	15	20		115

Unități de conținut

Unitatea de învățare nr. 1. Gender ca o construcție social. Abordări ale diferențelor de gen.

Curs:

6. Teoriile din perspectiva gender. Concepțiile filozofice și psihologice cu privire la diferențele de gen.
7. Abordări ale diferențelor de gen

Seminar:

3. Abordarea integratoare a egalității de șanse pentru femei și bărbați (gender mainstreaming).
4. Fluctuația variabilei gender în funcție de schimbările socio-culturale.

Unitatea de învățare nr. 2. Aspectul legislativ al abordărilor gender

Curs:

7. Egalitatea de șanse și nondiscriminarea de gen în aspect legislativ.

Seminar:

4. Echitatea de gen promovată și protejată prin lege

Unitatea de învățare nr. 3. Gen și politici educaționale. Socializarea gender.

Curs:

6. Educația pentru echitate de gen și promovarea șanselor egale.
7. Cadrul politic și legislativ al egalității de gen în domeniul educației

Seminar:

2. Educația de gen și șanse egale în Republica Moldova.
3. Particularitățile și aspectele psihosociale ale socializării gender

Unitatea de învățare nr. 4. Gen în viața privată și viața publică. Parteneriatul de gen

Curs:

5. Discriminarea de gen în viața publică și privată

Seminar:

4. Cunoașterea diferențelor pentru a realiza egalitatea între cele două genuri.
5. Rolul familiei în promovarea egalității de gen.
6. Rolul mass-media în promovarea egalității de gen

Unitatea de învățare nr. 5. Asigurarea egalității de șanse între femei și bărbați în domeniul social – economic

Curs:

2. Asigurarea egalității de șanse între femei și bărbați și accesul egal la angajare, la activitatea de întreprinzător
3. Asigurarea egalității de șanse între femei și bărbați și accesul egal la educație și sănătate.

Seminar:

1. **Acțiunea afirmativă (positive action) și egalitatea între femei și bărbați în domeniile vieții publice**
2. Aspecte de gen ale migrației de muncă din Republica Moldova
3. **Violența în bază de gen - o formă de discriminare și o încălcare a drepturilor fundamentale**

Metode și tehnici de predare și învățare

Curs: prelegere (clasică, interactivă, problematizată); metode didactice: conversația, explicația, descrierea, dezbateră; tehnici didactice: Brainstorming, Harta conceptuală ș.a.

Seminar: prezentări ale documentelor naționale/internaționale, documentare, analiză comparativă, lucrul în perechi/echipă, problematizarea, studiul de caz, exercițiul, analiza SWOT, etc.

Studiu individual în baza elaborării ghidate a unor produse diferențiate/individualizate/de grup precum sistem de sarcini aplicative/practice, rezumat, proiect, studiu de caz, situație-problemă etc.

Strategii de evaluare

Strategiile de evaluare vor include: evaluarea inițială (predictivă); evaluarea curentă; evaluarea periodică și evaluarea semestrială (finală).

Evaluarea inițială este o evaluare predictivă/diagnostică și se va realiza la începutul unității de curs, va avea caracter interactiv, noninstrumental.

Evaluarea curentă (continuă) reprezintă o evaluare *formativă* și se va realiza continuu pe parcursul activităților în cadrul orelor practice, laborator și seminare în baza metodelor și tehnicilor complementare, cu accent pe autoevaluare și evaluare reciprocă.

Evaluarea periodică la unitatea de curs se realizează în baza unor probe scrise/orale/practice în perioadele reglementate.

Evaluarea studiului individual presupune evaluarea unor produse diferențiate/individualizate, specificate în curriculum unității de curs.

Evaluarea semestrială (finală) la unitatea de curs se realizează în formă de examen scris/oral/mixt cu focalizare pe evaluarea de competențe.

Bibliografie

Cadrul normativ:

1. [Legea nr. 5 XVI din 09.02.2006, cu privire la asigurarea egalității de șanse între femei și bărbați](#)
2. [Legea nr. 121 din 25.05.2012, cu privire la asigurarea egalității](#)
3. [Legea nr. 71 din 14.04.2016, pentru modificarea și completarea unor acte legislative](#)
4. Programul de activitate al Guvernului R. Moldova „Moldova Vremuri Bune”, 2021. [https://gov.md/sites/default/files/document/attachments/programul de activitate al guvernului moldov a vremurilor bune.pdf](https://gov.md/sites/default/files/document/attachments/programul_de_activitate_al_guvernului_moldov_a_vremurilor_bune.pdf)
5. Agenda de Asociere dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană pentru perioada 2021-2027.
6. HG Nr. 90 din 28-02-2023 **cu privire la aprobarea** Planului de acțiuni a Guvernului R. Moldova pentru anul 2023. Crt. 13.6-13.9.
7. Raport privind evaluarea finală a Strategiei pentru asigurarea egalității între femei și bărbați în Republica Moldova pe anii 2017-2021. MMPS al R.Moldova. Chișinău, 2022.
8. Proiectul Programului de accelerare a egalității de gen în Republica Moldova pentru anii 2023-2027 și Planul de acțiuni pentru implementarea acestuia.

Suporturi de curs universitar:

9. Stratan V., Plămădeală V. *Dimensiunea de gen în domeniul politicilor sociale*. Curs universitar. Programul de studii superioare de master *Politici sociale de susținere a familiei și copilului*. UPSC "I. Creangă". Chișinău, 2024.- 121p.

Literatură de specialitate:

10. *Valentina STRATAN, Marina Kissa. НАСИЛИЕ В СЕМЬЕ КАК ГЕНДЕРНАЯ ПРОБЛЕМА. Asistența psihosocială în contextul noilor realități pe timp de pandemie : Conferința științifică națională, 16 aprilie 2021– Chișinău: C.E.P. UPS "Ion Creangă", 2021, p. [82-91](#).*
11. *Valentina STRATAN, Marina Kissa. Исследование социальной проблемы насилия в семье. Interuniversitaria: Materialele Conferinței Științifice a Studenților, Ediția a 17-a, 23 aprilie 2021: [în vol.] / comitetul științific: Natalia Gașițoi (președinte) [et al.]; colegiul de redacție: Liubovi Razmerița*

[et al.]. – Bălți: Centrul editorial universitar, 2021, p. 293-303.

12. STRATAN, Valentina. Mediul educațional incluziv ca oportunitate de promovare a drepturilor copilului cu CES. In: *Știință, educație, cultură*. Vol.2, 11 februarie 2022, Comrat. Comrat, Republica Moldova: Universitatea de Stat din Comrat, 2022, pp. 59-63.
13. Viorica Zaharia, Rodica Corețchi-Mocanu. Abordarea în presă a violenței în bază de gen și a violenței împotriva copiilor. GHID PENTRU JURNALIȘTI. Realizat de Asociația Presei Independente (API) în cadrul Proiectului EVA „Promovarea egalității de gen în raioanele Cahul și Ungheni”, finanțat de Uniunea Europeană și implementat de UN Women în parteneriat cu UNICEF. Chișinău 2022. <https://www.unicef.org>
14. *Egalitatea de gen și Educația: Glosar și specificări conceptuale*./aut.: Bodrug-Lungu Valentina / UNESCO, Comisia Națională a Republicii Moldova pentru UNESCO. – Chișinău: Stratum Plus, 2020. 60p. ISBN 978-9975-3343-3-4
15. *Egalitatea de gen: curs pentru funcționarii publici* / aut.: Baurciulu Anjela / UN WOMEN. – Chișinău: s. n., 2020 (Tipogr. "Bons Offices"). – 188 p.
16. *Egalitatea de gen și procesul de guvernare. Ghid privind metodologia de integrare a dimensiunii de gen în politicile și acțiunile comunitare* / Aut.: Bodrug-Lungu Valentina, Lozinschi Nina / Proiectul Prodem2 „Împuternicirea tinerilor pentru cetățenia activă din Moldova”. – [Chișinău] : s. n., 2019copyright: 2019 hilfswerk international
17. Handrabura, Loretta. Educație pentru echitate de gen și șanse egale: Auxiliar didactic pentru profesori și elevi / Loretta Handrabura, Viorica Goraș-Postică; Centrul Educațional "Pro Didactica". - Ed. a 2-a, rev. - Chișinău: Centrul Educațional "Pro Didactica", 2016 (Tipogr. "Bons Offices"). - 166 p.
18. Vaculovschi E., Vaculovschi D. Aspecte de gen ale migrației de muncă din Republica Moldova// Administrarea publică, nr.1, 2018, p.92.

Literatură de specialitate (opțional):

19. Strategia Consiliului Europei pentru egalitate între femei și bărbați pentru perioada 2018-2023.
20. Strategia Uniunii Europene privind egalitatea de gen pentru anii 2020-2025.
21. Planul Strategic al UN Women pentru anii 2022-2025.
22. Acordul de Asociere RM-UE, parafat în 2013, semnat la 27 iunie 2014, intrat în vigoare din 01.07.2016. Art. 32, Cap. 4 „Ocuparea forței de muncă, politica socială și egalitatea de șanse”.
23. Asigurarea accesului victimelor violenței sexuale la protecția legală și socială adecvată. Fundația OAK. Chișinău, 2015
24. [Gender Equality Glossary](#), Council of Europe, December 2015

Denumirea programului de studii	Politici sociale de susținere a familiei și copilului
Ciclul	II – studii superioare de master
Denumirea cursului	Introducere în terapia familiei
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea Psihologie și Psihopedagogie Specială, catedra Asistență socială
Titular de curs	VÎRLAN MARIA, conf. univ.
Cadre didactice implicate	COJOCARU AURELIA, dr., lect.univ.
e-mail	virlan_maria@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					Contact direct	Studiu individual
F.02.O.006	5	I	II	150	35	115

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Cursul *Introducere în terapia familiei* se încadrează în categoria unităților de curs fundamentale, dezvoltate și adaptate domeniului de formare profesională. Are ca scop acumularea cunoștințelor și formarea abilităților și competențelor de bază, ce asigură abordarea științifică a formării profesionale din perspectiva științei psihologice a domeniului de formare profesională cu focalizare pe lucrul cu indivizi și familii, pe intervenții la nivel de individ și la nivel de familie. Rezultatele învățării urmează a fi aplicate și dezvoltate în

cadrul disciplinelor Consiliere psihologică, Familia în situație de criză.						
Competențe dezvoltate în cadrul cursului						
<p><i>Competențe cognitive:</i> Competențe de cunoaștere înțelegere și utilizare a limbajului specific psihoterapiei și terapiei de familie privind: domeniul psihoterapiei, distincția față de alte forme de intervenție din sfera emoționalului, obiectivele psihoterapiei și terapiei de familie, evaluarea în psihoterapie, problemele care pot fi abordate prin psihoterapie și terapie de familie, factorii comuni și factorii diferențiali ai orientărilor psihoterapeutice.</p> <p><i>Competențe de învățare:</i> Competențe de autocunoaștere și intercunoaștere prin autoanaliză și reflecție, de documentare în vederea realizării unui cadru terapeutic, de informare la zi privind literatura de specialitate cu referire la terapia de familie, de consultare a surselor de specialitate și de învățare din propriul demers educativ;</p> <p><i>Competențe de aplicare:</i> construirea unui cadru psihoterapeutic, a unei relații psihoterapeutice, inițierea unui dialog psihoterapeutic, alegerea și utilizarea unor metode și tehnici de intervenție adecvate diferitelor nevoi psiho-emoționale.</p> <p><i>Competențe de analiză:</i> Dezvoltarea capacității de evaluare a tehnicilor de terapie a familiei; Reflecție critică și constructivă: determinarea eficienței dar și limitelor diferitelor orientări psihoterapeutice de familie raportate la caracteristicile personale ale clientului dar și la nevoile lui psiho-emoționale, evaluarea adecvării psihoterapeutului la orientarea de care aparține și la particularitățile clientului.</p> <p><i>Competențe de comunicare:</i> De a dezvolta limbajul științific din domeniul asistenței sociale și cel terapeutic, de prezentare coerentă, clară a rezultatelor analizei diferitor viziuni științifice și a rezultatelor cercetărilor, deschiderea către paradigme și modalități noi de intervenție ce vizează nevoile psihoemoționale ale clienților.</p>						
Finalități de studii						
<p>La finele cursului masterandul va fi capabil:</p> <p>F-1. Să utilizeze teoriile și metodologiile de cercetare în abordările terapeutice adecvate explorării mediului social și familial.</p> <p>F-3. Să monitorizeze politicile sociale și să evalueze impactul acestora asupra calității vieții familiilor.</p> <p>F-4. Să stabilească costuri pentru politicile sociale în domeniul protecției familiei ce țin de intervenții terapeutice.</p> <p>F-8. Să elaboreze recomandări pentru eficientizarea politicilor centrate pe familie deduse în urma intervențiilor terapeutice.</p>						
Precondiții						
<p>Cunoașterea, înțelegerea conceptelor, teoriilor și metodelor de bază ale domeniului și ale ariei de specializare; Utilizarea lor adecvată în comunicarea profesională, cunoașterea psihologie familiei.</p>						
Repartizarea orelor de curs						
Nr. d/o	Unități de conținut	Total ore	Ore de contact direct			Ore de lucru individual
			Curs	Seminar	Laborator	
1.	Obiectul și problematica psihoterapiei	20	10	10		10
2.	Factorii care intervin în psihoterapie	30	10	10		20
3.	Aspecte diferențiale ale psihoterapiei	20	10	10		10
4.	Orientarea analitică (dinamică) în psihoterapie	20	10	10		20
5.	Orientarea comportamentalistă în psihoterapie	20	10	10		20
6.	Orientarea umanist-experiențialistă în psihoterapie	20	10	10		20
7.	Psihoterapia de grup	20	10	10		15

	TOTAL	150	18	17	115
Unități de învățare					
<p>Unitatea de învățare 1. Obiectul și problematica psihoterapiei. Domeniul și definirea psihoterapiei. Distincția dintre intervenția psihoterapeutică și alte forme de intervenții calificate și necalificate. Obiectivele psihoterapiei. Evaluarea în psihoterapie. Persoanele abilitate să exercite intervenția psihoterapeutică.</p> <p>Unitatea de învățare 2. Factorii care intervin în psihoterapie. Relația psihoterapeutică. Cadrul psihoterapeutic. Dorința de schimbare a clientului. Descărcarea emoțională- catharsisul. Apariția insight-ului. Asumarea de către client a responsabilității pentru propria existență. Viziune sistemică asupra clientului.</p> <p>Unitatea de învățare 3. Aspecte diferențiale ale psihoterapiei. Scurt istoric al psihoterapiei. Principalele grupări psihoterapeutice. Aspecte diferențiale în relația psihoterapeutică. Psihoterapia în România. Categoriile de probleme care fac obiectul psihoterapiei.</p> <p>Unitatea de învățare 4. Orientarea analitică (dinamică) în psihoterapie. Psihanaliza clasică freudiană - structura personalității. Psihanaliza clasică freudiană - stadiile dezvoltării psiho-sexuale. Psihanaliza clasică freudiană – metode de intervenție. Psihanaliza jungiană.</p> <p>Unitatea de învățare 5. Orientarea comportamentalistă în psihoterapie. Aspecte generale ale psihoterapiei comportamentale. Tehnici specifice psihoterapiei comportamentale. Aspecte generale ale psihoterapiei cognitiv-comportamentale. Tehnici specifice psihoterapiei cognitiv-comportamentale.</p> <p>Unitatea de învățare 6. Orientarea umanist-experiențialistă în psihoterapie. Aspecte generale ale psihoterapiei umanist-experiențialistă. Psihoterapia centrată pe client. Psihodrama. Psihoterapia existențială.</p> <p>Unitatea de învățare 7. Psihoterapia de grup. Caracteristici ale psihoterapiei de grup. Grupul de întâlnire. Grupul de gestaltterapie. Psihoterapia de cuplu și familie. Echipa terapeutică.</p>					
Metode și tehnici de predare și învățare					
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Curs</i>: explicația, demonstrația, descrierea, dezbateră, lucrul cu suportul curricular, Știu-Vreau să știu-Învăț, exercițiul reflexiv etc.; • <i>Seminar</i>: învățare interactivă, studiul de caz; exercițiul, modelarea, simularea, eseul, Cândește-Perechi/Grup-Prezintă, Diagrama Venn, proiect etc. 					
Strategii de evaluare					
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Evaluarea curentă nr.1</i>: eseu structurat. • <i>Evaluarea curentă nr.2</i>: analiza portofoliilor. • <i>Evaluarea finală</i>: chestionare scrisă în baza subiectelor din bilet. <p>La seminare se realizează evaluare formativă, cu notare selectivă. Se apreciază gradul și calitatea participării studenților în cadrul seminarelor: discuții, dezbateri, răspunsuri orale, lucrări practice. Se accentuează rolul activităților de autoevaluare și evaluare reciprocă în contextul formării profesionale și avansării în carieră.</p> <p><i>Condiții de admitere pentru evaluarea finală</i>: note pozitive (cel puțin nota 5) la evaluările curente; realizarea sarcinilor de studiu independent; prezența la cel puțin 30% din orele de contact direct.</p> <p><i>Nota semestrială</i> se constituie din: notele obținute la evaluări curente obligatorii; notele obținute eventual pentru răspunsuri orale și realizarea sarcinilor aplicative la orele practice, în cadrul studiului individual.</p> <p><i>Nota finală</i> se constituie din următoarele componente: 60% - nota semestrială, 40% - nota de la examen.</p>					
Bibliografie					
<p>Obligatorie :</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. VÎRLAN M., DIȚA M. Educația familială și consilierea familiilor în dificultate. Suport de curs. Tipografia Univ. Ped. de Stat „Ion Creangă”, Chișinău, 2020, 117 p. ISBN 978-9975-46-490-1 2. VÎRLAN M., DIȚA M. Securitatea psihologică a specialiștilor din sfera protecției sociale a copiilor în situații de risc, În: mon.SANDULEAC, S., LOSÎI, E., ș.a. Aspecte psihosociale ale securității psihologice. Chișinău: Pulsul Pieței 2020. 240 p. ISBN 978-9975-3342-8-0 3. PERJAN C., LOSÎI E., TINTIUC T. Introducere în psihologia unicității umane. Chișinău: IIC, 2015 4. MITRAN-DUȚU L., COZMA A., STOICA F., ȚÎRLUI I. Copiii supradotați. Ghid pentru părinți și profesori. București, 2016. 5. LOSÎI E. Psihologia educației. Chișinău: CEP USM, 2014, 204 p. 6. DIȚA, M., CALBAZA-ORMENIȘAN, M. Educația pentru viața de familie. Educația Sexuală. În: Vector European, revistă științifico-practică, 2022, Nr.1, pg. 109-112, ISSN 2345-1106. 					

Opțională:

7. POPESCU, O. & VISCU, L. Psihoterapie integrativă strategică: teorie și aplicații practice. București: Liber Mundi, 2016.
8. VISCU, L. & POPESCU, O. Studii în psihoterapia integrativă strategică. București: Pro Universitaria, 2017.
9. VISCU, L. & POPESCU, O. Factorii comuni în psihoterapie. Perspectiva integrativstrategică. București: Pro Universitaria, 2017.
10. BELMONT J. A. 103 activități de grup. Idei de tratament și strategii practice. Traducere de Grădinaru S. București: Editura Trei, 2015. 221 p.
11. BOGDAN C. Psihodiagnoză. 65 p. In: <http://www.slideshare.net/nelutza/curs-psiho-diagnoza> (vizitat 09.02.2017).
12. KONYA, Z. & KONYA, A. Psihoterapie familială sistemică. Iași: Polirom. 2012.
13. MITROFAN, I., DUMITRACHE, S.D. Din culisele psihoterapiei experientiale unificatoare. Studii de caz și cercetări aplicative. București: SPER. 2012.
14. NEACȘU, V. Introducere în psihoterapie. București: Trei, 2012.

Denumirea programului de studii	Politici sociale de susținere a familiei și copilului
Ciclul	II – studii superioare de master
Denumirea cursului	Educația parentală
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Psihologie și psihopedagogie specială/Asistență Socială
Titular de curs	FRUNZE OLESEA, dr., conf. univ.
Cadre didactice implicate	DIȚA MARIA, dr., lector univ.
e-mail	dita.marcela@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	Studiu individual
S.02.O.007	10	I	II	300	70	230

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Cursul *Educația parentală* se încadrează în seria unităților de curs de specialitate, care vizează educația familială. Are ca scop acumularea cunoștințelor referitoare la caracteristicile vieții de familie, stilurile educative eficiente, rolul mamei și al tatălui în dezvoltarea personalității copilului, specificul familiilor în dificultate. Se focalizează pe domeniile de competență profesională interconectate precum: lucrul cu familia, evaluarea familiei și intervenția la nivel de familie. Rezultatele învățării urmează a fi aplicate și dezvoltate în cadrul disciplinei Familia în situație de criză, Programe de intervenție și supervizarea familiei.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului**Cognitive:**

1. Cunoașterea caracteristicilor și a metodologiei specifice de asistare a părinților în situații deficitare de educație a copiilor

De aplicare:

2. Elaborarea și implementarea programelor de protecție a socială a familiilor în situații de risc
3. Aplicarea tehnicilor de muncă eficientă în cadrul echipei multidisciplinare în domeniul protecției copilului și familiei

De analiză și sinteză:

4. Analiza situațiilor - problemă în vederea soluționării eficiente a acestora cu respectarea principiilor specifice asistenței și protecției sociale a familiei
5. Abordare complexă a problematicii familiilor cu copii

De comunicare:

6. Utilizarea comunicării eficiente ca mijloc de ameliorare a situațiilor de conflict în lucru cu tineretul în scopul prevenirii și combaterii tulburărilor de comportament

De învățare:

7. Identificarea resurselor de dezvoltare personală a tinerilor părinți

Finalități de studii						
<p>F -1. Să utilizeze conceptele, principiile și metodele de bază ale asistenței sociale în domeniul Educației parentale și depășirea situațiilor problematice legate de creșterea și educația copiilor</p> <p>F -2. Să valorifice documentele de politici sociale în activitatea cu familiile în situații de risc pe segmentul educației copiilor</p> <p>F – 3. Să evalueze situația socială a familiilor în situații de risc și să aplice criteriile de atribuire a statutului de beneficiar al asistenței sociale acestora</p> <p>F – 8. Stabilirea gradului de vulnerabilitate socială a familiilor cu dificultăți de educație a copiilor în sistemul de asistență socială.</p>						
Precondiții						
<p>Masteranzii trebuie să posede cunoștințe și deprinderi din cursurile <i>Psihologia dezvoltării, Drept în AS, Drept European, Metode și tehnici de intervenție în Asistența Socială, Sistemul de Servicii în Asistență Socială, Managementul de caz.</i></p>						
Repartizarea orelor de curs						
Nr. d/o	Unități de conținut	Total ore	Ore de contact direct			Ore de lucru individual
			Curs	Seminar	Laborator	
1.	Caracteristicile vieții de familie	20	2	2	2	14
2.	Stres și traume familiale	40	4	2	2	32
3.	Funcționarea familiei	20	2	2	2	14
4.	Motivația de a deveni părinți. Parentalitatea.	40	4	4	4	28
5.	Educația în familie	40	4	2	2	32
6.	Rolul mamei și a tatălui în dezvoltarea personalității copilului	40	4	2	2	32
7.	Influența climatului familial asupra copilului	40	4	2	2	32
8.	Metode de cercetare în psihologia familiei și psihosexologie	40	4	2	2	32
9.	Consilierea familiei privind problema stilurilor educaționale	20	2	2	2	14
	TOTAL	300	30	20	20	230
Conținutul unităților de curs						
<p>Unitatea de învățare 1. CARACTERISTICILE VIEȚII DE FAMILIE</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Etapele vieții familiale 2. Procesele familiale 3. Dimensiunea afectivă a familiei 4. Abordarea transgenerațională a familiei <p>Unitatea de învățare 2. STRES ȘI TRAUME FAMILIALE</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Evenimente stresante și evenimente traumatizante 2. Evenimente traumatizante familiale. 3. Trauma psihică 4. Efectele traumelor familiale <p>Unitatea de învățare 3. FUNCȚIONAREA FAMILIEI</p>						

1. Familii funcționale
2. Familii disfuncționale

Unitatea de învățare 4. MOTIVAȚIA DE A DEVENI PĂRINȚI. PARENTALITATEA.

1. Motivația de a deveni părinți
2. Parentalitatea
3. Îndrumarea și autoritatea parentală
4. Comunicarea în relațiile părinți-copii
5. Iubirea parentală

Unitatea de învățare 5. EDUCAȚIA ÎN FAMILIE

1. Teorii referitoare la educația din familie.
2. Stilurile educative
3. Stiluri parentale.

Unitatea de învățare 6. ROLUL MAMEI ȘI A TATĂLUI ÎN DEZVOLTAREA PERSONALITĂȚII COPILULUI

1. Rolul mamei.
2. Rolul tatălui

Unitatea de învățare 7. INFLUENȚA CLIMATULUI FAMILIAL ASUPRA COPILULUI

1. Noțiune de climat. Factorii climatului familial.
2. Funcțiile de bază ale părinților în raport cu mediul familial.
3. Climatul familial conflictual și efectele asupra copiilor

Unitatea de învățare 8. METODE DE CERCETARE ÎN PSIHOLOGIA FAMILIEI ȘI PSIHOSEXOLOGIE

1. Desenul familiei
2. Genograma

Unitatea de învățare 9. CONSILIEREA FAMILIEI PRIVIND PROBLEMA STILURI STILURILOR EDUCAȚIONALE

1. Stiluri parentale
1. Personalitatea copiilor

Strategii de evaluare

Evaluare curentă (formativă) se va realiza prin diverse metode: oral și în scris, prezentări, rapoarte, participarea la discuții, portofolii, teste etc.

Evaluarea periodică I- probă scrisă

Evaluarea periodică II – portofoliu

Evaluarea semestrială se va executa în scris, metoda de evaluare – bilete de examinare

Bibliografie

Cadrul normativ:

1. CODUL FAMILIEI AL REPUBLICII MOLDOVA.
2. CONSTITUȚIA REPUBLICII MOLDOVA
3. LEGEA RM Nr. 123 din 18.06.2010 cu privire la serviciile sociale
4. LEGEA RM Nr. 547 din 25.12.2003 asistenței sociale
5. LEGE Nr. 140 din 14-06-2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți
6. LEGEA RM Nr. 338 din 15.12.1994 privind drepturile copilului
7. LEGEA RM Nr. 99 privind pegimul juridic al adopției
8. LEGEA RM Nr. 45 din 01.03.2007 cu privire la prevenirea și combaterea violenței în familie

Suporturi de curs:

10. VÎRLAN M., DIȚA M. Educația familială și consilierea familiilor în dificultate. Suport de curs. Tipografia Univ. Ped. de Stat „Ion Creangă”, Chișinău, 2020, 117 p. ISBN 978-9975-46-490-1

Literatura de specialitate:

11. DIȚA, M., Dimensiunile mediului familial și rolul acestuia asupra conduitelor juvenile , În Vector European, revistă științifico-practică, 1/2018, USEM, p. 125-128, ISSN 2345-1106.
12. VÎRLAN, M., DIȚA, M. Asistența Parentală Profesionalistă – formă alternativă de protecție a copiilor în dificultate. In: Revista Psihologie. Pedagogie specială. Asistență Socială. 2016, nr. 2 (43), pp.96-101

Opțională:

13. VÎRLAN, M., DIȚA, M., Diminuarea abandonului școlar prin activități psiho-socio educative. Psihologie. Pedagogie specială. Asistență Socială. 2018, nr. 1(50), pp. 43-55. ISSN1857-0224

14. DIȚA, M., VÎRLAN, M. Rolul echipei multidisciplinare în profilaxia comportamentului deviant. În Materialele Conferinței științifice naționale Probleme ale științelor socioumane și modernizării învățământului. Ch.: Tipografia UPS "Ion Creangă", 2014, p. 442-449. ISBN 978- 9975-46-198-6.
15. CALARAȘ, C. Conflictologie familială. Suport de curs. Chișinău: Primex-com SRL, 2014.
16. CUZNEȚOV, L. Consilierea și educația familiei. Introducere în consilierea ontologică complexă a familiei. Chișinău: Primexcom SRL, 2015.

Denumirea programului de studii	Politici de susținere familiei și copilului
Ciclul	II – studii superioare de master
Denumirea cursului	Familia în situație de criză
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea Psihologie și Psihopedagogie specială, Catedra Asistență Socială
Titular de curs	FRUNZE OLESEA , dr., conf. univ.
Cadre didactice implicate	LAPOȘINA EMILIA, dr., conf. univ.
e-mail	frunze.alesea@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	studiu individual
S.02.O.008	5	I	2	150	35	115

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Cursul dat se încadrează în seria unităților de curs de specialitate, care asigură elementul de formare profesională prin prisma teoriei traumei și a modalitățile de recuperare și posibilele implicații pozitive: strategiile de coping în vederea gestionării stresului generat de diferite experiențe critice de viață, modalitățile de prevenție a stresului posttraumatic, reziliență și dezvoltare personală posttraumatică a copilului.

Rezultatele învățării urmează a fi aplicate și dezvoltate în cadrul cursurilor: Politici de incluziune socială /Educație pentru sănătate, Programe de intervenție și supervizarea familiei, AS a familiilor monoparentale/Terapia mediului.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

Competențe cognitive

- cunoașterea teoriilor de bază explicative ale crizelor familiale;
- cunoașterea surselor științifice de documentare privind tematica cursului;
- cunoașterea consecințele expunerii la situații critice de viață cu care se confruntă familiile în criză și a metodelor de intervenție;

Competențe de aplicare:

- aplicarea abilităților practice de lucru cu membrii familiei afectați de criză;
- proiectarea programelor de susținere a familiei în criză;
- întreținerea interviului prin reunirea abilităților și principiilor specifice comunicării autentice (flexibilitatea, centrarea, autenticitatea, încrederea și respectul);

Competențe de analiză și sinteză:

- identificarea principalelor forme de criză și a consecințelor pe termen scurt și lung;
- analiza particularităților comportamentale a familiilor în cazul expunerii directe la criză;
- analiza factorilor de îmbunătățire a calității vieții a familiei în criză;

Competențe de comunicare:

- conducerea eficientă a discuției cu membrii familiei în criză;

Competențe de învățare:

- dezvoltarea nevoii de formare profesională și identificarea resurselor de dezvoltare personală și profesională;
- demonstrarea capacității de informare la zi privind problemele legate de asistența familiei în criză.

Finalități de studii

La finalizarea programului de studii, studentul va demonstra că este capabil:

F-1 Să utilizeze conceptele, principiile și noțiuni cu privire la situațiile de criză a familiilor moderne în vederea echilibrării transformărilor sociale și dezvoltarea politicilor de susținere a familiilor.

F-2 Să valorifice măsurile sociale și modalitățile de intervenție în situație de criză a familiilor.
F-4 Să evalueze situația socială a familiilor în criză și nivelul de vulnerabilitate socială a acestora în sistemul de asistență socială.
F-6 Să elaboreze programe de asistență socială prin valorificarea surselor accesate din domeniul social pentru familiile în criză.

Precondiții

Pentru studierea cursului *Familia în situație de criză* masterandului este necesară formarea inițială în domeniul asistenței sociale în cadrul programului de studiu la ciclul I, licență. Sunt necesare cunoștințe de bază din domeniul social, umanist. Masteranzii trebuie să cunoască diversitatea proceselor și fenomenelor sociale, noțiuni de bază în domeniul politicilor sociale, bazele teoretice ale asistenței sociale, metode și tehnici de diagnostic și intervenție asistentială, să elaboreze strategii de activitate în studiu de caz, să cunoască condițiile prestării și gama de servicii se asistenta sociala.

Repartizarea orelor

Nr. d/o	Unități de învățare	Total ore	Ore contact direct			Ore studiu individ
			C	S	L	
1.	Criza– definire, tipologii.	20	2	2		16
2.	Criza familiala – definire.	20	2	2		16
3.	Criza familiala – etape de rezolvare.	20	2	2		16
4.	Politici sociale de susținere a familiei în criză.	20	2	2		16
5.	Tehnica de lobby în favoarea bunăstării copilului în familia.	20	2	4		14
6.	Intervenția în familia în criză.	20	2	4		14
7.	Resursele sociale ale familiei în criză.	30	3	4		23
	TOTAL	150	15	20	-	115

Unități de conținut

Unitatea de învățare nr. 1. Criza– definire, tipologi.

Curs:

Relația criză – stres Comportamentul caracteristic al membrilor familiei în criză.
 Strategii adaptative / strategii de coping.

Seminar:

Criza individuala modele de intervenție

Unitatea de învățare nr. 2. Criza familiala – definire.

Curs:

Criza vs. non-criza familiala. Criza familiala – tipologie

Seminar:

Administrarea crizei

Unitatea de învățare nr. 3. Criza familiala – etape de rezolvare.

Curs:

Procesul de rezolvare a crizei familiale. Procesul de rezolvare a crizei familiale.
 Evaluare și intervenție în crizele familiale.

Seminar:

Modelul orientat spre problema. Modelul centrat pe proces.
 Modelul systemic. Modelul cognitive- comportamental

Unitatea de învățare nr. 4. Politici sociale de susținere a familiei în criză.

Curs:

Măsuri sociale, economice, juridice de susținere a familiilor.
 Principalele tipuri de prestații sociale acordate familiilor în criză. Politici pronataliste, antinataliste și neutre.

Seminar:

Probleme demografice și sociale cu care se confruntă familiile moderne

Unitatea de învățare nr. 5. Tehnica de lobby în favoarea bunăstării copilului în familia

Curs:

Domeniile de bunăstare a copilului.
Factorii de risc și vulnerabilitatea copilului.

Seminar:

Reziliența și resursele personale.

Unitatea de învățare nr. 6. Intervenția în familia în criză.

Curs:

Introducere în problematica intervenției în criză.
Etapile esențiale în acordarea intervenției sociale

Seminar:

Stabilirea legăturilor între nevoi și resurse.
Conexiunea cu rețelele de suport social.

Unitatea de învățare nr. 7. Resursele sociale ale familiei în criză.

Curs:

Reforma protecției copilului. Instituțiile de protecție a copilului.
Cadrul legal general de reglementare a politicilor sociale ce vizează familiile în criză.

Seminar:

Autoritățile responsabile de proiectare a politicilor sociale cu privire la familiile în criză.

Metode și tehnici de predare și învățare

Curs: prelegere (clasică, interactivă, problematizată); metode didactice: conversația, explicația, descrierea, dezbateră; tehnici didactice: Brainstorming, Harta conceptuală ș.a.

Seminar: prezentări ale documentelor naționale/internaționale, documentare, analiză comparativă, lucrul în perechi/echipă, problematizarea, studiul de caz, exercițiul, analiza SWOT, etc.

Studiu individual în baza elaborării ghidate a unor produse diferențiate/individualizate/de grup precum sistem de sarcini aplicative/practice, rezumat, proiect, studiu de caz, situație-problemă etc.

Strategii de evaluare

Strategiile de evaluare vor include: evaluarea inițială (predictivă); evaluarea curentă; evaluarea periodică și evaluarea semestrială (finală).

Evaluarea inițială este o evaluare predictivă/diagnostică și se va realiza la începutul unității de curs, va avea caracter interactiv, noninstrumental.

Evaluarea curentă (continuă) reprezintă o evaluare *formativă* și se va realiza continuu pe parcursul activităților în cadrul orelor practice, laborator și seminare în baza metodelor și tehnicilor complementare, cu accent pe autoevaluare și evaluare reciprocă.

Evaluarea periodică la unitatea de curs se realizează în baza unor probe scrise/orale/practice în perioadele reglementate.

Evaluarea studiului individual presupune evaluarea unor produse diferențiate/individualizate, specificate în curriculum unității de curs.

Evaluarea semestrială (finală) la unitatea de curs se realizează în formă de examen scris/oral/mixt cu focalizare pe evaluarea de competențe.

Bibliografie

Suporturi de curs universitar:

1.FRUNZE O. Familia în criză. Chișinău, "Garomont-Studio", 2024, 78 p. ISBN 978-9975-162-59-

Literatură de specialitate:

2.FRUNZE O. Managementul calității serviciilor sociale dezvoltate de administrația locală. În: Probleme ale științelor socioumanistice și modernizării învățământului, conferință științifică internațională. Materiale conferinței științifice internaționale, 8-9 octombrie 2020. Vol.1. Chișinău: Tipografia UPS „Ion Creangă”, 2020, pp.272-276. ISBN 978-9975-46-449-9.

3.FRUNZE O. Bunăstarea copilului – prioritate în activitatea asistentului social. În: Aspecte psiho-sociale în protecția copilului și familiei de violență, 2017. Ch.: Tipografia UPS "Ion Creangă", 2016, pp. 266-277

4.MĂRGINEAN I. Politici sociale și tranziția la economia de piață în România,București; 2018

5. MIHUȚ L., LAURETZEN B., Modele de politici sociale, București; 2018

6.VRASTI, R., Ghid practic de intervenție în criză, 2012
<http://www.vrasti.org/Ghid%20Practic%20de%20Interventie%20in%20Criza.pdf>

Literatură de specialitate (opțional):

7.FRUNZE O.,VÎRLAN M. Prevenirea comportamentului delincent prin intervenții psiho – socio – pedagogice. Revista Psihologie. Pedagogie specială. Asistență Socială. 2017, nr. 3 (48)

8. FRUNZE O.,VÎRLAN M. Asistența socială a tineretului: direcții de bază și forme moderne. În: Preocupări

contemporane ale științelor socio-umane, V. II. Științe ale Educației și Asistență Socială/coord. Șt. Svetlana Rusnac. – Chișinău: S.n. 2016 (Tipogr. “Biotehdesign

9. VÎRLAN M., DIȚA M. Educația familială și consilierea familiilor în dificultate. Suport de curs. Tipografia Univ. Ped. de Stat „Ion Creangă”, Chișinău, 2020, 117 p. ISBN 978-9975-46-490-1

10. VÎRLAN M., DIȚA M. Securitatea psihologică a specialiștilor din sfera protecției sociale a copiilor în situații de risc, În: mon.SANDULEAC, S., LOSÎI, E., ș.a. Aspecte psihosociale ale securității psihologice. Chișinău: Pulsul Pieței 2020. 240 p. ISBN 978-9975-3342-8-0

Denumirea programului de studii	Politici sociale de susținere a familiei și copilului
Ciclul	masterat
Denumirea cursului	Trauma și asistența psihosocială a copilului
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea Psihologie și Psihopedagogie specială, Catedra Asistență Socială
Titular de curs	Frunze O., dr., conf.univ.
Cadre didactice implicate	Plămădeală Victoria, dr., lector. univ.
e-mail	plamadeala.victoria@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	Studiu individual
S.02.O.009	5	I	2	150	35	115

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Se încadrează în seria unităților de curs de specialitate, care asigură elementul de formare profesională prin prisma teoriei traumei și a modalitățile de recuperare și posibilele implicații pozitive: strategiile de coping în vederea gestionării stresului generat de diferite experiențe critice de viață, modalitățile de prevenție a stresului posttraumatic, reziliență și dezvoltare personală posttraumatică a copilului.

Rezultatele învățării urmează a fi aplicate și dezvoltate în cadrul cursurilor: Politici de incluziune socială /Educație pentru sănătate, Programe de intervenție și supervizarea familiei, AS a familiilor monoparentale/Terapia mediului.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

Competențe cognitive

- cunoașterea teoriilor de bază explicative ale traumei psihice;
- cunoașterea surselor științifice de documentare privind tematica cursului;
- cunoașterea consecințele expunerii la situații critice de viață cu care se confruntă beneficiarii și a metodelor de intervenție;

Competențe de aplicare:

- aplicarea abilităților practice de lucru cu copiii supuși traumei;
- proiectarea intervenției de asistență socială a copiilor expuși traumelor;
- întreținerea interviului prin reunirea abilităților și principiilor specifice comunicării autentice (flexibilitatea, centrarea, autenticitatea, încrederea și respectul);

Competențe de analiză și sinteză:

- identificarea principalelor tipuri de traume și a consecințelor pe termen scurt și lung;
- analiza particularităților comportamentale a persoanelor în cazul expunerii directe la traume;
- identificarea formelor de rezistență a persoanelor în cazul expunerii la traume datorate mecanismelor de apărare ale eului,
- analiza modalităților de prevenție a stresului posttraumatic, reziliență și dezvoltare personală posttraumatică.

Competențe de comunicare:

- conducerea eficientă a discuției cu persoanele supuse traumei;

Competențe de învățare:

- dezvoltarea nevoii de formare profesională și identificarea resurselor de dezvoltare personală și

profesională;
demonstrarea capacității de informare la zi privind problemele legate de asistența copiilor supuși traumei.

Finalități de studii

F-1 Să utilizeze conceptele, principiile și metodele de bază ale asistenței sociale pentru promovarea schimbării sociale și rezolvarea problemelor copiilor supuși traumei.

F-3 Să proiecteze demersuri de intervenție asistențială a copiilor supuși traumei în corespundere cu nevoile beneficiarilor, respectând corectitudinea științifică și metodologică a domeniului și aplicând strategii centrate pe beneficiar în contextul de politici și al legislației actuale.

F-6 Să elaboreze programe de asistență socială prin valorificarea surselor accesate din domeniul social pentru copiii supuși traumei.

F-8 Să-și traseze ghidat parcursul propriu de formare profesională continuă.

Precondiții

Pentru studierea cursului *Trauma și asistența psihosocială a copilului* masterandul are nevoie să posede limba de instruire și cunoștințe în domeniul: *Metode și tehnici de intervenție în asistența socială, Etica și deontologia profesională, Asistența socială a persoanelor în dificultate, Adopție și plasament ș.a., după cum și deprinderi de muncă intelectuală: capacitatea de a elabora un referat, un proiect, un eseu, de a căuta și rezuma sursele bibliografice, de informare și documentare, de organizare independentă a activității de învățare.*

Repartizarea orelor de curs

Nr. d/o	Unități de conținut	Total ore	Ore de contact direct			Ore de lucru individual
			Curs	Seminar	Laborator	
1.	Abordări teoretice cu privire la Trauma psihică	20	2	2		16
2.	Traumele existențiale și urmările lor	20	2	1		17
3.	Traumele de pierdere și urmările lor	20	2		2	16
4.	Traumele de atașament	30	4	2	2	22
5.	Trauma în perioada copilăriei și adolescenței	30	4	2	2	22
6.	Reziliența copilului în contextul expunerii la stres și traume	30	4	2	2	22
	TOTAL	150	18	9	8	115

Conținutul unităților de curs

Unitatea de învățare nr. 1. Abordări teoretice cu privire la Trauma psihică

Curs:

1. Definiții ale Traumei; Tipuri de Traume; Trăirea și elaborarea Traumei; Consecințele Traumei;
2. Transmiterea experiențelor traumatice peste generații.

Seminare: Riscurile pentru sănătatea somatică și cea mintală.

Unitatea de învățare nr. 2. Traumele existențiale și urmările lor

Curs:

1. Trăirea traumei existențiale; Provocările societății și trauma existențială pe scară largă;
2. Efectele traumelor existențiale în generațiile următoare.

Seminare: Provocările societății și trauma existențială pe scară largă. Războiul - ca traumă existențială.

Unitatea de învățare nr. 3. Traumele de pierdere și urmările lor

Curs:

1. Trăirea traumei de pierdere; Tipuri de trauma de pierdere;
2. Efectele traumei de pierdere; Efectele traumei de pierdere în generațiile următoare.

Seminare: Efectele traumei de pierdere în dependență de vârstă.

Modele de depășire a traumei de pierdere. Riscurile pentru sănătatea somatică și cea mintală.

Unitatea de învățare nr. 4. Traumele de atașament

Curs:

1. Noțiuni generale, apariția traumei de atașament;
2. Abuzul sexual – situație clasică de trauma de atașament; Consecințele pentru copil; Persoane implicate în apariția și extinderea dinamicii abuzului sexual și tăinuitori;
3. Repercusiunile traumelor de atașament asupra generațiilor următoare.

Seminare: Abuzul sexual - situație clasică de traumă de atașament. Consecințele pentru sănătatea somatică și cea mintală a copilului. Toleranța/intoleranța societății față de abuzatori.

Unitatea de învățare nr. 5. Trauma în perioada copilăriei și adolescenței

Curs:

1. Consecințele abandonului copilului;
2. Trauma complexă și consecințele acesteia la copil;
3. Neurobiologia traumei copilului;

Seminare: Efectele abandonului în absența intervenției adecvate.

Unitatea de învățare nr. 6. Reziliența copilului în contextul expunerii la stres și traume

Curs:

1. Reziliența, un concept dinamic;
2. Caracteristici și factori componenți ai rezilienței; Imunitate și reziliență;

Seminare: Familia rezilientă. Factori protectivi/resurse. Serviciile psihosociale destinate copiilor supuși.

Strategii de evaluare

Evaluare curentă (formativă) se va realiza prin diverse metode: oral și în scris, prezentări, rapoarte, participarea la discuții, portofolii, teste etc.

Evaluarea periodică I- probă scrisă

Evaluarea periodică II – probă scrisă

Evaluarea semestrială se va executa în scris, metoda de evaluare - test (itemi heterogeni.)

Bibliografie

Obligatorie:

1. Victoria PLĂMĂDEALĂ, Valentina STRATAN. Trauma și asistența psihosocială a copilului. Curs universitar. Chișinău, Garomont-Studio, 2024, 108 p. ISBN 978-9975-162-61-6.
2. ROMANO Helene Când mama e absentă: suferința în relația mamă-copil. București, Editura Trei, 2023, p.286, ISBN : 978-606-40-1744-4.
3. STRATAN V., PLAMADEALA V. Asistența socială în domeniul sănătății mintale. Curs universitar. UPS "Ion Creangă", Facultatea de Psihologie și Psihopedagogie Specială, Catedra de Asistență Socială. Chișinău, Tipogr. Garomont-Studio, S.n., 2018- 76p. ISBN 978-9975-136-99-0.
4. Victoria PLĂMĂDEALĂ, Valentina STRATAN. Asistența socială a persoanelor cu probleme de sănătate

mentală. Chișinău: S. n., 2021 (C.E.-P. UPS "Ion Creangă"), p. 110-116. ISBN 978-9975-46-560-1.

5. Victoria PLĂMĂDEALĂ Securitatea psihologică a victimelor violenței domestice. În: Asistența psihosocială în contextul noilor realități pe timp de pandemie : Conferința științifică națională, 16 aprilie 2021, Chișinău : C.E.-P. UPS "Ion Creangă", 2021. P.10-15. ISBN 978-9975-46-545-8.
6. Victoria PLĂMĂDEALĂ, Valentina STRATAN. Singurătatea – consecință a traumei psihice. În: „Probleme ale științelor socioumanistice și ale modernizării învățământului”, conferință științifică națională cu participare internațională, Chișinău 2022, CEP UPSC, 2022. p.179-174. ISBN 978-9975-46-652-3.
7. SUSAN M. JOHNSON Teoria atașamentului în practică: terapia centrată pe emoții (EFT) aplicată pe indivizi, cupluri și familii. București: Editura Trei, 2020, 462 p. ISBN 978-606-40-0761-2.
8. Franz RUPPERT. Traumă, atașament, constelații familiale. Psihoterapia traumei. București: Editura Trei, 2012, 180p. ISBN 978-973-707-568-0

Opțională:

9. TURLIUC Maria Nicoleta, MĂIREAN Cornelia. Psihologia traumei. Iași: Polirom, 2014, 254p. ISBN 978-973-46-5075-0
10. Ana MUNTEAN. Adopția și atașamentul copiilor separați de părinții biologici. Iași: Polirom. 2013, 411 p. ISBN 978-973-46-2269-6
11. Ana MUNTEAN, Anca MUNTEANU. Violență, traumă, reziliență. Iași: Polirom. 2011, 340 p. ISBN 978-973-46-1308-3
12. Karl KILLEN Copilul maltratat. <https://ro.scribd.com/doc/246327979/Copilul-Maltratat-Kari-Killen-pdf>
13. BONCU Ș., TURLIUC M. N. Relațiile intime: atracție interpersonală și convețuire în cuplu. Iași: Polirom, 2016. 408 p. ISBN: 978-973-46-6012-4

Denumirea programului de studii	Politici de susținere a familiei și copilului
Ciclul	Masterat
Denumirea cursului	Politici de incluziune socială
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea Psihologie și Psihopedagogie specială, Catedra Asistență Socială
Titular de curs	Lapoșina Emilia, dr., conf.univ.
Cadre didactice implicate	Frunze O., dr.conf.univ.
e-mail	laposina.emilia@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	Studiu individual
S.02.A.010	150	I	2	150	35	115

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Cursul se încadrează în categoria unităților de curs de specialitate, oferite în regim opțional. Are ca scop acumularea cunoștințelor și formarea abilităților și competențelor de bază din perspectiva politicilor de protecție a familiei, ce asigură formarea unui orizont larg de cultură politologică, care permite asumarea responsabilității într-o societate liberă și adaptarea operativă și eficientă la modificările produse în societate, abordarea științifică a formării profesionale. Se focalizează pe domeniile de competență profesională politici publice, diversitate și unicitate. Rezultatele învățării urmează a fi aplicate și dezvoltate în cadrul unităților de curs de specialitate, stagiilor de practică, elaborării tezei de master.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

Competențe cognitive:

C 1. Identificarea liniilor directe specifice politicilor sociale de incluziune socială, operaționalizarea conceptelor, termenilor și noțiunilor specifice domeniului politicilor de incluziune socială;

C 2. Cunoașterea politicilor de incluziune socială la nivel național și internațional promovarea valorilor multiculturalismului și ale egalității de șanse;

C 3. cunoașterea mecanismelor economice, sociale și politice ale excluziunii și integrării grupurilor defavorizate;

C 4. Aplicarea adecvată a cunoștințelor din științele sociale, analiza și evaluarea a situației actuale interne, în general, a problematicii grupurilor defavorizate și a comunităților marginalizate, în special;

C 5. Abordarea diferențiată a problemelor sociale în raport de diferențele individuale, de familie, clase, grupuri, organizații, comunitari etnice și religioase.

C 6. Evaluarea și elaborarea proiectelor, programelor și politicilor de asistență socială pentru diferite categorii vulnerabile și aplicarea abilităților practice de lucru cu diferite categorii de populație în vederea incluziunii sociale;

C 7. formularea și argumentarea punctelor de vedere proprii în domeniul de formare profesională, elaborarea propunerilor pentru dezvoltarea politicilor sectoriale privind grupuri de populație defavorizate;

C 8. Informarea, diseminarea și comentarea critică a materiei de politici, strategii, instituții, servicii, metode și instrumente utilizate în practica asistenței sociale cu grupe sociale vulnerabile;

Finalități de studii

F-1. Să utilizeze conceptele, principiile și noțiunile cu privire la politicile publice și sociale.

F-4. Să evalueze situația socială a beneficiarului, să aplice criteriile de atribuire unei persoane a statutului de beneficiar al asistenței sociale și nivelul de vulnerabilitate socială a acestuia în sistemul de asistență socială.

F-7. Să susțină o comunicare și relaționare eficientă cu beneficiarii și alți actori sociali implicați.

F-8. Să-și traseze ghidat parcursul propriu de formare profesională continuă.

Precondiții

1. Studenții trebuie să posede limba de instruire la nivelul C2. după cum și deprinderi de muncă intelectuală: capacitatea de a elabora un referat, un proiect, un eseu, de a căuta și rezuma sursele bibliografice, de informare și documentare, de organizare independentă a activității de învățare.
2. Masteranzilor este necesară formarea inițială în domeniul asistenței sociale în cadrul programului de studiu la ciclul I, licență. Masteranzii trebuie să posede competențe de bază formate în cadrul cursului universitar (licență) *Sociologie generală, Politici sociale, Metode și tehnici de intervenție în asistența socială, Etica și deontologia profesională, Asistența socială a persoanelor în dificultate etc.*
3. Sunt necesare cunoștințe de bază din domeniul social, umanist. Studenții trebuie să cunoască diversitatea proceselor și fenomenelor sociale, noțiuni de bază în domeniul politicilor sociale, bazele teoretice ale asistenței sociale, metode și tehnici de diagnostic și intervenție asistențială, să elaboreze strategii de activitate în studiu de caz, să cunoască condițiile prestării și gama de servicii de asistență socială.
4. Masteranzilor trebuie să-și fi dezvoltat capacități de analiză a faptelor și fenomenelor educaționale și sociale.

Metode și tehnici de predare și învățare

Curs: prelegere (clasică, interactivă, problematizată); metode didactice: conversația, explicația, descrierea, dezbateră; tehnici didactice: Brainstorming, Harta conceptuală ș.a.

Seminar: prezentări ale documentelor naționale/internaționale, documentare, analiză comparativă, lucrul în perechi/echipă, problematizarea, studiul de caz, exercițiul, analiza SWOT, etc.

Studiu individual în baza elaborării ghidate a unor produse diferențiate/individualizate/de grup precum sistem de sarcini aplicative/practice, rezumat, proiect, studiu de caz, situație-problemă etc.

Strategii de evaluare

Strategiile de evaluare vor include: evaluarea inițială (predictivă); evaluarea curentă; evaluarea periodică; evaluarea semestrială (finală).

Evaluarea inițială este o evaluare predictivă/diagnostică și se va realiza la începutul unității de curs, va avea caracter interactiv, noninstrumental.

Evaluarea curentă (continuă) reprezintă o evaluare *formativă* și se va realiza continuu pe parcursul activității în cadrul orelor practice, laborator și seminare în baza metodelor și tehnicilor complementare, cu accent pe autoevaluare reciprocă.

Evaluarea periodică la unitatea de curs se realizează în baza unor probe scrise/orale/practice în perioade reglementate.

Evaluarea studiului individual presupune evaluarea unor produse diferențiate/individualizate, specificat

curriculum unității de curs.

Evaluarea semestrială (finală) la unitatea de curs se realizează în formă de examen scris/oral/mixt cu focalizare pe evaluarea de competențe.

Repartizarea orelor

Nr d/o	Unități de conținut	Total ore	Ore de contact direct			Ore de lucru individual (produs prezentat)
			Curs	Sem.	Lab.	
1.	Politici europene de incluziune. Paradigme teoretice Evaluarea comparativă a situației actuale în materie de politici de incluziune socială în UE	21	5	2		14
2.	Politici sociale ale Republica Moldova în perioada de tranziție: de la excluziune socială spre o dezvoltare umană incluzivă	24	6	2		16
3.	Politici de incluziune a Republicii Moldova. Aspecte metodologice și analitice și indicatori de incluziune socială .	20	6	2		12
4.	Politici sociale de susținere a grupelor de populație cu risc de discriminare și modalități de combatere a fenomenului discriminării și marginalizării	20		2		18
5.	Politici de incluziune sociale a persoanelor afectate de sărăcie.	10		2		8
6.	Politici publice pentru romi. Evoluții și perspective	15		2		13
7.	Incluziunea socială și educațională a persoanelor cu dizabilități.	15		2		13
8.	Evaluarea strategică a sistemului de protecție a copiilor orfani și familiei cu copii în RM și diversificarea serviciilor de protecție.	10		2		8
9.	Politici în domeniul incluziunii sociale a persoanelor vârstnice.	15		2		13
	TOTAL	150	17	18		115

Conținutul unităților de curs

Unitatea de învățare nr. 1. Politici europene de incluziune. Paradigme teoretice. Evaluarea comparativă a situației actuale în materie de politici de incluziune socială în UE

Curs:

1. Considerații generale privind elaborarea politicilor sociale și publice. Obiectivele și procesul elaborării politicilor sociale și publice. Planificarea și implementarea.
2. Originea termenilor incluziunea și excluziunea socială
3. Raportul excluziunii sociale cu alți termeni din politicile sociale, cum ar fi sărăcia, marginalizarea sau underclass,
4. Problematika definirii excluziunii sociale,
5. Relația cu valori sociale cum sunt egalitatea sau dreptatea socială,
6. Teorii explicative privind cauzele și condițiile excluziunii sociale.
7. Provocări în materie de politici: o imagine de ansamblu asupra performanțelor din țările UE
8. Evaluarea comparativă a situației actuale în materie de politici

Seminar:

1. Argumente pro și contra politicilor sociale.
2. Legitimizarea politicilor sociale.
3. Abordări istorice a Incluziunii sociale ca concept și proces.
4. Relația incluziunii cu valori sociale cum sunt egalitatea sau dreptatea socială
5. Probleme actuale privind excluziunea și incluziunea socială pentru țările UE.

Unitatea de învățare nr. 2. Politici sociale ale Republica Moldova în perioada de tranziție: de la excluziune socială spre o dezvoltare umană incluzivă

Curs:

1. Semnificația excluziunii sociale și a dezvoltării umane
2. Excluziunea socială, sărăcia și vulnerabilitatea
3. Sursele excluziunii sociale
4. Consecințele excluziunii sociale
5. Excluziune socială versus incluziune socială
6. Politici de icluziune socială în Republica Moldova (în perioada de tranziție)

Seminar:

1. Politicile sociale incluzive în RM (în perioada de tranziție)
2. Al treilea raport cu privire la obiectivele de dezvoltare ale mileniului. R M.

Unitatea de învățare nr. 3. Politici de incluziune a Republicii Moldova. Aspecte metodologice și analitice și indicatori de incluziune socială

Curs:

1. Excluziunea și coeziunea socială: aspecte teoretice și metodologice. Resursele informaționale
2. Excluziunea socială în Republica Moldova. Coeziunea socială în Republica Moldova: aspecte teoretice și practice.
3. Corelația dintre integrarea economică și evoluția socială în uniunea europeană din anii '50-90 ai sec. Al xx-lea în calitate de model pentru RM
4. Politici sociale în uniunea europeană la etapa actuală și perspectivele devenirii unei politici sociale la nivel național în RM
- 5.
6. Indicatori de incluziune socială în RM

Seminar:

1. Politici ale RM orientate către persoane și grupuri vulnerabile. Prestații de asigurări sociale. Servicii sociale.
2. Strategia națională Moldova 2020
3. Sărăcia, veniturile și cheltuielile populației
4. Analiza comparativă a indicatorilor de incluziune socială din RM și România

Unitatea de învățare nr. 4. Politici sociale de susținere a grupelor de populație cu risc de discriminare al RM și modalități de combatere a fenomenului discriminării și marginalizării

Seminar:

1. Discriminarea, noțiuni generale, subiecții, forme de manifestare
2. Cadrul legal de protecție împotriva discriminării al RM: analiză comprehensivă și propuneri de îmbunătățire Legea RM Nr. 121 din 25.05.2012 Cu privire la asigurarea egalității. Analiza datelor statistice privind grupuri sociale în risc de discriminare
3. Prevenirea și protecția împotriva discriminării
4. Evaluarea strategică a sistemului de protecție a copiilor în RM și diversificarea serviciilor de protecție. Recomandări privind îmbunătățirea situației în domeniul prevenirii și eliminării discriminării și asigurării egalității
5. Strategia națională de dezvoltare Moldova 2030. Priorități.
6. Politici sociale de susținere a grupelor de populația cu risc de marginalizare. Raport ONU: Cele mai marginalizate grupuri din lume. Problematika refugiaților, migraților, tinerilor, familiilor cu mulți copii etc. Sărăcie și stare de sănătate. Combaterea HIV/SIDA, tuberculozei și altor maladii.

Unitatea de învățare nr. 5. Politici de incluziune sociale a persoanelor afectate de sărăcie

Seminar:

1. Conceptualizarea sărăciei.
2. Trecere în revistă a principalelor programe naționale, care prevăd reducerea sărăciei în Republica Moldova.
3. „Strategia Națională de Dezvoltare Moldova 2030”.
4. Elemente esențiale pentru o strategie antisărăcie
5. Perspectivele actuale de incluziune socială și reducere a sărăciei.
6. Strategia națională dr dezvoltare”Moldova Europeană 2030”. <https://gov.md/ro/moldova2030>
7. Importanța politicilor de coeziune socială în RM: aspecte teoretice și practice

Unitatea de învățare nr. 6. Politici publice pentru romi. Evoluții și perspective

Seminar:

1. Situația populației de romi în RM.
2. Elaborarea și implementarea de politici publice pentru romi în perioada post sovietică.
3. Perspective ale politicilor publice pentru îmbunătățirea situației romilor.
4. Diversitatea politicilor publice pentru romi, a actorilor sociali și complementaritatea acestora.

Unitatea de învățare nr. 7. Incluziunea socială și educațională a persoanelor cu dizabilități

Seminar:

1. Cadrul legislativ de combatere a discriminării și de protecție a persoanelor cu dizabilități. Priorități, politici și cadru juridic existente. Viziunea strategică a incluziunii/integrării, scop, obiective generale.
2. Acte internaționale și regionale privind drepturile persoanelor cu dizabilități.
3. Strategia europeană 2010-2020 pentru persoanele cu dizabilități: un angajament reînnoit pentru o Europa fără bariere. Domenii de activitate.
4. Programul Național de incluziune socială a persoanelor cu dizabilități pentru anii 2017-2022.
5. LEGE Nr.60 din 30.003.2012 privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități, Publicat: 27.07.2012 în Monitorul Oficial Nr. 155-159 art Nr : 508.
6. Monitorizarea respectării drepturilor persoanelor cu dizabilități. Propuneri pentru modificarea și completarea actelor normative.

Unitatea de învățare nr. 8. Evaluarea strategică a sistemului de protecție a copiilor orfani și familiei cu copii în RM și diversificarea serviciilor de protecție.

Seminar:

1. Politici de susținere a familiei cu copii: viziune de politici în Uniunea Europeană și propuneri pentru Republica Moldova.
2. Legislația națională în domeniul protecției copilului și rolul autorităților tutelare locale și teritoriale în sistemul de protecție a copilului.
3. Standardele internaționale și naționale în domeniul protecției și îngrijirii copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți.

Unitatea de învățare nr. 9. Politici în domeniul incluziunii sociale a persoanelor vârstnice și dependente

Seminar:

1. Cadrul juridic internațional în domeniul protecției sociale a vârstnicilor.
2. Drepturile persoanelor vârstnice prevăzute în reglementările emise sub egida ONU. Drepturile persoanelor vârstnice adoptate sub auspiciile Consiliului Europei. Carta Europeană a drepturilor și responsabilităților vârstnicilor cu nevoi de îngrijire pe termen lung și de asistență.
3. Particularități psihologice ale persoanelor în vârstă sau ”dorința de înghețare a scurgerii timpului”. Situația demografică din RM. Nivelul de trai al vârstnicilor din RM. Prevenirea crizei vârstei a treia în Republica Moldova.
4. Cooperarea între România și Republica Moldova în domeniul politicilor de asistență și securitate socială. Situația serviciilor de asistență socială destinate vârstnicilor din RM.
5. Servicii sociale specializate destinate vârstnicilor în centre rezidențiale din RM. Serviciile sociale destinate vârstnicilor în centre de zi. Servicii de recuperare/reabilitare medicală și tratament balneo-sanatorial. Serviciile de asistență socială comunitară destinate vârstnicilor. Serviciile medicale destinate vârstnicilor .

Metode și tehnici de predare și învățare

Curs: prelegere (clasică, interactivă, problematizată); metode didactice: conversația, explicația, descrierea, dezbateră; tehnici didactice: Brainstorming, Harta conceptuală ș.a.

Seminar: prezentări ale documentelor naționale/internaționale, documentare, analiză comparativă, lucrul în perechi/echipă, problematizarea, studiul de caz, exercițiul, analiza SWOT, etc.

Studiu individual în baza elaborării ghidate a unor produse diferențiate/individualizate/de grup precum sistem de sarcini aplicative/practice, rezumat, proiect, studiu de caz, situație-problemă etc.

Strategii de evaluare

Strategiile de evaluare vor include: evaluarea inițială (predictivă); evaluarea curentă; evaluarea periodică și evaluarea semestrială (finală).

Evaluarea inițială este o evaluare predictivă/diagnostică și se va realiza la începutul unității de curs, va avea caracter interactiv, noninstrumental.

Evaluarea curentă (continuă) reprezintă o evaluare *formativă* și se va realiza continuu pe parcursul activităților în cadrul orelor practice, laborator și seminare în baza metodelor și tehnicilor complementare, cu accent pe autoevaluare și evaluare reciprocă.

Evaluarea periodică la unitatea de curs se realizează în baza unor probe scrise/orale/practice în perioadele reglementate.

Evaluarea studiului individual presupune evaluarea unor produse diferențiate/individualizate, specificate în curriculum unității de curs.

Evaluarea semestrială (finală) la unitatea de curs se realizează în formă de examen scris/oral/mixt cu focalizare pe evaluarea de competențe.

Bibliografie

Cadrul normativ:

1. **Strategiei de dezvoltare „Educația 2030” și a Programului de implementare a acesteia pentru anii 2023-2025.** HG Nr. 114 din 07-03-2023. Publicat : 20-04-2023 în Monitorul Oficial Nr. 134-137 art. 289. https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=136600&lang=ro
2. Strategie națională din 30 martie 2022 privind incluziunea socială și reducerea sărăciei pentru perioada 2022-2027 al Guvernului RM, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 359 bis din 12 aprilie 2022. <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocumentAfis/254234>
3. Strategia națională de dezvoltare „Moldova Europeană 2030”. <https://gov.md/ro/moldova2030>
4. Moldova 2020. Strategia națională de dezvoltare: 7 soluții pentru creșterea economică și reducerea sărăciei. <http://particip.gov.md/pageview.php?l=ro&idc=475>;
5. Strategia Europa 2020, http://www.anpcdefp.ro/userfiles/Anexa_3_TiM_Strategia_Europa_2020.pdf
6. Strategia Europeana 2010-2020 pentru persoanele cu dizabilitati: un angajament reînnoit pentru o Europa fără bariere, <https://www.prostemcell.ro/international/strategia-europeana-2010-2020-pentru-persoanele-cu-dizabilitati.html>
7. Strategia europeană privind drepturile persoanelor cu dizabilități 2021-2030. <https://www.eud.eu/ro/policy/european-disability-rights-strategy-2021-2030/>
8. Uniune a egalitatii: Strategia privind drepturile persoanelor cu dizabilitati 2021-2030 <https://www.prostemcell.ro/international/strategia-europeana-2021-2030-pentru-persoanele-cu-dizabilitati.html>
9. LEGE Nr. 60 din 30.03.2012 privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități Publicat : 27.07.2012 în Monitorul Oficial Nr. 155-159, art. Nr : 508
10. Planul național de acțiuni în domeniul drepturilor omului pentru anii 2018-2022. <https://www.google.com/search?q=2.+Planul+na%C8%9Bional+de+ac%C8%9Biuni+%C3%AEn+do+meniul+drepturilor+omului+pentru+anii+2018-2-022>
11. Planul național de acțiuni în domeniul drepturilor omului pentru anii 2018-2022 http://www.justice.gov.md/public/files/massmedia/PNADO_III.pdf
12. Programul Național de incluziune socială a persoanelor cu dizabilități pentru anii 2017-2022. https://gov.md/sites/default/files/document/attachments/intr20_86.pdf
13. **Programul național pentru ocuparea forței de muncă pe anii 2022-2026.** Nr. 785 din 16-11-2022 cu privire la aprobarea Programului național pentru ocuparea forței de muncă pe anii 2022-2026 și a Planului de acțiuni privind implementarea acestuia Publicat: 22-12-2022 în Monitorul Oficial Nr. 411-412 art. 999 <https://social.gov.md/informatie-de-interes-public/strategii-si-programe/>
14. Al treilea Raport cu privire la Obiectivele de Dezvoltare ale Mileniului. Republica Moldova. Chișinău, 2013. UNDP_MD_3rdMDGReport_Rom.pdf.

Suporturi de surs:

15. LAPOȘINA E. Politici de incluziune socială. *Curs universitar* (pentru studenții programului de studiu *Politici soaile de susținere a familiei și copilului și Servicii sociale în domeniul sănătății populației*, ciclul II, master). Chișinău, Tipogr. UPS „Ion Creangă”, 2020. 133 p. ISBN .978-9975-46-486-4

Literatura de specialitate:

16. O nouă strategie ambițioasă pentru persoanele cu dizabilități pentru 2021-2030 (România) <https://www.europarl.europa.eu/news/ro/headlines/society/20200604STO80506/o-noua-strategie-pentru-persoanele-cu-dizabilitati-pentru-2021-2030>
17. CHIRILĂ, Daniel. Manual pentru profesioniști specialiști incluziune socială. /D. Chirilă; O. Jora; D. Bolănu. - Buc. : POSDRU, 2010. - 108 p.
18. FRUMOSU D. La marginea Europei: o evaluare a statului bunăstării în Republica Moldova. <https://platzforma.md/arhive/37056>
19. "Educația incluzivă: dimensiuni, provocări, soluții", conferință științifico-practică internațională (5; 2019; Chișinău). Educația incluzivă: dimensiuni, provocări, soluții", Materialele Conferinței științifico-practice internaționale, Ed. a 5-a, 18 octombrie 2019. – Bălți : S. n., 2019 (Tipografia din Bălți) – 352 p. : fig. color, tab. Antetit.: Univ. de Stat "Alecu Russo" din Bălți, Fac. de Științe ale Educației, Psihologie și Arte, Catedra de științe ale educației. – Texte : lb. rom., rusă. – Rez.: lb. engl. – Referințe bibliogr. la sfârșitul art. – 100 ex. ISBN 978-9975-3302-8-2.

https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/Educatia_incluziva_dimensiuni_provocari_ed_5_2019.pdf

20. LAPOȘINA E. Dimensiunile educației incluzive timpurii în Republica Moldova. Social work in European context SWEC, International colloquim, The second edition, aprilie 18-19, 2008, Pitesti, Romania
21. LAPOȘINA E. Prevenirea riscurilor excluderii copiilor cu dizabilități din mediul educațional // "Asistența Psihologică și Socială ca factor al dezvoltării societății" , Conferința științifică internațională. Ediția II-a, din 16 decembrie 2011. p.67-74. Chișinău 2011. ISBN 978-9975-46-106-1.
22. LAPOȘINA E. Tendințe ale educației incluzive Revista facultății Psihologie și Psihopedagogie specială a UPS „Creangă” din Chișinău „*Psihologie, Pedagogie specială, Asistență Socială*” nr. 2(11), 2008. Pag.27-38. ISBN 1857-0224
23. MILICENCO, Stela. Strategii de reducere a sărăciei în Republica Moldova: obiective și dificultăți de promovare. In: *Integrare prin cercetare și inovare.: Științe sociale*, Ed. 1, 8-9 noiembrie 2018, Chișinău. Chisinau, Republica Moldova: CEP USM, 2018, SS, pp. 202-206 SM ISO690:2012 https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/202-206_2.pdf
24. Manual pentru implementarea politicilor sociale adresate personalului de specialitate. București, 2008. [http://www.mmuncii.ro/pub/imagenanager/images/file/Domenii/Incluziune%20si%20asistenta%20sociala/Proiecte cu finantare externa/170809Manual%20pentru%20implementarea%20politicilor%20sociale.pdf](http://www.mmuncii.ro/pub/imagenanager/images/file/Domenii/Incluziune%20si%20asistenta%20sociala/Proiecte%20cu%20finantare%20externa/170809Manual%20pentru%20implementarea%20politicilor%20sociale.pdf)
25. Ocuparea forței de muncă, afaceri sociale și incluziune.- Mod de acces: <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=750&langId=ro> TOMPEA, A. Politici de incluziune socială. Strategii antisărăcie, Institutul European, Iași, 2011
26. Politici de incluziune. Strategii antisărăcie. <https://ru.scribd.com/document/485333284/Politici-de-Incluziun>
27. TOMPEA, A., Mihai,C. Ghidul incluziunii sociale, Editura Institutul European, Iași, 2010.
28. VACULOVSCHI, Dorin. Raportul Național de Dezvoltare Umană 2010/2011: Republica Moldova de la Excluziune Socială la o Dezvoltare Umană Incluzivă / D.Vaculovschi; M. Vremeș; V. Craevschi - Toartă. – Ch. : “Nova-imprim” SRL, 2011. – 168 p. - ISBN 978-9975-4131-8-3.
29. VREMIȘ, Maria. Abordări ale excluziunii sociale în Republica Moldova. Aspecte metodologice și analitice./Ediția 1, 2010./ M. Vremeș; V. Toartă; A.Rojco; D. Cheianu-Andrei. Ch.: “Nova Imprim” SRL, 2010. – 322 p.- ISBN 978-9975-9792-7-6
30. Izolați printre noi: dimensiuni ale participării copiilor cu cerințe educaționale speciale în sistemul de educație românesc / coord.: Mădălina Turza, Gelu Dumnică. - București: Rentrop & Straton, 2015.
31. ZUBENSCHI E. LAPOȘIN E. Art. Servicii educaționale oferite copiilor cu dizabilități mentale în unele state ale bunăstării. / Educational services offered to children with mental disabilities in some states of welfare p. 15-29. SECTION OF HUMANITIES AND PHILOLOGY /În jurnal Scientific discussion VOL 1, No 70, (2022) (Praha, Czech Republic), noiembrie, 2022, ISSN 3041-4245 [file:///C:/Users/User/Downloads/Scientific%20discussion%20No%2070,%20\(2022\).pdf](file:///C:/Users/User/Downloads/Scientific%20discussion%20No%2070,%20(2022).pdf)

Literatura de specialitate opțională:

32. AMARTYA, Sen. Social Exclusion: Concept, Application and Scrutiny. Social Development Papers NO.1. Manila: Asian Development Bank, 2000. – 60 p. - ISBN 971-561-274-1
33. ARPINTE, Daniel. Politici de incluziune socială. /Arpinte, D.; Baboi, A. ș.a //Calitatea vieții, 2008/. Buc.: Calitatea vieții, XIX, nr. 3–4, 2008.- P. 339–364. Mod de acces: http://housingforall.org/Social_exclusion.pdf- Accesat la 14.08.2013.
34. Ghiduri de bună practică în Asistență Socială a copilului și familiei”, București, 2003.
35. Republica Moldova. Parlamentul (2010-2012). Legea privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități: [Nr. 508 din 20 iul.] // Monitorul Oficial al Rep. Moldova. – 2012. – Nr 155/159. – P. 7-19. – Idem în lb. rusă.

Link-uri utile:

36. <https://classroom.google.com/w/NDU1NjI4MzI5MjE0/t/all>
37. https://statistica.gov.md/ro/nivelul-de-trai-al-populatiei-9444_4585.html
38. <https://plazforma.md/arhive/37056>
39. <https://gov.md/ro/moldova2030>
40. https://statistica.gov.md/public/files/publicatii_electronice/Moldova_in_cifre/2021/Breviar_2021_rom.pdf
41. <https://ru.scribd.com/document/485333284/Politici-de-Incluziune>
42. Registrul de Stat al Actelor Juridice al Republicii Moldova. - Mod de acces: / <http://justice.md/>

Denumirea programului de studii	Politici sociale de susținere a familiei și copilului
Ciclul	Masterat
Denumirea cursului	Servicii de consiliere pentru persoane cu dizabilități și familiile acestora
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea Psihologie și Psihopedagogie specială, Catedra Asistență Socială
Titular de curs	Lapoșina Emilia, dr., conf.univ.
Cadre didactice implicate	
e-mail	laposina.emilia@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	Studiu individual
S.02.A.010	150	I	2	150	35	115

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii
<p>Cursul se încadrează în categoria unităților de curs de specialitate, oferite în regim opțional. Are ca scop acumularea cunoștințelor și formarea abilităților și competențelor de bază din perspectiva politicilor de protecție a familiei, ce asigură formarea unui orizont larg de cultură profesională, care permite asumarea responsabilității într-o relație de responsabilitate profesională și adaptarea operativă și eficientă la modificările produse în familia persoanelor cu dizabilități, abordarea științifică a problemelor familiale în cadrul prestării serviciilor de consiliere. Se focalizează pe domeniile de competență profesională politici publice și servicii sociale, diversitate și unicitate. Rezultatele învățării urmează a fi aplicate și dezvoltate în cadrul unităților de curs de specialitate, stagiilor de practică, elaborării tezei de master.</p>
Competențe dezvoltate în cadrul cursului
<p>La finele studierii cursului masteranzii vor poseda următoarele competențe și vor fi capabili să realizeze:</p> <p>C 1. Cunoașterea noțiunilor de bază ale consilierii. Cunoașterea diverselor tipuri de consiliere. Identificarea specificului și a particularităților tipurilor de consiliere</p> <p>C 2. Dobândirea de către studenți a cunoștințelor teoretice și a deprinderilor practice pentru a comunica într-un mod adecvat cu clienții, respectând principiile codului de etici al consilierilor.</p> <p>C 3. Formarea competențelor de bază ale consilierului. Interpretarea teoriilor directive și non-directive asupra consilierii.</p> <p>C 4. Modelarea situațiilor de consiliere și terapie sistemică a familiei Cunoașterea etapelor desfășurării discuției cu clientul. Formarea capacității de a utiliza instrumentarul metodologic specific muncii consilierilor. Elaborare strategiilor de pentru acordarea asistenței familiei</p> <p>C 5. Acceptarea diferențelor între indivizi, valorizarea persoanelor cu dizabilități și colaborării cu alte categorii profesionale în scopul susținerii și protecției persoanelor cu dizabilități; determinarea restructurărilor în tehnologia consilierii persoanelor cu dizabilități;</p> <p>C 6. Dezvoltarea capacității de a comunica eficient, adaptat oricărui interlocutor, de a comunica asertiv, identificarea propriile bariere de comunicare, dileme, conflicte între valorile personale și valorile profesionale;</p> <p>C 7. Abordarea obiectivă și argumentată atât teoretic, cât și practic, a unor situații – problemă în vederea soluționării eficiente a acestora cu respectarea valorilor și principiilor specifice asistenței sociale. Dezvoltarea de parteneriate și rețele profesionale în sprijinul persoanelor și grupurilor cu nevoi speciale;</p>
Finalități de studii
<p>F-1. Să utilizeze teoriile și metodologiile de cercetare adecvate explorării mediului social și familial.</p> <p>F-4. Să stabilească probleme actuale și costuri pentru politicile sociale în domeniul protecției familiei și incluziunii sociale.</p> <p>F-7. Să susțină o comunicare și relaționare eficientă cu beneficiarii și alți actori sociali implicați.</p> <p>F-8. Să elaboreze recomandări pentru eficientizarea politicilor centrate pe familie și incluziune socială.</p>
Precondiții
<p>5. Studenții trebuie să posede limba de instruire la nivelul C2, după cum și deprinderi de muncă intelectuală:</p>

capacitatea de a elabora un referat, un proiect, un eseu, de a căuta și rezuma sursele bibliografice, de informare și documentare, de organizare independentă a activității de învățare.

6. Masteranzilor este necesară formarea inițială în domeniul asistenței sociale în cadrul programului de studiu la ciclul I, licență, trebuie să posede competențe de bază formate în cadrul cursului universitar (licență) *Sociologie generală, Politici sociale, Metode și tehnici de intervenție în asistența socială, Etica și deontologia profesională, Asistența socială a persoanelor în dificultate* etc.
7. Sunt necesare cunoștințe de bază din domeniul social, umanist. Studenții trebuie să cunoască diversitatea proceselor și fenomenelor sociale, noțiuni de bază în domeniul politicilor sociale, bazele teoretice ale asistenței sociale, metode și tehnici de diagnostic și intervenție asistențială, să elaboreze strategii de activitate în studiu de caz, să cunoască condițiile prestării și gama de servicii se asistentă socială.
8. Masteranzilor trebuia să-și fi dezvoltat capacități de analiză a faptelor și fenomenelor educaționale și sociale.

Repartizarea orelor de curs

Nr. d/o	Unități de conținut	Total ore	Ore de contact direct			Ore de lucru individual
			Curs	Seminar	Laborator	
1.	Repere conceptuale privind cadrul teoretic și etic al activității de consiliere în asistența socială.	20	2	2		16
2.	Formarea competențelor asistenților sociali pentru activitatea de consiliere în cadrul serviciilor specializate	20	2	2		16
3.	Consilierea psihopedagogică persoanelor adulte cu dizabilități.	24	4	4		16
4.	Model de psihoterapie și consiliere eclectică sistematică	24	4	4		16
5.	Terapia de familie persoanelor cu dizabilități- abordare sistemică. Scurt ghid de intervenție	20	2	2		16
6.	Limitele consilierii în asistența socială	20	2	1		17
7.	Modele, metode și tehnici de consiliere a familiei cu copii cu dizabilități	22	2	2		18
	TOTAL	150	18	17		115

Unități de curs

Unitatea de învățare nr. 1. Repere conceptuale privind cadrul teoretic și etic al activității de consiliere în asistența socială.

Curs:

1. Etica și morală: analiză conceptuală, elemente structurale
2. Etica profesională: principii și valori în practica consilierii în asistența socială
3. Dileme etice. Modele de soluționare
4. Responsabilitatea utilizării informației în asistența socială
5. Codurile etice: obiective și funcții
6. Drepturile omului și codurile etice

Seminar:

1. Dileme etice. Modele de soluționare
2. Responsabilitatea utilizării informației în asistența socială
3. Codurile etice: obiective și funcții

Unitatea de învățare nr. 2. Formarea competențelor asistenților sociali pentru activitatea de consiliere în cadrul serviciilor specializate

Curs:

1. Provocări pentru asistentul social
2. Competențele asistentului social. Limitări personale

Seminar:

3. Importanța dezvoltării personale
4. Pași spre respectarea demnității umane: învățarea toleranței

Unitatea de învățare nr. 3. Consilierea psihopedagogică persoanelor adulte cu dizabilități

Curs:

1. Aspecte de ordin legislativ privind protejarea persoanelor cu probleme de sănătate.
2. Sisteme de îngrijire a sănătății, bolii și dizabilității
3. Evaluarea stării de sănătate. Evaluarea stării de dizabilitate. Expertiza capacității de muncă. Evaluarea restantului morfofuncțional și psihic
4. Evaluare și intervenție specifică pentru persoane cu dizabilitate. Deficiențe de auz. Deficiențe vizuale.
5. Evaluare și intervenție specifică pentru persoane cu dizabilitate. Afecțiuni neurologice și locomotorii
Dizabilități psihice
6. Etapele consilierii persoanelor cu dizabilități.
7. Strategii de realizare a consilierii psihopedagogice a persoanelor cu dizabilități

Unitatea de învățare nr. 4. Model de psihoterapie și consiliere eclectică sistematică

Curs:

1. Model de psihoterapie și consiliere eclectică sistematică elaborat de L.Beutler
2. Modelul eclectic de structură a consilierii, după B.E. Gilland
3. Variabile prezente în orice proces de facilitare a schimbării beneficiarului în cadrul consilierii psihopedagogice (caracteristici)
4. Cinci stadii/faze ale schimbării evolutive a beneficiarilor în decursul procesului de consiliere psihopedagogică (Precontemplarea, Contemplareare, Pregătirea, Acțiunea, Menținerea
5. Meta-Modelul de etică și resemnifica pentru consilierea eficientă a familiei, elaborat și experimentat de Larisa Cuznețov

Seminar:

1. Aspecte de ordin legislativ privind protejarea persoanelor cu probleme de sănătate.
2. Sisteme de îngrijire a sănătății, bolii și dizabilității

Unitatea de învățare nr. 5. Terapia de familie persoanelor cu dizabilități- abordare sistemică. Scurt ghid de intervenție

Curs:

1. Etapele terapiei de familie
2. Modelul Școlii de la Milano
3. Tehnicile terapiei sistemice
4. Etapele procesului terapeutic
5. O tipologie antropologică a fragilității.
6. Tipuri de fragilități bazale: suport biopsihic și consecințe antropologice
7. Criteriul fragilității de gen

Seminar:

8. Din istoricul terapiei de familie
9. Concepte de lucru specifice terapiei de familie
10. Ciclul vieții de familie

Unitatea de învățare nr. 6. Limitele consilierii în asistența socială

Curs:

1. Limitele consilierii în cazul personalității anxioase
2. Limitele consilierii în cazul personalității paranoice
3. Limitele consilierii în cazul personalității histrionice
4. Limitele consilierii în cazul personalității obsesionale
5. Limitele consilierii în cazul personalității narcisice

6. Limitele consilierii în cazul personalității schizoide
7. Limitele consilierii în cazul comportamentelor de tip A
8. Limitele consilierii în cazul personalității depresive
9. Limitele consilierii în cazul personalității dependente
10. Limitele consilierii în cazul personalității pasiv-agresive
11. Limitele consilierii în cazul personalității evitante

Seminar:

12. Etică și profesionalism în precizarea limitelor de competență ale asistentului social

Unitatea de învățare nr. 7. Modele, metode și tehnici de consiliere a familiei cu copii cu dizabilități

Curs:

1. Familia cu copii cu dizabilități. Acceptarea
2. Evoluția relațiilor în mediul familial
3. Probleme specifice familiei cu minorul cu dizabilități
4. Trăsături specifice de consiliere
5. Factori de risc de separare a copilului de familia sa
6. Parinților/familiilor extinse/familiilor substitutive

Seminar:

7. Centrele de consiliere și sprijin pentru părinți și copii. Bunele practici.

Metode și tehnici de predare și învățare

Curs: prelegere (clasică, interactivă, problematizată); metode didactice: conversația, explicația, descrierea, dezbateră; tehnici didactice: Brainstorming, Harta conceptuală ș.a.

Seminar: prezentări ale documentelor naționale/internaționale, documentare, analiză comparativă, lucrul în perechi/echipă, problematizarea, studiul de caz, exercițiul, analiza SWOT, etc.

Studiu individual în baza elaborării ghidate a unor produse diferențiate/individualizate/de grup precum sistem de sarcini aplicative/practice, rezumat, proiect, studiu de caz, situație-problemă etc.

Strategii de evaluare

Strategiile de evaluare vor include: evaluarea inițială (predictivă); evaluarea curentă; evaluarea periodică și evaluarea semestrială (finală).

Evaluarea inițială este o evaluare predictivă/diagnostică și se va realiza la începutul unității de curs, va avea caracter interactiv, noninstrumental.

Evaluarea curentă (continuă) reprezintă o evaluare *formativă* și se va realiza continuu pe parcursul activităților în cadrul orelor practice, laborator și seminare în baza metodelor și tehnicilor complementare, cu accent pe autoevaluare și evaluare reciprocă.

Evaluarea periodică la unitatea de curs se realizează în baza unor probe scrise/orale/practice în perioadele reglementate.

Evaluarea studiului individual presupune evaluarea unor produse diferențiate/individualizate, specificate în curriculumul unității de curs.

Evaluarea semestrială (finală) la unitatea de curs se realizează în formă de examen scris/oral/mixt cu focalizare pe evaluarea de competențe

Bibliografie

Literatura de specialitate:

1. BOCANCEA Vasile. Consilierea familiei și a copilului cu dizabilități
<https://ru.scribd.com/doc/95328330/Cosilierea-Familiei-Si-a-Copilului-Cu-Dizabilitati>
2. CUZNEȚOV L. Consilierea parentală. Chișinău: Primex-Com, 2013. 110 p. ISBN 978-9975-4253-8-4
3. TURCHINĂ Tatiana. Consilierea Familiei și a Persoanelor Cu Dizabilități
<https://ru.scribd.com/document/424117731/Consilierea-Familiei-%C5%9Ei-a-Persoanelor-Cu-Dizabilit%C4%83%C5%A3i-Lector-Tatiana-Turchin%C4%83Lector>
4. VICOL Marta-Iuliana Consilierea educațională a familiilor tinerilor cu dizabilitati, 2022.
<https://www.upa.ro/wp-content/uploads/2022/06/Consiliere-Ed.-familii-tineri-dizabilitati-Vicol.pdf>
5. ALBU, A et all (2001) Asistența în familie a persoanei cu deficiență funcțională, Iași, Polirom
6. BĂBAN, A. Consiliere educațională. Ghid metodologic pentru orele de dirigenție și consiliere. Cluj-Napoca: Ardealul, 2001. 251 p. ISBN 973-0-02400-6
7. CARABET, N. Consilierea familiei. Chișinău: CET Ion Creangă, 2009. 33 p. ISBN 978-9975-46-047-

8. CIORNEI Carmen, NEAMȚU Nicoleta, Unde sunt resursele unei tinere care și-a pierdut capacitatea de muncă? În sine și în propria familie , în Neamțu Nicoleta (coordonator), Procese de asistență socială centrate pe individ, familie și grup. Studii de caz, Editura ACCENT, ClujNapoca, 2012 pag. 116 – 129
9. DIMITRIU-TIRON, E. Consiliere educațională. Iași: Editura Institutului European, 2005. 267 p. ISBN 973-611-336-1
10. DUMITRU, I.AI. Consiliere psihopedagogică. Iași: Polirom, 2008. 332 p. ISBN 978-973-46-0869-0
11. DUMITRAȘCU Hanibal (coord.) Consilierea în asistență socială. Editura Polirom, Colectia Collegium. Asistenta sociala,2012. ISBN 978-973-46-3068-4 . Pp. :296 <https://carti-de-psihologie.blogspot.com/2014/05/consilierea-in-asistenta-sociala.html>
12. GELDARD, K., GELDARD, D. ș.a. Consilierea copiilor, o introducere practică. Iași: Polirom, 2013. 448 p.
13. HOLDEVICI, I. Elemente de psihoterapie. București: ALL, 1997. 232 p. ISBN 973-571-256-3
14. JORDAN, J.P., MYERS, R.A., LAYTON, W.C. The counseling psychologis. Washington: DC: American Psychological Association, 1968, p.46-115.
15. ROGERS, C.R. A deveni o persoană. Perspectiva unui terapeut. București: Trei, 2008. 560 p. ISBN 978-973-707-244-3
16. ȘOITU, L., VRĂJMAȘ, E., PĂUN, E. Consiliere familială. București: Editura Institutului European, 2001. 126 p.
17. VRAJMAȘ, E.A. Consilierea și educația părinților. București: Aramis, 2002. 176 p. ISBN 978-973-82-9474-6
18. Izolați printre noi: dimensiuni ale participării copiilor cu cerințe educaționale speciale în sistemul de educație românesc / coord.: Mădălina Turza, Gelu Duminiță. - București: Rentrop & Straton, 2015.
19. MICLEUȘANU Zinaida Fundamente praxiologice: metodologia și tehnologia consilierii psihopedagogice a familiei în cadrul instituției de învățământ STUDIA UNIVERSITATIS MOLDAVIAE, 2015, nr.9(89) Seria “Științe ale educației” ISSN 1857-2103 ISSN online 2345-1025 p.23-30 <https://oaji.net/articles/2015/2056-1450272598.pdf>
20. LAPOȘINA E. Prevenirea riscurilor excluderii copiilor cu dizabilități din mediul educațional // "Asistența Psihologică și Socială ca factor al dezvoltării societății" , Conferința științifică internațională. Ediția II-a, din 16 decembrie 2011. Chișinău 2011.ISBN 978-9975-46-106-1. p.67-74.
21. LAPOȘINA E. Tendințe ale educației incluzive Revista facultății Psihologie și Psihopedagogie specială a UPS „Creangă” din Chișinău „*Psihologie, Pedagogie specială, Asistență Socială*” nr. 2(11), 2008. Pag.27-38. ISBN 1857-0224
22. LAPOȘINA E., STRATAN V. Asistența socială a familiilor cu copii cu dizabilități // Asistența socială – un răspuns la problematica grupului de risc (publicație didactică) /aut.: Vîrlan M., Carata D., Lapoșina E. , coord.: Vîrlan M.; Univ. Ped. de AStat „Ion Creangă”. – Chișinău : S. n., 2013 (tipografia UOPS „Ion Creangă”). – P.195-257. ISBN 978-9975-46-181-8
23. FRUNZE OLESEA, LAPOȘINA EMILIA, Influența securității psihoemoționale în familie și manifestările comportamentale la copii. Studiu de caz. p. 153-160// În Conferința științifică internațională (2021 ; Chișinău). Aspecte psihosociale ale securității psihologice și manifestările ei în plan social la copii : Materialele conferinței științifice internaționale, Chișinău, 29 octombrie 2021 /– 260 p. ISBN 978-9975-46-564-9..
<http://dir.upsc.md:8080/xmlui/bitstream/handle/123456789/2682/Conf-intern-Aspecte-psihosociale-securitate-psihologica.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
24. VRABIE SILVIA, Consilierea familiei și a copilului cu autism https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/89_100_Consilierea%20familiei%20si%20a%20copilului%20cu%20autism.pdf
25. VASIAN Tatiana Considerații privind consilierea psihologică a părinților copiilor cu dizabilități https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/330-335_6.pdf
26. ZUBENSCHI E. LAPOȘIN E. Art. Servicii educaționale oferite copiilor cu dizabilități mentale în unele state ale bunăstării. ./ Educational services offered to children with mental disabilities in some states of welfare p. 15-29. SECTION OF HUMANITIES AND PHILOLOGY /În jurnal Scientific discussion VOL 1, No 70, (2022) (*Praha, Czech Republic*), noiembrie, 2022, ISSN 3041-4245 <https://mail.google.com/mail/u/0/#search/e.zubenschi%40yandex.ru/FMfcgzGqRQFHqtRWKvRZtqZTjXFBITFC?projector=1&messagePartId=0.2>
27. КОЧУНАС, Р. Основы психологического консультирования. Москва: Академический проект,

1999. 240 c.

28. ЛЕВЧЕНКО И.Ю., Ткачева В.В. Психологическая помощь семье, воспитывающей ребенка с отклонениями в развитии. Москва: Просвещение, 2008, 239 с.
29. ТКАЧЕВА В.В. Семья ребенка с отклонениями в развитии. Диагностика и консультирование. Москва: Книголюб, 2007, 139 p.

Literatura de specialitate opțională:

30. Gherguț, A., (2006) Psihopedagogia persoanelor cu cerințe educative speciale, Iași, Polirom
31. Neamțu Nicoleta și Ciornei Carmen (1998) „Consecințe ale inegalității sociale în cazul persoanelor cu dizabilități” în Revista de Expertiză Medicală și Recuperare a Capacității de Muncă, vol 4 – Serie nouă, Nr 2 – 1998, pp 59 – 62, București, Asociația Medicală Română și Societatea Română de Expertiză Medicală și Recuperare a Capacității de Muncă
32. Neamțu Nicoleta și Ciornei Carmen (2001), Practica asistenței sociale: competențe specifice, Cluj Napoca, Editura Pro Vita .
33. Neamțu G., coord. (2003) Tratat de asistență socială, Iași: Polirom
34. Neamțu G., coord. (2016) Enciclopedia asistenței sociale, Iași: Polirom Rep. Moldova. – 2012.
- Rădulescu, S.M. (2002) Sociologia sănătății și a bolii, București, Editura Nemira
35. Rășcanu, R., (1997) Psihologie medicală și asistență socială, București, Societatea Știință și tehnică
36. Sandu, A., (2013) Asistența socială aplicată, tehnici de cercetare și modele de intervenție, Iași, Lumen.
37. Sandu, A., (2010) Tehnici de asistență socială, Iași, Lumen.

Denumirea programului de studii	Politici sociale de susținere a familiei și copilului
Ciclul	II, Master
Denumirea cursului	Programe de intervenție și supervizarea familiei
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea Psihologie și Psihopedagogie Specială, catedra Asistență socială
Titular de curs	Vîrlan Maria, conf. univ.
Cadre didactice implicate	Cojocaru Aurelia, dr., lector universitar
e-mail	virlan_maria@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	Studiu individual
S.03.O.011	5	II	III	150	35	115

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii
Cursul <i>Programe de intervenție și supervizarea familiei</i> se încadrează în categoria unităților de curs de specialitate, dezvoltate și adaptate domeniului de formare profesională. Are ca scop acumularea cunoștințelor și formarea abilităților și competențelor de bază, ce asigură formarea competențelor de elaborare a programelor de intervenție și supervizare a familiilor în contextul asistenței și protecției sociale.
Competențe dezvoltate în cadrul cursului
Cognitive: 1. Cunoașterea caracteristicilor și a metodologiei specifice de intervenție și supervizare a familiilor.
De aplicare: 2. Elaborarea și implementarea programelor de intervenție și supervizare familială.
De analiză și sinteză: 3. Analiza situațiilor - problemă în cadrul familiilor în situații de risc în vederea soluționării eficiente a acestora. 4. Abordare complexă a problematicii familiilor cu copii.
De comunicare: 5. Utilizarea comunicării asistențiale eficiente în procesul de implementare a programelor de supervizare și intervenție.
De învățare: 6. Demonstrarea capacității de informare la zi privind problemele legate de procesul de intervenție asistențială în cazul familiilor cu copii .

Finalități de studii						
<p>F3. Să proiecteze demersuri de intervenție asistențială în corespundere cu nevoile beneficiarilor, respectând corectitudinea științifică și metodologică a domeniului și aplicând strategii centrate pe beneficiar în contextul supervizării familiale</p> <p>F4. Să stabilească gradului de vulnerabilitate socială a familiilor în situații de risc în sistemul de asistență socială și necesită supervizare continuă</p> <p>F5. Să propună soluții eficiente beneficiarilor de servicii sociale prin valorificarea resurselor sociale, respectând principiul abordării individualizate, în corespundere cu deontologia profesiei și standardele de activitate</p> <p>F6. Să elaboreze programe de intervenție și supervizare prin valorificarea resurselor accesate din domeniul social pentru familiile în situații de risc.</p>						
Precondiții						
<p>Masteranzii trebuie să posede cunoștințe și deprinderi de la cursurile <i>Metode și tehnici de intervenție în AS, Sistemul de servicii. Managementul de caz, Politici sociale, Drept în AS. Drept european, Etica și deontologia profesională</i></p>						
Repartizarea orelor de curs						
Nr. d/o	Unități de conținut	Total ore	Ore de contact direct			Ore de lucru individual
			Curs	Seminar	Laborator	
1.	Metode de intervenție socială.	24	2	2		14
2.	Tehnici și deprinderi folosite de asistentul social în implementarea programelor de intervenție.	36	2	4		18
3.	Divorțul - sisteme de justificare, tipuri, dimensiuni, etape.	24	2	2		14
4.	Teorii ale divorțului. Efectele divorțului	24	2	2		14
5.	Forme de intervenție în problemele de divorț.		3	4		23
6.	Fundamentele teoretice ale evaluării și supervizării		2	2		14
7.	Procesul supervizării serviciilor de sprijin a familiei. Stadii și strategii.		2	4		18
TOTAL		150	15	20		115
Unități de învățare						
<p>Unitatea de învățare 1. Metode de intervenție socială. Metode de intervenție nondirective. Metode de intervenție centrate pe asistat</p> <p>Unitatea de învățare 2. Tehnici și deprinderi folosite de asistentul social în implementarea programelor de intervenție. Deprinderi de lucru. Tehnici de intervenție. Programe de intervenție.</p> <p>Unitatea de învățare 3. Divorțul - sisteme de justificare, tipuri, dimensiuni, etape. Aspecte legislative privind divorțul. Cauzele divorțului. Sisteme de justificare ale divorțului. Tipuri de divorț. Etape ale divorțului.</p> <p>Unitatea de învățare 4: Teorii ale divorțului. efectele divorțului. Teorii explicative cu privire la cuplu și familie. Teorii cu privire la criza familială. Impactul divorțului asupra copilului: Divorțul și copilul de pana la 18 luni; Divorțul și copilul între 18 luni și 3 ani; Divorțul și copilul între 3 și 6 ani; Divorțul și copilul între 6 și 11 ani; Divorțul și copilul peste 11 ani. Efectele privind educația copilului. Implicații psihosociale ale divorțului asupra foștilor soți/soții. Efectele divorțului asupra societății. (de sinestătător)</p> <p>Unitatea de învățare 5: Forme de intervenție în problemele de divorț. Consilierea. Negocierea conflictelor. Medierea conflictelor.</p> <p>Unitatea de învățare 6: Fundamentele teoretice ale evaluării și supervizării. Evaluarea. Supervizarea.</p> <p>Unitatea de învățare 7. Procesul supervizării serviciilor de sprijin a familiei. stadii și strategii. Stadiile procesului de supervizare. Strategii în procesul supervizării. Competențe și abilități necesare în procesul supervizării.</p>						
Strategii de predare și învățare						
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Curs:</i> prelegerea introductivă; prelegerea tematică interactivă; prelegerea-dezbatere; prelegerea problematizată; prelegerea-conferință; prelegerea practică/aplicativă; prelegerea modular-integrativă 						

(sandwich);

- *Seminar*: de reluare și aprofundare; de dezvoltare; aplicativ; training; integrativ; în bază de studii de caz, sarcini de lucru, rezultate ale studiului individual.

Strategii de evaluare

Evaluarea formativă rezidă în următoarele tipuri de evaluări:

Evaluarea curentă (continuă) - realizată pe parcursul unității de curs în cadrul orelor de seminar prin diverse forme: oral, scris.

Evaluarea periodică – se va realiza de 2 ori pe semestru la intervale egale de timp, prin diverse forme: oral, scris. Va fi utilizată și platforma Classroom în procesul de evaluare periodică.

Evaluarea activității individuale (lucrului/studiului individual) presupune evaluarea produselor realizate de către studenți. Formele, metodele și produsele de evaluare sunt specificate în curriculum unității de curs.

Notele de la evaluarea formativă vor constitui 60% din nota la curs;

Evaluarea semestrială (examenul) se va realiza în formă orală, scrisă, practică sau combinată.

Nota de la evaluarea sumativă va constitui 40% din nota la curs.

Bibliografie

Suporturi de curs:

1. VÎRLAN M., DIȚA M., Teoria și practică în Asistența Socială: curs universitar, UPSC "Ion Creangă", Chișinău, catedra Asistență Socială, Tipogr. UPS "Ion Creangă", 2018, 215p, ISBN 978-9975-46-382-9;
2. VÎRLAN M., DIȚA M. Educația familială și consilierea familiilor în dificultate. Suport de curs. Tipografia Univ. Ped. de Stat „Ion Creangă”, Chișinău, 2020, 117 p. ISBN 978-9975-46-490-1
3. DIȚA M., Intervenția în Asistența Socială: curs universitar, UPSC "Ion Creangă", Chișinău, CEP UPSC, 128 p, 2023, ISBN 978-9975-46-829-9
4. VÎRLAN M., DIȚA M., Tehnici de intervenție în Asistență Socială: suport de curs, UPSC "Ion Creangă", Chișinău, catedra Asistență Socială, Tipogr. UPS "Ion Creangă", 2018, 83p, ISBN 978-9975-46-309-6.

Literatura de specialitate (obligatorie):

5. VÎRLAN, M., DIȚA, M. Asistența Parentală Profesionistă – formă alternativă de protecție a copiilor în dificultate. În: *Psihologie. Pedagogie specială. Asistență Socială*. 2016, nr.2 (43), p.99-104. ISSN 1857-0224.
6. VÎRLAN, M., DIȚA, M. Reintegrarea socială a ex-deținuților în Republica Moldova. În: *Psihologie. Pedagogie specială. Asistență Socială*. 2019, nr. 1(54), p.101-110. ISSN 1857-0224.
7. DIȚA, M., VÎRLAN, M. Prevenirea și diminuarea devianței școlare prin programe de reabilitare psiho-socială a elevilor În: Vector European, revistă științifico-practică, **2023**, Nr. 1, pg. 206-209, ISSN 2345-1106.
8. Ghidul de intervenție al asistentului social în domeniul protecției copilului. București, 2019. <https://www.fdss.ro/proceduri/Ghidul-de-interventie-online.pdf>
9. Serviciul social de sprijin pentru familii cu copii. Ghid de suport pentru aplicare practică. Aprobă de MMPSF nr 103 din 30.06.2016. https://www.p4ec.md/ro/Documente/Ghiduri/Ghid_SF.pdf
10. CANȚER N., Monitorizare, evaluare și supervizare în asistența socială. Note de curs. USARB, 2014. <http://tinread.usarb.md:8888/tinread/fulltext/canter/monitorizare.pdf>
11. MILICENCO S., Domeniul de supervizare în asistența socială: în căutarea propriei identități. În Conferința științifică "Integrare prin cercetare și inovare" Chișinău 26-28 septembrie 2013, p.160-162.
12. Ghid de implementare a mecanismului de supervizare profesională în asistența socială, 2009.

Opțională:

13. Strategie națională din 30 martie 2022 privind incluziunea socială și reducerea sărăciei pentru perioada 2022-2027 al Guvernului RM, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 359 bis din 12 aprilie 2022. <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocumentAfis/254234>
14. Strategia națională de dezvoltare "Moldova Europeană 2030". <https://gov.md/ro/moldova2030>

Denumirea programului de studii	Politici de susținere familiei și copilului
Ciclul	masterat
Denumirea cursului	Sănătatea reproducerii
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea Psihologie și Psihopedagogie specială, Catedra Asistență Socială
Titular de curs	Carata Dumitru, dr., conf. univ.
Cadre didactice implicate	Plămădeală Victoria, dr., lect. univ.
e-mail	carata.dumitru@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	Studiu individual
S.03.A.012	5	I	II	150	35	115

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii						
<p>Se încadrează în categoria unităților de curs de specialitate, care asigură elementul distinctiv al formării profesionale prin analiza strategiilor generale de ameliorare a sănătății reproducerii, metodelor contemporane de concepție și contracepție, metodelor contemporane de planificare familială, metodelor și consecințelor avortului.</p> <p>Are ca scop acumularea cunoștințelor și formarea abilităților și competențelor de bază, ce asigură formarea profesională din perspectiva asistenței sociale în domeniul Sănătății reproducerii.</p> <p>Rezultatele învățării urmează a fi aplicate și dezvoltate în cadrul cursurilor: Programe de intervenție și supervizarea familiei; AS a familiilor monoparentale.</p>						
Competențe dezvoltate în cadrul cursului						
<ul style="list-style-type: none"> • Cognitive: Cunoașterea paradigmelor de bază ale asistenței sociale în domeniul sănătății reproducerii și identificarea liniilor directe specifice politicilor sociale. • De aplicare: Aplicarea adecvată a cunoștințelor din științele sociale în activitatea din domeniul sănătății reproducerii de formare profesională și elaborarea, implementarea și evaluarea proiectelor, programelor și politicilor de asistență socială pentru diferite categorii vulnerabile. • De analiză și sinteză: Formularea și argumentarea punctelor de vedere proprii în domeniul de formare profesională și realizarea cercetărilor independente ale problemelor detectate în domeniul sănătății reproducerii pe parcursul activității profesionale. • De comunicare: Utilizarea limbajului specific asistenței sociale în diverse contexte socio-culturale și profesionale și realizarea convorbirilor, caracterizărilor de factură psihosocială și reacționarea adecvată la solicitările exprimate în limbaj profesional în domeniul sănătății reproducerii. 						
Finalități de studii						
<p>F-3. Să proiecteze demersuri de intervenție asistențială în corespundere cu nevoile beneficiarilor în domeniul sănătății reproducerii, respectând corectitudinea științifică și metodologică a domeniului și aplicând strategii centrate pe beneficiar în contextul de politici și al legislației actuale.</p> <p>F-4. Să evalueze situația socială a beneficiarului în domeniul sănătății reproducerii, să aplice criteriile de atribuire unei persoane a statutului de beneficiar al asistenței sociale și nivelul de vulnerabilitate socială a acestuia în sistemul de asistență socială în domeniul sănătății reproducerii.</p> <p>F-5. Să propună soluții proprii la situația beneficiarului prin valorificarea datelor sociale în corespundere cu deontologia profesiei și standardele de activitate în domeniul sănătății reproducerii.</p> <p>F-6. Să elaboreze programe de asistență socială prin valorificarea surselor accesate din domeniul social pentru diferite categorii vulnerabile în domeniul sănătății reproducerii.</p> <p>F-8. Să-și traseze ghidat parcursul propriu de formare profesională continuă în domeniul sănătății reproducerii.</p>						
Precondiții						
Studentii trebuie să aibă cunoștințe și deprinderi din cursurile						
Repartizarea orelor de curs						
Nr. d/o	Unități de conținut	Total ore	Ore de contact direct			Ore de lucrul individual
			Curs	Sem.	Lab.	

1.	Strategii generale de ameliorare în sănătatea reproducerii. Noțiuni generale privind concepția și contracepția.	20	2	4	-	14
2.	Metoda de planificare familială naturală /MPFN/. Contraceptivele orale.	44	4	4	-	36
3.	Dispozitivele intrauterine. Metoda de barieră și spermicidele /MBS/.	44	4	4	-	36
4.	Consecințele psihosociale ale avortului	20	2	4	-	14
5..	Infecțiile cu transmitere sexuală	22	3	4	-	15
	TOTAL	150	15	20	0	115

Conținutul unităților de curs

Unitatea de învățare nr. 1. Strategii generale de ameliorare în sănătatea reproducerii. Noțiuni generale privind concepția și contracepția.

Curs:

1. Strategii generale de ameliorare în sănătatea reproducerii. Strategiile programului Național de ameliorare a asistenței în sănătatea reproductivă și planificarea familială. Reproducerea. Concepția.
2. Contracepția. Clasificarea și descrierea metodelor contemporane de contracepție. Criteriile de alegere a metodei de contracepție.

Seminar:

5. Strategii de ameliorare în sănătatea reproducerii. Statutul cu privire la drepturile sexuale și de reproducere (FIPF). Concepția. Ciclul spermatogenetic. Ovogeneza. Fecundația. Fertilitatea în vitro. Transferul embrionar.
6. Clasificarea metodelor contemporane de contracepție. Criteriile de alegere, eficiența, efecte adverse, complicații, efecte secundare benefice, reversibilitatea și accesibilitatea metodei de contracepție.

Unitatea de învățare nr. 2. Metoda de planificare familială naturală /MPFN/. Contraceptivele orale.

Curs:

1. Metode de contracepție naturală: clasificarea, descrierea metodelor.
2. Contraceptive orale combinate (COC): clasificarea și descrierea COC.
3. Contraceptivele orale numai cu progestative (CONP): clasificarea și descrierea CONP.

Seminar:

1. Metoda calendarului/ritmului; Metoda temperaturii bazale; Metoda mucusului cervical; Metoda simptomei; Amenoreea de lactație; Coitul întrerupt. Metode moderne de contracepție.
2. Contraceptivele orale monofazice, bifazice, trifazice, secvențiale, numai cu progestative. Modul de administrare și mecanismul de acțiune, avantajele și dezavantajele folosirii, efecte secundare.

Unitatea de învățare nr. 3. Dispozitivele intrauterine (DIU). Metoda de barieră și spermicidele /MBS/

Curs:

1. Dispozitivele intrauterine: clasificarea, descrierea DIU.
2. Metoda de barieră: clasificarea, descrierea metodei.
3. Spermicidele: clasificarea, descrierea, mecanismul de acțiune.

Seminar:

1. DIU inerte, active și medicale: eficiența, durata de folosire, reversibilitatea, avantajele și dezavantajele.
2. Metoda de barieră: Prezervativul masculin, prezervativul feminin, diafragma, cupole cervicale. Eficiența, mecanismul de acțiune, indicații, avantajele și dezavantajele.
3. Spermicidele: clasificare, mecanismul de acțiune, indicații, mod de utilizate, avantajele și dezavantajele.

Unitatea de învățare nr. 4. Consecințele psihosociale ale avortului.

Curs:

1. Avortul chirurgical: clasificarea, descrierea metodei, tehnici, consecințele.
2. Avortul medicamentos: clasificarea, descrierea metodei, regimul de administrare, consecințele..

Seminar:

1. Avortul chirurgical: Definiție. Istoric. Prevalența. Eficiența. Tipurile de metode chirurgicale. Consiliere. Investigarea. Tehnici: Aspirația menstruală; Vacuum aspirația; Dilatarea și chiuretajul; Dilatarea și evacuarea. Laparotomia. Complicații imediate, precoce și tardive. Mortalitatea. Consilierea și contracepția post abortum.
2. Avortul medicamentos: Definiție. Istoric. Prevalența. Clasificarea în funcție de vârsta gestațională. Clasificarea în funcție de substanțele utilizate. Clasificarea în funcție de modul de administrare. Regimul de avort medicamentos în primul trimestru de sarcină. Regimul de avort medicamentos în trimestrul al II-lea de sarcină. Complicații. Consilierea și contracepția după avort.

Unitatea de învățare nr. 5. Infecțiile cu transmitere sexuală.

Curs:

1. Infecțiile cu transmitere sexuală provocate de bacterii: clasificarea, simptomatologia, tratamentul.
2. Infecțiile cu transmitere sexuală provocate de infecții virale și artropozice: clasificarea, simptomatologia, tratamentul.
3. Infecțiile cu transmitere sexuală provocate de ciuperci: clasificarea, simptomatologia, tratamentul.

Seminar:

1. Infecțiile cu transmitere sexuală provocate de bacterii: sifilis, gonoreea, chlamydia.
2. Infecțiile cu transmitere sexuală protozoare: trihomonoza.
3. Infecții cu transmitere sexuală virale: HIV, herpes, papilomovirus.
4. Infecții cu transmitere sexuală fungice: candidoza.
5. Infecții cu transmitere sexuală artropozice: ftiriază, scabia

Metode și tehnici de predare și învățare

Curs: prelegere (clasică, interactivă, problematizată); metode didactice: conversația, explicația, descrierea, dezbateră; tehnici didactice: Brainstorming, Harta conceptuală ș.a.

Seminar: prezentări ale documentelor naționale/internaționale, documentare, analiză comparativă, lucrul în perechi/echipă, problematizarea, studiul de caz, exercițiul, analiza SWOT, etc.

Studiu individual în baza elaborării ghidate a unor produse diferențiate/individualizate/de grup precum sistem de sarcini aplicative/practice, rezumat, proiect, studiu de caz, situație-problemă etc.

Strategii de evaluare

Strategiile de evaluare vor include: evaluarea inițială (predictivă); evaluarea curentă; evaluarea periodică și evaluarea semestrială (finală).

Evaluarea inițială este o evaluare predictivă/diagnostică și se va realiza la începutul unității de curs, va avea caracter interactiv, noninstrumental.

Evaluarea curentă (continuă) reprezintă o evaluare *formativă* și se va realiza continuu pe parcursul activităților în cadrul orelor practice, laborator și seminare în baza metodelor și tehnicilor complementare, cu accent pe autoevaluare și evaluare reciprocă.

Evaluarea periodică la unitatea de curs se realizează în baza unor probe scrise/orale/practice în perioadele reglementate.

Evaluarea studiului individual presupune evaluarea unor produse diferențiate/individualizate, specificate în curriculum unității de curs.

Evaluarea semestrială (finală) la unitatea de curs se realizează în formă de examen scris cu focalizare pe evaluarea de competențe.

Bibliografie

Cadrul normativ:

1. Strategia națională de sănătate Sănătate 2030
<https://gov.md/sites/default/files/document/attachments/subiect-05-nu-130-ms-2023.pdf>
1. Republica Moldova. PARLAMENTUL LEGE Nr. 138 din 15.06.2012 privind sănătatea reproducerii
Publicat : 28.09.2012 în Monitorul Oficial Nr. 205-207 art Nr : 673 Data intrării in vigoare :28.10.2012
2. Republica Moldova. PARLAMENTUL LEGE Nr. 185 din 24-05-2001cu privire la ocrotirea sănătății reproductive și planificarea familială. Publicat : 02-08-2001 în Monitorul Oficial Nr. 90-91 art. 697
3. Ordinul MS din RM Nr. 400/219 din 28.05.2015 privind aprobarea Normelor metodologice de aplicare în anul 2015 a Programului unic al asigurării obligatorii de asistență medicală.

4. Ordinul MS din RM №695 din 13.10.2010 Cu privire la Asistența Medicală Primară din RM.

Suporturi de curs universitar:

5. CARATA D., Sănătatea reproducerii: (Curs universitar), Programul de studii superioare de master *Politici sociale de susținere a familiei și copilului*, Chișinău, 2022, 125 p. ISBN 978-9975-46-743-8 (PDF).612.6(075.8)

Literatură de specialitate:

6. COMENDANT R., „Drepturile sexuale și reproductive. Planificarea familială. Noțiunea de contracepție. Utilizarea contracepției în lume și în Republica Moldova. Avortul”, Chișinău, 2019. <https://ginecologie.usmf.md/sites/default/files/inline-files/6.%20Planificarea%20familiei.pdf>
7. Horga M., „Îmbunătățirea accesului la asistență de calitate în planificarea familială. Criteriile medicale de eligibilitate pentru utilizarea contraceptivelor”, Târgul-Mariș, 2001, 118 p., ISBN 973-99531-2-3 613.888 615.256.3 314.335.044
8. Horga M., Ludicke F., Campana A., Gîlcă B., „Manual de planificare familială.”, Târgul-Muriș, 2002.ISBN -973-99531-1-5
9. „Planificare familială” Ghid practic pentru furnizorii de servicii de planificare familială, Organizația Mondială a Sănătății și Școala de Sănătate Publică Johns Hopkins Bloomberg / Centrul pentru Programe de Comunicare, 2008. ISBN-10 973-87875-2-1 ISBN-13 978-973-87875-2-0
10. Zolotarev E. „Planificarea familială” Curs universitar. Bălți, 2005.
11. Bivol G., Cenețchi O., Gîlca B., Zabrailov N., Buzdugan T., Melniciuc V. „Sănătatea reproducerii.”, Curs universitar, Chișinău, 2005.

Denumirea programului de studii	Politici sociale de susținere a familiei și copilului
Ciclul	II
Denumirea cursului	Managementul calității serviciilor sociale destinate familiilor vulnerabile
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Psihologie și PPS/ Asistența socială
Titular de curs	Stratan Valentina, dr., conf. univ.
Cadre didactice implicate	Cerneavschi V., dr., lect.univ.
e-mail	stratan.valentina@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	studiu individual
S.03.A.012	5	II	III	150	35	115

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Se încadrează în categoria unităților de curs de specialitate, oferite în regim opțional. ARE ca scop asigurarea cunoștințelor, abilităților și competențelor de bază focalizate pe domeniile familiilor vulnerabile și managementului calității serviciilor sociale. Rezultatele învățării urmează a fi valorificate și dezvoltate în cadrul stagiului de practică de specialitate.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

- C-1.** Valorificarea politicilor și paradigmelor de bază ale dimensiunii de management din perspectiva asigurării calității serviciilor sociale în diverse contexte profesionale;
- C-2.** Transpunerea în practică a liniilor directoare specifice politicilor sociale în domeniul vulnerabilității și drepturile omului;
- C-3.** Implementarea în activitatea profesională a cunoștințelor/concepțiilor cu privire la sistemul de management și cultură a calității în asistența socială;
- C-4.** Proiectarea activităților, programelor de aplicare a strategiilor legislative cu privire la grupurile vulnerabile

din perspectiva protecției lor sociale în practica asistenței sociale;

- C-5.** Desfășurarea procesului de asistență socială prin alegerea modului de abordare a vulnerabilității familiei;
- C-6.** Analiza obiectivă și argumentată a situațiilor problemă a familiei vulnerabile, corelată cu realizarea cercetărilor independente și aplicării serviciilor sociale în conformitate cu descriptorii managementului calității;
- C-7.** Demonstrarea capacității de informare privind relațiile dintre management, calitate și cultura calității serviciilor sociale, familie vulnerabilă și drepturile omului, utilizând tipul de intervenție specific asistenței sociale;
- C-8.** Autoreglarea și asumarea responsabilității pentru propria învățare și pentru un parcurs de formare profesională continuă într-o manieră ce ar putea fi în mare măsură autodirijată sau autonomă.

Finalități de studii

La finalizarea programului de studii, studentul va demonstra că este capabil:

- F-3.** Să proiecteze demersuri de intervenție asistențială în corespundere cu nevoile familiei vulnerabile, respectând corectitudinea științifică și metodologică a domeniului, aplicând strategii centrate pe beneficiar în contextul de politici și al legislației actuale.
- F-4.** Să evalueze situația socială a familiei vulnerabile, să aplice criteriile de atribuire a statutului de beneficiar al asistenței sociale și nivelul de vulnerabilitate socială în sistemul de asistență socială.
- F-5.** Să propună soluții proprii la situația familiei vulnerabile în scopul producerii schimbării și a dezvoltării sociale.
- F-6.** Să elaboreze programe de asistență socială prin valorificarea surselor accesate din domeniul social pentru familiile vulnerabile în corespundere cu deontologia profesiei și standardele de activitate.
- F-8.** Să-și traseze ghidat parcursul propriu de formare profesională continuă și să-și gestioneze cariera în concordanță cu cerințele și dinamica contextului actual privind performanțele profesionale personale.

Precondiții

Competențele dezvoltate din domeniul teoriei și practicii asistenței sociale, dobândite în cadrul Unităților de curs la programul de licență *Asistență socială*.

Repartizarea orelor

Nr. d/o	Unități de învățare	Total ore	Ore contact direct			Ore studiu individ
			C	S	L	
1.	Calitate, managementul calității, sistemul de management și cultură a calității în asistența socială	33	4	4		25
2.	Vulnerabilitatea și drepturile omului	18	2	2		14
3.	Vulnerabilitatea familiei și caracteristicile. Probleme și nevoi identificate	31	3	4		24
4.	Politici sociale de răspuns la vulnerabilitatea familiei. Referințe legislative	27	2	4		21
5.	Aspecte generale de asistență socială a familiilor vulnerabile din perspectiva managementului calității serviciilor sociale	41	4	6		31
	TOTAL	150	15	20		115

Unități de conținut

Unitatea de învățare nr. 1. Calitate, managementul calității, sistemul de management și cultură a calității în asistența socială.

Curs:

- Definirea conceptelor de management al calității. Domeniile principale ale calității în cadrul asistenței sociale
- Tipurile de procese și instrumente specifice managementului asigurării calității serviciilor sociale

Seminar:

- Componentele managementului calității. Ciclurile, descriptorii
- Efectuarea analizei SWOT. Transformarea nevoilor de îmbunătățire a calității într-un plan de acțiune

Unitatea de învățare nr. 2. Vulnerabilitatea și drepturile omului

Curs:

- Politicele guvernamentale față de grupurile vulnerabile prin prisma principiului egalității

Seminar:

- Echitatea și egalitatea drepturilor grupurilor vulnerabile promovată și protejată prin lege

Unitatea de învățare nr. 3. Vulnerabilitatea familiei și caracteristicile. Probleme și nevoi identificate.

Curs:

1. Starea de vulnerabilitate a familiei și nevoia de servicii sociale.
2. Cerințele structurale ale sistemului social și vulnerabilitatea socială a familiei

Seminar:

1. Probleme și nevoi identificate la nivelul familiei în dificultate
2. Particularitățile și aspectele vulnerabilității sociale a familiei

Unitatea de învățare nr. 4. Politici sociale de răspuns la vulnerabilitatea familiei. Referințe legislative

Curs:

1. Cadrul normativ de protecție a familiei vulnerabile

Seminar:

1. Protecția socială a familiilor în dificultate
2. Consolidarea familiilor vulnerabile prin intermediul factorilor protectori

Unitatea de învățare nr. 5. Aspecte generale de asistență socială a familiilor vulnerabile din perspectiva managementului calității serviciilor sociale

Curs:

1. Servicii sociale adresate familiei vulnerabile și standardele de calitate
2. Strategii intersectoriale în domeniul protecției familiei vulnerabile

Seminar:

1. Prestatorii de servicii sociale adresate familiei vulnerabile
2. Monitorizarea calității serviciilor sociale adresate familiei vulnerabile
3. Impactul caracteristicilor puternice și pozitive ale familiilor vulnerabile.

Metode și tehnici de predare și învățare

Curs: prelegere (clasică, interactivă, problematizată); metode didactice: conversația, explicația, descrierea, dezbateră; tehnici didactice: Brainstorming, Harta conceptuală ș.a.

Seminar: prezentări ale documentelor naționale/internaționale, documentare, analiză comparativă, lucrul în perechi/echipă, problematizarea, studiul de caz, exercițiul, analiza SWOT, etc.

Studiu individual în baza elaborării ghidate a unor produse diferențiate/individualizate/de grup precum sistem de sarcini aplicative/practice, rezumat, proiect, studiu de caz, situație-problemă etc.

Strategii de evaluare

Strategiile de evaluare vor include: evaluarea inițială (predictivă); evaluarea formativă; evaluarea de tip cumulativ: curentă și finală.

Evaluarea inițială este o evaluare predictivă/diagnostică și se va realiza la începutul unității de curs, va avea caracter interactiv, noninstrumental.

Evaluarea curentă (continuu) reprezintă o evaluare *formativă* și se va realiza continuu pe parcursul activităților în cadrul orelor practice, laborator și seminare în baza metodelor și tehnicilor complementare, cu accent pe autoevaluare și evaluare reciprocă.

Evaluarea periodică la unitatea de curs se realizează în baza unor probe scrise/orale/practice în perioadele reglementate. Conform Regulamentului de evaluare a competențelor și finalităților de studiu ale studenților Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă” ciclul I, licență, ciclul II, master (2023) în semestrele cu practică pedagogică/profesională/de cercetare se va organiza o singură sesiune de evaluare periodică.

Evaluarea sumativă/finală la unitatea de curs se realizează în formă de examen scris/oral/mixt cu focalizare pe evaluarea de competențe. Nota pentru evaluarea finală la unitatea de curs se formează din nota semestrială (media notelor obținute la evaluarea curentă, notelor pentru răspunsurile/produsele prezentate la seminarii și în cadrul studiului individual) și din nota pentru răspunsul la examen.

Bibliografie

Cadrul normativ:

1. Legea nr. 123 din 18.06.2010 cu privire la serviciile sociale. <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=335808>;
2. Legea privind asigurarea calității în domeniul serviciilor sociale Nr. 197/2012, art.1. Publicat În Monitorul Oficial, Partea I nr. 754 din 9 noiembrie 2012.
3. Legea nr. 129 din 08.06.2012 privind acreditarea prestatorilor de servicii sociale. <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=344610>
4. Hotărârea Guvernului nr. 95 din 07.02.2014 privind Regulamentul cu privire la procedura de acreditare a prestatorilor de servicii sociale.

5. Ordinul MMFPS Nr. 383 din 6 iunie 2005 pentru *Aprobarea standardelor generale de calitate privind serviciile sociale și a modalității de evaluare a îndeplinirii acestora de către furnizori*. Publicat în Monitorul Oficial al României nr. 709 din 5 august 2005.
6. HG Nr. 722 din 22.09.2011 pentru aprobarea Regulamentului-cadru privind organizarea și funcționarea Serviciului social „Echipă mobilă” și a standardelor minime de calitate
7. HG Nr. 711 din 09.08.2010 pentru aprobarea Regulamentului-cadru privind organizarea și funcționarea Serviciului social „Locuință protejată” și a Standardelor minime de calitate
8. HG Nr. 936 din 08.10.2010 pentru aprobarea Regulamentului-cadru privind organizarea și funcționarea serviciului social „Casă comunitară” și a standardelor minime de calitate
9. HG nr.780 din 25.09.14 privind Standardele minime de calitate privind Serviciul social de sprijin pentru familiile cu copii.

Suporturi de curs universitar:

10. Stratan V. Managementul calității serviciilor sociale destinate familiilor vulnerabile. Curs universitar. UPSC "I. Creangă". CHIȘINĂU, 2023.- 80p.

Literatură de specialitate:

11. Strategia intersectorială de dezvoltare a abilităților și competențelor parentale pentru anii anii 2016-2022, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 1106 din 03.10.2016. În: Monitorul Oficial nr. 347-352, art. nr. 1198 din 07.10.2016.
12. Chirilă V. Managementul calității. Chișinău, 2012
13. FOCȘA, Tatiana; SEIMEANU, Cristian. Managementul calității serviciilor de asistență socială. In: *Preocupări contemporane ale științelor socio-umane*. Ediția 10, 5-6 decembrie 2019, Chișinău, 2019: "Print-Caro" SRL, 2020, pp. 343-348. ISBN 978-9975-3371-7-5.
14. Tatiana Dnestrean, Svetlana Rîjicova, Stela Grigoraș. Serviciul social de sprijin pentru familiile cu copii. Ghid de suport pentru aplicare practică. Aprobata prin ordinul Ministrului Muncii, Protecției Sociale și Familiei nr.103 din 30.05.2016
15. E. Lapoșina, A. Moraru. Managementul asigurării calității serviciilor sociale. Probleme ale științelor socioumanistice și modernizării învățământului: Materialele conferinței științifice internaționale cu participare internațională, 26 martie 2021, Seria 23. Chișinău: S. n., 2021. Vol. 1. – 2021. – 317 p. – ISBN 978-9975-46-560-1
16. Nicolina Racoceanu, Aniela Matei, Bertha Sanduleasa and Mihaela Ghenta. Evaluarea calitatii serviciilor publice sociale. Vol XI • Nr. 26 • Iunie 2009. <https://www.amfiteatruconomic.ro>

Literatură de specialitate (opțional):

17. HG nr. 1255 din 11 noiembrie 2008 privind instituirea Serviciului asistență socială comunitară (SASC).
18. Gribincea T. Studiul cu privire la sistemul național de asigurări sociale în Republica Moldova. (versiunea html a fișierului <ftp://ftp.ulim.md/Psihologie/2012-2013/Catedra-Sociologie%20si%20Asistenta%20Sociala/Gribincea%20Tatiana/Publicatii%20si%20studii%20de%20a%20utor/Studiu%20asigurari.doc.>, p. 9
19. Categoriile vulnerabile în AS. <https://www.termpaperwarehouse.com/essay-on/Categorie-Vulnerabila-in-Asistenta-Sociala/131512>
20. Suport informațional pentru suport de criză. <https://social.gov.md/comunicare/familiiile-vulnerabile-din-moldova-sunt-inregistrate-in-sistemul-informational-suport-de-criza-pentru-a-beneficia-de-programele-de-asistenta-financiara-acordate-de-organizatiile-inte/> (18.12.2022)

Denumirea programului de studii	Politici sociale de susținere a familiei și copilului
Ciclul	II
Denumirea cursului	AS a familiilor monoparentale
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Psihologie și PPS/ Asistența socială
Titular de curs	Stratan Valentina, dr., conf. univ.
Cadre didactice implicate	Plămădeală Victoria, dr., lect.universitar
e-mail	stratan.valentina@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	studiu individual

S.03.A.013	5	II	III	150	35	115
------------	---	----	-----	-----	----	-----

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Se încadrează în categoria unităților de curs de specialitate, oferite în regim opțional. Are ca scop asigurarea cunoștințelor, abilităților și competențelor de bază focalizate pe domeniile familiilor monoparentale și resurselor de asistență. Disciplina este continuarea logică a cursurilor de specialitate și vizează pregătirea masteranzilor pentru abordarea corectă a problemelor cu care se confruntă familia monoparentală. Actualitatea cursului este incontestabilă prin obiectivul ei general și special și contribuția în realizarea competențelor, ce definesc programul de studiu, precum și corelarea acestuia cu alte cursuri din program. În acest context, cursul constituie o conexiune cu cursurile de specialitate care concură la formarea profesională a viitorilor specialiști în domeniul asistenței sociale. Rezultatele învățării urmează a fi valorificate și dezvoltate în cadrul stagiului de practică de specialitate.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

- C-1. Valorificarea politicilor și paradigmelor de bază ale metodologiei specifice de asistare și intervenție în cazul familiei, copilului în diverse contexte profesionale;
- C-2. Transpunerea în practică a liniilor directe specifice politicilor sociale în domeniul protecției familiei și copilului în general și a familiei monoparentale, în particular;
- C-3. Implementarea în activitatea profesională a cunoștințelor/concepțiilor cu privire la structura familiei, tipologia familiilor dezintegrate și utilizarea lor corectă și cu sens;
- C-4. Proiectarea activităților, programelor de aplicare a strategiilor legislative cu privire la protecția familiei monoparentale din perspectiva practicilor asistenței sociale;
- C-5. Desfășurarea procesului de asistență socială prin aplicarea atitudinii proactive și pozitive în implementarea teoriilor și concepțiilor cu privire la familie;
- C-6. Analiza obiectivă și argumentată a situațiilor problemă, corelată cu realizarea cercetărilor independente ale problemelor familiei monoparentale, detectate în domeniul de activitate profesională, și resursele disponibile cu scopul realizării intervenției de succes;
- C-7. Demonstrarea capacității de informare privind problematica copiilor din familiile monoparentale și relaționarea profesionistă cu diverse categorii de beneficiari, utilizând limbaj specific asistenței sociale;
- C-8. Autoreglarea și asumarea responsabilității pentru propria învățare și pentru un parcurs de formare profesională continuă într-o manieră ce ar putea fi în mare măsură autodirijată sau autonomă.

Finalități de studii

La finalizarea programului de studii, studentul va demonstra că este capabil:

- F-1. Să utilizeze teoriile și metodologiile de cercetare adecvate explorării mediului social și familial.
- F-2. Să identifice și să analizeze problemele cu care se confruntă familiile la nivel local și regional, pe baza metodelor de analiză socială.
- F-4. Să stabilească costuri pentru politicile sociale în domeniul protecției familiei. echitate socială și modalitățile de formare a unui mediu social partenerial.
- F-5. Să utilizeze modalități de conlucrare cu diverse instituții guvernamentale și neguvernamentale în vederea dezvoltării de politici sociale coerente pentru soluționarea problemelor familiei.
- F-8. să-și gestioneze cariera în concordanță cu cerințele și dinamica contextului actual privind performanțele profesionale personale din perspectiva protecției familiei și copilului.

Precondiții

Competențele dezvoltate din domeniul teoriei și practicii asistenței sociale, dobândite în cadrul Unităților de curs la programul de licență *Asistență socială*.

Repartizarea orelor

Nr. d/o	Unități de învățare	Total ore	Ore contact direct			Ore studiu individ
			C	S	L	
1.	Familia monoparentală – istoric, precizări conceptuale	26	2	2	2	20
2.	Tipologia familiilor monoparentale	26	2	2	2	20
3.	Particularități ale familiei monoparentale ca obiect al asisteței sociale	26	2	2	2	20
4.	Familia monoparentală în sistemul protecției sociale: practici naționale și internaționale	27	2	3	2	20
5.	Dificultăți specifice familiilor monoparentale și servicii de sprijin și protecție	45	2	6	2	35
	TOTAL	150	10	15	10	115

Unități de conținut

Unitatea de învățare nr. 1. Familia monoparentală – istoric, precizări conceptuale.

Curs:

Familia și familia monoparentală – parcurs istoric, delimitări conceptuale

Seminar:

Cercetări cu privire la monoparentalitate. Statistici.

Laborator:

Familia tradițională; familia modernă; familia post modernă

Unitatea de învățare nr. 2. Tipologia familiilor monoparentale

Curs:

Familii monoparentale: generalități, clasificare, tipuri.

Seminar:

Familia monoparentală - un nou statut și o altă accepțiune în cadrul societății.

Laborator:

Surse ale monoparentalității.

Unitatea de învățare nr. 3. Particularități ale familiei monoparentale ca obiect al asisteței sociale.

Curs:

Familia monoparentală - cel mai indicat grup care necesită protecție și sprijin socio-psiho-pedagogic.

Seminar:

Aspecte generale privind vulnerabilitatea socială a familiei monoparentale

Laborator:

Tipuri de vulnerabilitate specifice familiei monoparentale – beneficiar al serviciilor sociale

Unitatea de învățare nr. 4. Familia monoparentală în sistemul protecției sociale: practici naționale și internaționale

Curs:

Abordarea multidisciplinară a familiei monoparentale

Seminar:

Măsuri de suport al familiei monoparentale integrate în sistemului național de protecție a familiei și copilului.

Laborator:

Reprezentări și practici ale familiilor monoparentale potențial vulnerabile. Povestiri ale vieții

Unitatea de învățare nr. 5. Dificultăți specifice familiilor monoparentale și servicii de sprijin și protecție

Curs:

Dificultăți de ordin social și material, funcții și disfuncții în cadrul familiei monoparentale

Seminar:

Politici de protecție și asistență a familiei monoparentale

Impactul tipului de familie monoparentală asupra percepției ariilor vieții de familie

Familia- cadru de realizare a socializării copilului

Laborator:

Efecte ale structurării familiale asupra copiilor

Metode și tehnici de predare și învățare

Curs: prelegere (clasică, interactivă, problematizată); metode didactice: conversația, explicația, descrierea,

dezbateră; tehnici didactice: Brainstorming, Harta conceptuală ș.a.

Seminar: prezentări ale documentelor naționale/internaționale, documentare, analiză comparativă, lucrul în perechi/echipă, problematizarea, studiul de caz, exercițiul, analiza SWOT, etc.

Laborator: observare dirijată; simulare didactică; modelare; joc de rol, proiect, învățare bazată pe sarcini de lucru etc.

Studiu individual în baza elaborării ghidate a unor produse diferențiate/individualizate/de grup precum sistem de sarcini aplicative/practice, rezumat, proiect, studiu de caz, situație-problemă etc.

Strategii de evaluare

strategiile de evaluare vor include: evaluarea inițială (predictivă); evaluarea curentă; evaluarea periodică și evaluarea semestrială (finală).

Evaluarea inițială este o evaluare predictivă/diagnostică și se va realiza la începutul unității de curs, va avea caracter interactiv, noninstrumental.

Evaluarea curentă (continuă) reprezintă o evaluare *formativă* și se va realiza continuu pe parcursul activităților în cadrul orelor practice, laborator și seminare în baza metodelor și tehnicilor complementare, cu accent pe autoevaluare și evaluare reciprocă.

Evaluarea periodică la unitatea de curs se realizează în baza unor probe scrise/orale/practice în perioadele reglementate. Conform Regulamentului de evaluare a competențelor și finalităților de studiu ale studenților Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă” ciclul I, licență, ciclul II, master (2023) în semestrele cu practică pedagogică/profesională/de cercetare se va organiza o singură sesiune de evaluare periodică.

Evaluarea studiului individual presupune evaluarea unor produse diferențiate/individualizate, specificate în curriculum unității de curs.

Evaluarea semestrială (finală) la unitatea de curs se realizează în formă de examen scris/oral/mixt cu focalizare pe evaluarea de competențe.

Bibliografie

Cadrul normativ:

1. Codul Familiei al Republicii Moldova. Chișinău, 2010.
2. Legea nr. 123 din 18.06.2010 cu privire la serviciile sociale.
<http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=335808>;
3. Legea nr. 140 din 14.06.2013 privind protecția socială a copiilor aflați în situație de risc și a părinților separați de copii. Publicat: 02.08.2013 în Monitorul Oficial nr. 167-172, art. nr. 534.
Pe: <http://lex.justice.md/md/348972/>
4. Strategia intersectorială de dezvoltare a abilităților și competențelor parentale pentru anii anii 2016-2022, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 1106 din 03.10.2016. În: Monitorul Oficial nr. 347-352, art. nr. 1198 din 07.10.2016.

Suporturi de curs universitar:

5. Stratan V., Cerneavschi V. *Asistența socială a familiilor monoparentale*. Curs universitar. Programul de studii superioare de master *Politici sociale de susținere a familiei și copilului*. UPSC "I. Creangă". Chișinău: 2023. – 112 p. ISBN 978-9975-46-866-4

Literatură de specialitate:

6. Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova. Aspecte privind nivelul de trai al populației în 2020. Chișinău, 2021.
7. Situația copiilor în Republica Moldova în anul 2020. [Accesat: 12.02.2023] Disponibil: <https://statistica.gov.md/newsview.php?l=ro&idc=168&id=7002>.
8. Stratan V., Plămădeală V., Cerneavschi V. PROTECȚIA SOCIALĂ A GRUPURILOR DE POPULAȚIE ÎN DIFICULTATE. Curs universitar. UPS "Ion Creangă", Fac. Psihologie și PPS, Catedra Asistență Socială. Chișinău, 2018, 148 p.
9. V. Stratan, V. Plămădeală, V. Cerneavschi. ASISTENȚA MEDICO-SOCIALĂ A FAMILIEI ÎN DIFICULTATE. Curs universitar. Universitatea Pedagogică de Stat "Ion Creangă", Facultatea de Psihologie și Psihopedagogie Specială, Catedra Asistență Socială. – Chișinău : S. n., 2020 (Tipogr. UPS "Ion Creangă"). – 85 p.
10. V. Stratan, V. Cerneavschi. Particularități ale familiei monoparentale ca obiect al asisteței sociale. Conf. universitară UPSC. V.1, p.207-215. Chișinău 2019.
11. Neagoe Alexandru (2015). *Asistența socială a familiei. O abordare sistemică*. Editura Universității de Vest, Timișoara.

12. Лапошина Э., Стратан В. Социализация детей, воспитывающихся в неполной семье. «Наука, образование, культура», Материалы Международной Научно-практической конференции: Посвященная 24-ой годовщине образования Комратского государственного университета, 11 февр. 2015 г. / сост.: Л.В.Федотова, Т.Г.Великова и др. Тип. „A@V Poligraf”. с. 381-383

Literatură de specialitate (opțional):

13. ȘTEFAN, C. Familia monoparentală. O abordare politică. Iași: Polirom, 2006.

14. Șaragov N. Abordarea problemelor familiei monoparentale: aspecte sociale. Monografie. Chișinău. Ed. Monograf, 2008, 177 p.

15. Șerban, Petronela (2005). Asistența socială a mamelor adolescente. Editura lumen, Iași.

16. Robila M. Politica familială pentru Republica Moldova, 2010. http://demografie.md/files/1524_politici_familiale.pdf

17. Neamțu, George, coord. (2003). Tratat de Asistență socială. Editura Polirom, Iași

Denumirea programului de studii	Politici sociale de susținere a familiei și copilului
Ciclul	Master
Denumirea cursului	Medierea în asistență socială
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea Psihologie și Psihopedagogie Specială, catedra Asistență socială
Titular de curs	Frunze Olesea, dr., conf., univ.
Cadre didactice implicate	Plămădeală Victoria, dr., lect.univ.
e-mail	plamadeala.victoria@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	Studiu individual
S.03.A.014	5	2	3	150	35	115

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Se încadrează în categoria unităților de curs de specialitate, oferite în regim opțional. Are ca scop asigurarea cunoștințelor, abilităților și competențelor de bază din perspectiva rolului de mediator al asistentului social în rezolvarea conflictelor și managementul serviciilor oferite victimei. Rezultatele învățării urmează a fi valorificate și dezvoltate în cadrul stagiului de practică de specialitate și elaborarea tezei de master.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

Competențe cognitive: Studentul va demonstra cunoașterea conceptelor de bază din domeniul medierii, integrând noțiunile în modele de explicare și analiză teoretică a conflictului; va ști legislația internațională și națională privind mediere; va determina obiectivele medierii; va distinge forme și domenii ale medierii; va descrie procesul de mediere și efectele acestuia.

Competențe de învățare: Competențe de autocunoaștere și intercunoaștere prin autoanaliză și reflecție, de documentare în vederea realizării unui scenariu de mediere, de informare la zi privind medierea, de consultare a surselor de specialitate și de învățare din propriul demers educativ.

Competențe de aplicare: Studentul va aplica cunoștințele specifice domeniului de mediere în stabilirea și menținerea unui mediu sigur și echitabil; va gestiona activ procesul și va lucra cu etapele medierii; va utiliza corect tehnicile de mediere în corespundere cu etapele; va interacționa eficient cu participanții la mediere, pentru a dezvolta comunicarea; se va angaja activ și creativ în generarea și promovarea soluțiilor

Competențe de analiză: se probează prin capacitatea studentului de a permite părților lărgirea perspectivelor, generarea ideilor și avansarea spre o soluție viabilă; de a ajuta părțile să se concentreze asupra intereselor, nevoilor, priorităților; de a susține eforturile părților pentru formularea unui acord de împăcare cșar și concis.

Competențe de comunicare: De a dezvolta limbajul științific din domeniul medierii, de prezentare coerentă, clară a rezultatelor analizei diferitor viziuni științifice și a rezultatelor cercetărilor, dezvoltarea competențelor necesare viitorilor specialiști în elaborarea instrumentelor și derularea proceselor de grup, competențe de lucru în echipă.

Finalități de studii

F-1. Să utilizeze conceptele, principiile și metodele de bază ale asistenței sociale în domeniul rezolvării conflictelor;

F-2. Să identifice și să analizeze problemele de conflict cu care se confruntă beneficiarii

F-5. Să utilizeze modalități de conlucrare cu diverse instituții guvernamentale și neguvernamentale în vederea

rezolvării conflictelor cu care se confruntă beneficiarii.

F-7. Să susțină o comunicare și relaționare eficientă cu beneficiarii și alți actori sociali implicați.

Precondiții

Pentru studierea cursului *Medierea în Asistență socială* cursantul trebuie să posede cunoștințe din domeniul psihologiei conflictului și din legislația Republicii Moldova.

Repartizarea orelor de curs

Nr. d/o	Unități de conținut	Total ore	Ore de contact direct			Ore de lucru individual
			Curs	Seminar	Laborator	
1.	Structura și etapele conflictului Procesul de rezolvare a conflictului	30	6	4		20
2.	Teoria și practica medierii. Cadrul legal privind organizarea activității de mediator	30	2	4		24
3.	Etapele procesului de mediere. Stiluri ale medierii	30	2	4		24
4.	Tehnici de mediere	40	4	6		30
5.	Domeniile medierii	20	1	2		17
	Total	150	15	20		115

Conținutul unităților de curs

Unități de învățare nr.1. Structura și etapele conflictului. Procesul de rezolvare a conflictului.

Sursele și semnele de apariție a conflictului. Particularitățile personalității conflictogene. Clasificarea conflictelor. Efectele conflictelor.

Seminare: Parametrii definiției ai conflictului. Accepțiunea generală; Accepțiunea sociologică; Accepțiunea psihosociologică; Accepțiunea psihoindividuală.

Unități de învățare nr.2. Teoria și practica medierii. Cadrul legal privind organizarea activității de mediator.

Conceptul justiției restaurative, origini și evoluție. Obiectivele și principiile Justiției Restaurative. Efectele medierii la nivel de comunitate, sistem judiciar, indivizi implicați în conflict. Cadrul legal referitor la mediere. Codul deontologic al mediatorului.

Seminare: Paradigma, obiectivele, valorile și principiile Justiției Restaurative; Noțiune de mediere, formele și rolul ei.

Unități de învățare nr.3. Etapele procesului de mediere. Stiluri de mediere.

Pre-mediarea; Inițierea medierii; Identificarea problemelor; Elaborarea planului de negociere.; Finalizarea procedurii de mediere. Medierea facilitativă. Medierea evaluativă. Medierea transformativă. Medierea narativă.

Seminare: Rolul mediatorului la diferite etape ale medierii; Utilizarea diferitelor stiluri de mediere;

Unități de învățare nr.4. Tehnici de mediere.

Tehnica punerii întrebărilor; Rezumarea mesajului; Parafrazarea; Reformularea; Tehnica: ascultare activă; Răspunsurile – ecou; Verificarea percepției; Recadrarea; Brainstorming.

Seminare: Eu”-mesaje vis-a-vis „Tu” – mesaje; Structura mesajelor „Eu”; Beneficiile mesajelor „Eu”; Bariere și blocaje în ascultare activă; Construirea încrederii; Verificarea percepției; Verificarea realității. Reacții la presiuni și agresivitate.

Unități de învățare nr.5. Domeniile de intervenție a medierii:

Litigii civile; Litigiile privind protecția consumatorilor; Litigiile de muncă; Litigiile izvorâte din raporturile de contencios administrativ; Materie penală.

Seminar: Clasificarea domeniilor medierii; Specificul medierii în dependență de domeniu; Rolul mediatorului; beneficiile medierii.

Strategii de evaluare

Evaluare curentă (formativă) se va realiza prin diverse metode: oral și în scris, prezentări, rapoarte, participarea la discuții, portofolii, teste etc.
 Evaluarea periodică I- probă scrisă
 Evaluarea periodică II – probă scrisă
 Evaluarea semestrială se va executa oral, metoda de evaluare – bilete.

Bibliografie

Obligatorie:

1. ȘUȘTAC Zeno, IGNAT Claudiu, Modalități alternative de soluționare a conflictelor (ADR), București, 2020, 115p., ISBN 9789737494467.
2. ZUBCO Angela, Aspecte practice privind evoluția medierii în Republica Moldova, În: „Perspectivele și Problemele Integrării în Spațiul European al Cercetării și Educației”, Volumul VI, Partea 1. Cahul: USC, 2019, p.24-29, ISSN 2587-3563 .
3. ILIE Dorin, PARASCHEVA Dorin. Procesul de mediere, București, Editura Universitară, 2018, 424 p., ISBN: 978-606-28-0771-9.
4. Leonardo D'URSO, Constantin-Adi GAVRILĂ, Felicia CHIFA. Strategia de dezvoltare și Planul de acțiuni pentru Consiliul de Mediere, 2021–2024. Chișinău, 2020. <https://www.ebrd.com/what-wedo/sectors/legal-reform.html>
5. Cristina Maria VOINEA , Iulian APOSTU. Medierea conflictelor familiale. Editura Pro Universitaria, București, 2020, 150 p., ISBN: 978-606-26-1297-9..

Opțională:

6. Legea cu privire la mediere Nr. 137 din 03.07.2015
7. Codul de procedură penală
8. PATRAȘCU, D. Managementul conflictului în sistemul educațional. Chișinău, 2015, 552 p. ISBN 978-9975-56-934-7.
9. BURLACU M., RUSU V. ,RUSU S. Medierea-soluție eficientă a conflictelor de mîncă, responsabilitate în prevenirea și reducerea șomajului. Ed: Habitat, Rezina, 2013., 168 p. ISBN 978-9975-80-687-9
10. DASCĂLU C., DIACONU C. Negociere conflictelor în școală. Craiova: Editura Rovimed, 2010, ROV978-606-583-094-3.
11. GHERMAN, C. Medierea conflictelor în școală, Craiova: Editura Vladimed-Rovimed, 2010, 135 p. ISBN 978-606-583-096-7.
12. DOLEA I., ZAHARIA V., ROTARU V. ș.a. Medierea penală în Republica Moldova. Raport., Chișinău, 2010..

Denumirea programului de studii	Politici sociale de susținere a familiei și copilului
Ciclul	Masterat
Denumirea cursului	Stagiu de practică de specialitate
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea Psihologie și Psihopedagogie specială, Catedra Asistență Socială
Titular de curs	Lapoșina Emilia, dr., conf.univ
Cadre didactice implicate	Vîrlan M., Plămădeală V., Frunze O., Lapoșina E., Zubenschi E., Stratan V., Carata D., Diță M., Cerneavski V.
e-mail	laposina.emilia@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	Studiu individual
S.03.O.015	10	II	3	300	-	300

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Practica de specialitate este o parte integrantă obligatorie a programului de master *Politici sociale de susținere a familiei și copilului* și își propune să prezinte cadrul general privind organizarea și desfășurarea activităților de formare practică. Se încadrează în categoria unităților de curs de specialitate, dezvoltate și adaptate domeniului de formare profesională. Are ca scop obținerea competențelor generice și specifice în domeniul de formare profesională în corespundere cu Planul de învățământ pentru ciclul II, master, ce permit abordarea științifică a formării profesionale din perspectiva serviciilor sociale de susținere a familiei și copilului și persoanelor în dificultate. Obiectivele stagiului

de practică orientează masteranzii-stagiari să demonstreze abilități și cunoștințe de specialitate în domeniul asistenței sociale a familiilor și grupurilor vulnerabile în cadrul serviciilor sociale speciale și de înaltă specializare, să contribuie la respectarea principiilor, valorilor fundamentale și standardelor etice ale profesiei de asistent social.

Durata stagiului de practică de specialitate este de 5 săptămâni (300 de ore – 10 credite). Stagiul de practică de specialitate se realizează prioritar în unități-bază, stabilite în baza acordurilor de colaborare dintre Universitate și instituțiile respective. Se admite desfășurarea practicii în mod individual, în baza contractului încheiat între Universitate și instituția de aplicație.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

C1. Cunoașterea conceptelor fundamentale, caracteristicilor și a metodologiei specifice de asistare și intervenție în cazul familiei, copilului, persoanelor vârstnice, persoanelor cu dizabilități, persoanelor dependente, persoanelor cu comportament deviant, etc.

C2. Cunoașterea, identificarea și aplicarea metodelor pentru evaluarea inițială și complexă a beneficiarilor serviciilor sociale, de evaluare a problemelor specifice grupurilor de beneficiari, analiza și evaluarea informațiilor necesare serviciilor sociale.

C3. Aplicarea tehnicilor de intervenție asistențială specială și de înaltă specializare în corespundere cu problemelor beneficiarilor.

C4. Aplicarea tehnicilor de muncă eficientă în echipa multidisciplinară pe diverse paliere ierarhice la nivel intra- și inter - organizațional.

C5. Aplicarea abilităților practice de lucru cu diferite categorii de populație asistate.

C6. Demonstrarea abilităților de analiză obiectivă și argumentată atât teoretic cât și practic a unor situații problemă în vederea soluționării eficiente a acestora cu respectarea principiilor specifice asistenței sociale.

C7. Aplicarea normelor și valorilor de etică profesională pentru luarea deciziilor și realizarea independentă sau în grup a unor sarcini / obiective complexe cu respectarea valorilor și principiilor specifice asistenței sociale;

C8. Comunicarea și relaționarea profesionistă cu diverse categorii de beneficiari ai sistemului de asistență socială.

C9. Utilizarea comunicării eficiente ca mijloc de ameliorare a situațiilor de conflict.

C10. Autoevaluarea obiectivă a nevoii de formare profesională și identificarea resurselor de dezvoltare personală și profesională.

C11. Autoreglarea parcursului de formare profesională continuă

Finalități de studii

F1. Să utilizeze teoriile și metodologiile de cercetare adecvate explorării mediului social și familial.

F2. Să identifice și să analizeze problemele cu care se confruntă familiile la nivel local și regional, pe baza metodelor de analiză socială.

F3. Să monitorizeze politicile sociale și să evalueze impactul acestora asupra calității vieții populației.

F4. Să stabilească costuri pentru politicile sociale în domeniul protecției familiei.

F5. Să utilizeze modalități de conlucrare cu diverse instituții guvernamentale și neguvernamentale în vederea dezvoltării de politici sociale coerente pentru soluționarea problemelor familiei.

F6. Să elaboreze programe de asistență socială prin valorificarea surselor accesate din domeniul social și din fonduri europene în vederea implementării politicilor sociale centrate pe familie.

F7. Să susțină o comunicare și relaționare eficientă cu beneficiarii și alți actori sociali implicați.

F8. Să elaboreze recomandări pentru eficientizarea politicilor centrate pe familie.

Precondiții

Competențele dezvoltate din domeniul teoriei și practicii asistenței sociale, dobândite în cadrul Unităților de curs la programul de licență *Asistență socială*.

Masteranzilor este necesară formarea inițială în domeniul asistenței sociale în cadrul programului de studiu la ciclul I, licență, trebuie să posede competențe de bază formate în cadrul cursurilor universitare *Sociologie, Metodologia cercetării sociale, Politici sociale, Metode și tehnici de intervenție în asistența socială, Etica și deontologia profesională, Comunicare și consiliere, Asistența socială a persoanelor în dificultate* etc.

Studenții trebuie să cunoască diversitatea să-și fi dezvoltat capacități de analiză a proceselor și fenomenelor sociale, noțiuni de bază în domeniul politicilor sociale, bazele teoretice ale asistenței sociale, metode și tehnici de diagnostic și intervenție asistențială, managementul de caz, să cunoască condițiile prestării și gama de servicii se asistenta sociala.

În cazul absolvirii unui program de studii diferit, candidații urmează să acumuleze 30 de credite de studii transferabile ECTS la disciplinele fundamentale și de specialitate aferente programului de studii pentru care optează, ceea ce reprezintă minimul curricular inițial necesar și este o condiție obligatorie pentru înmatricularea la programul respectiv.

Unități de curs				
Nr.	Unități de conținut	Activități	Termen	
1	1. Familiarizarea cu activitatea instituției	<ul style="list-style-type: none"> • Conferința de inițiere în stagiul de practică • Familiarizarea cu activitatea instituției, colectivul de muncă și adaptarea la condițiile prestării serviciilor sociale • Elaborarea Planului individual de realizare a stagiului de practică • Completarea Agendei/jurnalului de practică 	Prima săptămână	
2	2 Analiza organizării și calității de servicii sociale prestate de organizație. Elaborarea eganigramei..	<ul style="list-style-type: none"> • Implicarea în prestarea serviciilor sociale oferite de organizație • Participarea în stadii de dezvoltare profesională • Activitatea profesională în parteneriat/supervizare cu mentorul în vederea prestării serviciilor sociale beneficiarilor 	A doua săptămână	
3	3 Perfectarea competențelor profesionale de prestare a serviciilor sociale speciale și	<ul style="list-style-type: none"> • Realizarea 3 ședințe de consiliere psiho-socială a beneficiarilor cu trauma sau alți beneficiari • Realizarea 3 ședințe de terapie ocupațională și kinetoterapie cu persoane în vârstă sau alți beneficiari • Realizarea a 3 ședințe de mediere cu copii sau alți beneficiari • Realizarea unui stadiu de formare, informare cu familii vulnerabile, consultații, mese rotunde; • Elaborarea 5 studii de caz • Completarea Agendei/jurnalului de practică 	A treia-patra săptămână	
4	4 Documentarea și implicarea în activități de cercetare realizate în cadrul organizației	<ul style="list-style-type: none"> • Documentarea și implicarea masterandului în activități de cercetare realizate în cadrul organizației și elaborarea de refetare, prezentări, studii de caz, sondaje de opinii rtc. • Completarea Agendei/jurnalului de practică 	Pe parcursul stagiului de practică	
5	5. Generalizarea rezultatelor și finalizare a stagiului de practică	<ul style="list-style-type: none"> • Generalizarea rezultatelor stagiului de practică și elaborarea raportului; • Selectarea și sistematizarea materialului probatoriu cu privire la stagiul de practică; • Completarea Agendei/jurnalului de practică; • Completarea portofoliului; • Organizarea în cadrul instituției-bază a ședinței de generalizare a rezultatelor stagiului de practică; • Analiza SWOT cu privire la stagiul de practică realizat. 	A cincea săptămână	
Metode și tehnici de predare și învățare				
<ol style="list-style-type: none"> 1. Metode de culegere a datelor: înregistrarea; observarea; autoobservarea; cercetarea documentelor curriculare și școlare; analiza produselor activității; convorbirea; studiul de caz; 2. Metode de prelucrare și interpretare a datelor: metode comprehensive de analiză; comparația; generalizarea; explicația causală; 3. Metode de învățare bazate pe acțiune: învățarea experiențială; învățarea bazată pe sarcini de lucru; proiectarea; 4. Metode de comunicare bazate pe limbaj intern: jurnalul de reflecție; analiza SWOT. 				
Strategii de evaluare				
<p>Evaluare curentă (formativă) se va realiza prin diverse metode: oral și în scris, prezentări, rapoarte, participarea la discuții, portofolii, teste etc.</p> <p>Evaluarea curentă:: se acordă masterandului pentru activitățile realizate în cadrul stagiului de practică planificate în <i>planului individual al stagiului: documentarea, consilierea beneficiarilor, studii de caz, ședințe de intervenție terapeutică, de mediere, stagii de formare, consultații, prezentări ppt., referate, /rapoarte,</i> Note informative cu privire la vizite la domiciliul beneficiarilor etc., activități individuale, proiecte, sarcini acumulate în portofoliul individual al masterandului</p>				

Evaluarea periodică I - portofoliul de practică prezentat de masterand: prezentarea agendei/jurnalului de practică ,

Evaluarea periodică II – calitatea prezentării 5 studii de caz și a materialelor elaborate în cadrul lucrului individual pe perioada stagiului (fișe, chestionare, procese-verbale, note informative, referate, etc.),

Evaluarea finală: - examen, se va executa oral, metoda de evaluare – susținerea Raportului privind stagiul de practică, dezbateri.

Bibliografie

Suporturi de curs:

1. Practica de specialitate : Ghid privind organizarea și realizarea stagiilor de practică : Program de studii *Politici sociale de susținere a familiei și copilului* : (ciclul 2, studii superioare de master) / LAPOȘINA Emilia, ZUBENSCHI Ecaterina, FRUNZE Olesea [et al.] ; Universitatea Pedagogică de Stat "Ion Creangă", Facultatea Psihologie și Psihopedagogie Specială, Catedra Asistență Socială. – Chișinău : S. n., 2023 (CEP UPSC). – 63 p. : tab. Cerințe de sistem: PDF Reader. Aut. indicați pe vs. f. de tit. – Referințe bibliogr.: p. 30 (22 tit.). ISBN 978-9975-46-725-4 (PDF). 378.147:364.4 P 89

Literatura de specialitate:

2. Hotărârea de Guvern nr. 482 din 28 iunie 2017 privind aprobarea Nomenclatorului domeniilor de formare profesională și al specialităților în învățământul superior;

3. Regulamentul cu privire la organizarea și desfășurarea studiilor superioare de master – ciclul II, aprobat prin Hotărârea Guvernului RM nr. 80 din 16 februarie 2022.

4. Regulament cu privire la organizarea și desfășurarea studiilor de master-ciclul II în Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creanga” din Chișinău, aprobat în ședința Senatului din 21.04.2022, proces-verbal nr. 10;

5. Regulament privind organizarea și desfășurarea stagiilor de practică (ciclul I – studii superioare de licență, ciclul II – studii superioare de master), aprobat în ședința Senatului PV nr.6 din 25.02.2016.

6. Legea asistenței sociale nr. 547-XV din 25.12.2003. Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr.42-44/249 din 12.03.2004.

7. Legea nr. 123 din 18.06.2010 cu privire la serviciile sociale. Monitorul Oficial nr.155-158/541 din 03.09.2010.

8. Asistența socială a refugiaților: curs universitar / Vîrlan Maria, Dița Maria; Univ. Ped. de Stat "Ion Creangă" Chișinău, Fac. Psihologie și Psihopedagogie Spec., Catedra Asistență Soc. – Chișinău: S. n., 2018 – 207 p. ISBN 978-9975-46-384-3.

9. Comunicare și consiliere. Curs universitar / Cerneavski Viorica, Stratan Valentina; Univ. Ped. de Stat "Ion Creangă", Fac. de Psihologie și Psihopedagogie Specială, Catedra de Asistență Socială. – Chișinău: S. n., 2018–72 p. ISBN 978-9975-136-89-1.

10. Ghiduri de bună practică în Asistență Socială a copilului și familiei”, București, 2003.

11. Lapoșina E. Etica și deontologia profesională în asistență socială curs universitar (pentru studenții programului de studiu Asistență Socială, ciclul I, licență); Univ. Ped. de Stat "Ion Creangă" Chișinău, Fac. Psihologie și Psihopedagogie Spec., Catedra Asistență Soc. – Chișinău: S. n., 2018 (Tipogr. UPS "Ion Creangă"). ISBN 978-9975-46-384-3

12. Mocanu V.. Ghid de standarde în servicii sociale. IDIS "Viitorul". Ch., 2017 - 100p Asistența socială între teorie și practică: Manual / Univ. Ped. de Stat "Ion Creangă", Fac. Psihologie și Psihopedagogie Specială, Catedra Asistență Soc.; coord.: Maria Vîrlan. – Chișinău: S. n., 2016 (Tipogr. UPS "Ion Creangă). – 228 p. ISBN 978-9975-46-308-9.

13. Protecția socială a grupurilor de populație în dificultate: Curs universitar /Stratan V., Plămădeală V., Cerneavski V.; Univ. Ped. de Stat "Ion Creangă", Fac. De Psihologie.

Link-uri utile:

14. <https://classroom.google.com/w/NDU1NjI4MzI5MjE0/t/all>

15. https://statistica.gov.md/ro/nivelul-de-trai-al-populatiei-9444_4585.html

16. <https://platzforma.md/arhive/37056>

17. <https://gov.md/ro/moldova2030>

18. https://statistica.gov.md/public/files/publicatii_electronice/Moldova_in_cifre/2021/Breviar_2021_rom.pdf

19.Registrul de Stat al Actelor Juridice al Republicii Moldova. - Mod de acces: / <http://justice.md/>

20.Ocuparea forțe de muncă, afaceri sociale și incluziune.- Mod de acces: <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=750&langId=ro>

Denumirea programului de studii	<i>Politici sociale de susținere a familiei și copilului</i>
Ciclul	<i>Masterat</i>
Denumirea cursului	Stagiu de practică de cercetare de master
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea Psihologie și Psihopedagogie specială, Catedra Asistență Socială
Titular de curs	Lapoșina Emilia, dr., conf.univ
Cadre didactice implicate	Vîrlan M., Plămădeală V., Frunze O., Lapoșina E., Zubenschi E., Stratan V., Carata D., Diță M., Cerneavschi V.
e-mail	laposina.emilia@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	Studiu individual
S.03.O.015	10	II	3	300	-	300

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii
<p>Practica de cercetare de master este o parte integrantă obligatorie a programului de master <i>Politici sociale de susținere a familiei și copilului</i> și își propune să prezinte cadrul general privind organizarea și desfășurarea activităților de abordare, cercetare și soluționare a problemei științifico-practică din domeniul profesional asistență socială. Se încadrează în categoria unităților de curs de specialitate, dezvoltate și adaptate domeniului de formare profesională. Are ca scop consolidarea competențelor obținute pe parcursul studiilor de mașter și selectarea bazei informaționale, efectuarea cercetărilor, experimentarea ipotezelor științifice necesare pentru elaborarea tezei de mașter, bținerea competențelor generice și specifice în domeniul de formare profesională în corespundere cu Planul de învățământ pentru ciclul II, master, ce permit abordarea științifică a formării profesionale din perspectiva serviciilor sociale de susținere a familiei și copilului și persoanelor în dificultate.</p> <p>Obiectivele stagiului de practică orientează masteranzii-stagiari să demonstreze abilități de cercetare științifică și soluționare a problemei sociale, se aplice cunoștințe de specialitate în domeniul asistenței sociale a familiilor și grupurilor vulnerabile în cadrul serviciilor sociale speciale și de înaltă specializare, să contribuie la respectarea principiilor, valorilor fundamentale și standardelor etice ale profesiei de asistent social.</p> <p>Durata stagiului de practică de specialitate este de 15 săptămâni (840 de ore – 28 credite). Stagiul de practica de cercetare de master în corespundere cu tema tezei de master și se realizează prioritar în unități-bază, stabilite în baza acordurilor de colaborare dintre Universitate și instituțiile respective. Se admite desfășurarea practicii în mod individual, în baza contractului încheiat între Universitate și instituția de aplicație.</p>
Competențe dezvoltate în cadrul cursului
<p>C1. Cunoașterea conceptelor fundamentale, caracteristicilor și a metodologiei specifice de asistare și intervenție în cazul familiei, copilului, persoanelor vârstnice, persoanelor cu dizabilități, persoanelor dependente, persoanelor cu comportament deviant, etc.</p> <p>C2. Cunoașterea, identificarea și aplicarea metodelor pentru evaluarea inițială și complexă a beneficiarilor serviciilor sociale, de evaluare a problemelor specifice grupurilor de beneficiari, analiza și evaluarea informațiilor necesare serviciilor sociale.</p> <p>C3. Aplicarea tehnicilor de intervenție asistențială specială și de înaltă specializare în corespundere cu problemelor beneficiarilor.</p> <p>C4. Aplicarea tehnicilor de muncă eficientă în echipa multidisciplinară pe diverse paliere ierarhice la nivel intra- și inter - organizațional.</p> <p>C5. Aplicarea abilităților practice de lucru cu diferite categorii de populație asistate.</p> <p>C6. Demonstrarea abilităților de analiză obiectivă și argumentată atât teoretic cât și practic a unor situații problemă în vederea soluționării eficiente a acestora cu respectarea principiilor specifice asistenței sociale.</p> <p>C7. Aplicarea normelor și valorilor de etică profesională pentru luarea deciziilor și realizarea independentă sau în grup a unor sarcini / obiective complexe cu respectarea valorilor și principiilor specifice asistenței sociale;</p> <p>C8. Comunicarea și relaționarea profesionistă cu diverse categorii de beneficiari ai sistemului de asistență socială.</p> <p>C9. Utilizarea comunicării eficiente ca mijloc de ameliorare a situațiilor de conflict.</p>

C10. Autoevaluarea obiectivă a nevoii de formare profesională și identificarea resurselor de dezvoltare personală și profesională.
C11. Autoreglarea parcursului de formare profesională continuă

Finalități de studii

- F1.** Să utilizeze teoriile și metodologiile de cercetare adecvate explorării mediului social și familial.
F2. Să identifice și să analizeze problemele cu care se confruntă familiile la nivel local și regional, pe baza metodelor de analiză socială.
F3. Să monitorizeze politicile sociale și să evalueze impactul acestora asupra calității vieții populației.
F4. Să stabilească costuri pentru politicile sociale în domeniul protecției familiei.
F5. Să utilizeze modalități de conlucrare cu diverse instituții guvernamentale și neguvernamentale în vederea dezvoltării de politici sociale coerente pentru soluționarea problemelor familiei.
F6. Să elaboreze programe de asistență socială prin valorificarea surselor accesate din domeniul social și din fonduri europene în vederea implementării politicilor sociale centrate pe familie.
F7. Să susțină o comunicare și relaționare eficientă cu beneficiarii și alți actori sociali implicați.
F8. Să elaboreze recomandări pentru eficientizarea politicilor centrate pe familie.

Precondiții

Competențele dezvoltate din domeniul teoriei și practicii asistenței sociale, dobândite în cadrul unităților de curs din planul de învățământ și stagiului de practică de specialitate la program master Politici de susținere a familiei și copilului.

Unități de curs

Nr.	Unități de conținut	Activități	Termen
1	1. Familiarizarea cu activitatea instituției	<ul style="list-style-type: none"> Conferința de inițiere în stagiul de practică Familiarizarea cu activitatea instituției, colectivul de muncă și adaptarea la condițiile prestării serviciilor sociale Determinarea volumului și conținutului activității în vederea realizării cercetării și elaborării tezei de master Elaborarea Planului individual de realizare a stagiului de practică de cercetare corelat cu planului calendaristic de elaborare a tezei de master Completarea Agendei/jurnalului de practică 	Prima săptămână
2	2 Studierea problemelor sociale abordate în cadrul temei de cercetare (Realizarea experimentului de constatare)	<ul style="list-style-type: none"> Realizarea activităților indicate în Planul individual de realizare a tezei de master; Elaborarea/completarea/redactarea designului cercetării la tema tezei de master; Completarea/redactarea capitolului I (fundamentarea teoretică..) a temei tezei de cercetare. Demersurile aplicative incluse în partea practică a lucrării, trebuie să fie argumentate prin fundamentarea teoretică și analiza critică a literaturii de specialitate Elaborarea și aprobarea instrumentelor de cercetare și eșantionul selectat; scopul și obiectivele cercetării etc. Completarea Agendei/jurnalului de practică 	A 2-4 -a săptămână
3	3 Prelucrarea cantitativă și calitativă a datelor experimentale	<ul style="list-style-type: none"> Aplicarea instrumentelor de cercetare la eșantionul selectat pentru studierea problemei de cercetare în cadrul realizării anchetei sociale prin chestionar, interviu, aplicarea sociometriei, sondajelor de opinie, 	A 5-8 -a săptămână

		<p>analiza studiilor de caz realizate de asistenții sociali instituție-bază, etc.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Completarea și prelucrarea cantitativă și calitativă a rezultatelor obținute în urma aplicării metodelor de cercetare și descrierea analitico a rezultatelor obținute.. • Elaborarea capitolului II (experimentul de constatare) a tezei de master; • Completarea Agendei de practică 	
4	4 Proiectarea și realizarea experimentului de formare	<ul style="list-style-type: none"> • Elaborarea strategiei de intervenție asistențială în vederea recuperării problemelor evidențiate și aprobarea programului experimentului de formare • Realizarea intervenției asistențiale/ experimentului de formare. Pentru etapa experimentului de formare se va elabora și descrie detaliat doar Programul de intervenție/ de formare... sau Modelul asistențial de intervenție ... etc. Implementarea și validarea experimentală a programului de formare se va realiza în funcție de condiția individuală a masterandului la decizia conducătorului științific. • Cercetarea experimentală în cadrul studiilor de masterat se va finaliza cu un sistem de concluzii la fiecare capitol și concluzii generale. • Rezultatele experimentului vor include și anumite sugestii metodologice. • Realizarea programului de intervenție asistențială în vederea recuperării problemelor beneficiarelor • Completarea agendei de practică. 	A 9-12 săptămână
5	5. Prelucrarea rezultatelor obținute în cadrul experimentului de formare	<ul style="list-style-type: none"> • Finalizarea programului de intervenție asistențială în vederea soluționării problemelor evidențiate în cadrul experimentului de constatare. și evaluarea cantitativă și calitativă a rezultatelor obținute • Elaborarea 5 studii de caz. • Elaborarea Concluziilor (2-3 pagini), care vor reflecta succint, argumentat și clar rezultatele cercetării cu privire la aspectele teoretice analizate și modalitățile de realizare a obiectivelor/sarcinilor expuse în Introducere. • Elaborarea Bibliografiei (cca 40-50 titluri). • Completarea portofoliului de practică cu material probatoriu privind realizarea anchetei sociale • Elaborarea prezentării pentru. conferinței de totalizare a rezultatelor stagiului de practică 	A 13-15-a săptămână
Metode și tehnici de predare și învățare			
<p>5. Prelegere interactivă prin: expunere, explicare cu aplicarea de tehnologii și specificarea acestora.</p> <p>6. Seminar interogativ.</p> <p>7. Analiza actelor normative;</p>			

8. Dezbateri;
9. Elaborarea și prezentarea proiectelor;
10. Învățare situațională și bazată pe problemă;
11. Studii de caz;
12. Focus grup

Strategii de evaluare

Evaluare curentă (formativă) se va realiza prin diverse metode: oral și în scris, prezentări, rapoarte, participarea la discuții, portofolii, teste etc.

Evaluarea curentă:: se acordă masterandului pentru activitățile realizate în cadrul stagiului de practică planificate în *planului individual al stagiului: documentarea, consilierea beneficiarilor, studii de caz, ședințe de intervenție terapeutică, de mediere, stagii de formare, consultații, prezentări ppt., referate, /rapoarte, Note informative cu privire la vizite la domiciliul beneficiarilor etc., activități individuale, proiecte, sarcini acumulate în portofoliul individual al masterandului*

Evaluarea periodică I - portofoliul de practică prezentat de masterand: prezentarea agendei/jurnalului de practică ,

Evaluarea periodică II – calitatea prezentării 5 studii de caz și a materialelor elaborate în cadrul lucrului individual pe perioada stagiului (fișe, chestionare, procese-verbale, note informative, referate, etc.),

Evaluarea finală: - examen, se va executa oral, metoda de evaluare – susținerea Raportului privind stagiul de practică, dezbateri.

Bibliografie

Literatura de specialitate:

1. Hotărârea de Guvern nr. 482 din 28 iunie 2017 privind aprobarea Nomenclatorului domeniilor de formare profesională și al specialităților în învățământul superior;
2. Regulamentul cu privire la organizarea și desfășurarea studiilor superioare de master – ciclul II, aprobat prin Hotărârea Guvernului RM nr. 80 din 16 februarie 2022.
3. Regulament cu privire la organizarea și desfășurarea studiilor de master-ciclul II în Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creanga” din Chișinău, aprobat în ședința Senatului din 21.04.2022, proces-verbal nr. 10;
4. Regulament privind organizarea și desfășurarea stagiilor de practică (ciclul I – studii superioare de licență, ciclul II – studii superioare de master), aprobat în ședința Senatului PV nr.6 din 25.02.2016.
5. Legea asistenței sociale nr. 547-XV din 25.12.2003. Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr.42-44/249 din 12.03.2004.
6. Legea nr. 123 din 18.06.2010 cu privire la serviciile sociale. Monitorul Oficial nr.155-158/541 din 03.09.2010.
7. Asistența socială a refugiaților: curs universitar / Vîrlan Maria, Dița Maria; Univ. Ped. de Stat "Ion Creangă" Chișinău, Fac. Psihologie și Psihopedagogie Spec., Catedra Asistență Soc. – Chișinău: S. n., 2018 – 207 p. ISBN 978-9975-46-384-3.
8. Comunicare și consiliere. Curs universitar / Cerneavschi Viorica, Stratan Valentina; Univ. Ped. de Stat "Ion Creangă", Fac. de Psihologie și Psihopedagogie Specială, Catedra de Asistență Socială. – Chișinău: S. n., 2018–72 p. ISBN 978-9975-136-89-1.
9. Ghiduri de bună practică în Asistență Socială a copilului și familiei”, București, 2003.
10. Lapoșina E. Etica și deontologia profesională în asistență socială curs universitar (pentru studenții programului de studiu Asistență Socială, ciclul I, licență); Univ. Ped. de Stat "Ion Creangă" Chișinău, Fac. Psihologie și Psihopedagogie Spec., Catedra Asistență Soc. – Chișinău: S. n., 2018 (Tipogr. UPS "Ion Creangă"). ISBN 978-9975-46-384-3
11. Mocanu V.. Ghid de standarde în servicii sociale. IDIS "Viitorul". Ch., 2017 - 100p Asistența socială între teorie și practică: Manual / Univ. Ped. de Stat "Ion Creangă", Fac. Psihologie și Psihopedagogie Specială, Catedra Asistență Soc.; coord.: Maria Vîrlan. – Chișinău: S. n., 2016 (Tipogr. UPS "Ion Creangă"). – 228 p. ISBN 978-9975-46-308-9.
12. Protecția socială a grupurilor de populație în dificultate: Curs universitar /Stratan V., Plămădeală V., Cerneavschi V.; Univ. Ped. de Stat "Ion Creangă", Fac. De Psihologie

Link-uri utile:

13. <https://classroom.google.com/w/NDU1NjI4MzI5MjE0/t/all>
14. https://statistica.gov.md/ro/nivelul-de-trai-al-populatiei-9444_4585.html
15. <https://platforma.md/arhive/37056>
16. <https://gov.md/ro/moldova2030>
17. https://statistica.gov.md/public/files/publicatii_electronice/Moldova_in_cifre/2021/Breviar_2021_ro_m.pdf
18. Registrul de Stat al Actelor Juridice al Republicii Moldova. - Mod de acces: / <http://justice.md/>
19. Ocuparea forței de muncă, afaceri sociale și incluziune.- Mod de acces: <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=750&langId=ro>